แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
(Stakeholder Management Strategic Plan)
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
ปี พ.ศ. 2567 - 2570
(ทบทวน ปี พ.ศ. 2567)

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
National Science Museum Thailand
Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation

แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
(Stakeholder Management Strategic Plan)
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
ปี พ.ศ. 2567 - 2570
(ฉบับทบทวนปี พ.ศ. 2567)

คำนำ

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) โดยคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ได้จัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยคำนึงถึงความสำคัญของการให้บริการเพื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการ ผลิตภัณฑ์ และสามารถต่อยอดไปสู่การสร้างนวัตกรรม รวมถึงการบริหารงานตามแผนวิสาหกิจขององค์กร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความน่าเชื่อถือ เกิดเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร **การจัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี พ.ศ. 2567 - 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567)** มีความสอดคล้องกับแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567) และแผนสร้างความตระหนัก ของ อพวช. ซึ่งการดำเนินการจัดทำแผนฯ ได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องได้แก่ กลุ่มบุคลากร อพวช. คณะกรรมการบริหาร อพวช. คณะกรรมการ อพวช. และผู้แทนจากทุกหน่วยงานในสังกัดร่วมระดมความคิดเห็น รวมทั้งความคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อองค์กร ทำให้การจัดทำและทบทวนแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) โดยคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า หวังเป็นอย่างยิ่งว่า **แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) ปี พ.ศ. 2567 - 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567)** จะเป็นเครื่องมือในการดำเนินการขับเคลื่อนการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรต่อไป

คณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

สิงหาคม 2567

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ **หน้าที่ 1**

บทที่ 2 ข้อมูลองค์กรและสรุปการวิเคราะห์สถานภาพขององค์กรภาพรวม **หน้าที่ 12**

บทที่ 3 การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในปีที่ผ่านมา (ปี 2563 – 2567) **หน้าที่ 40**

บทที่ 4 การดำเนินการในการพัฒนา ทบทวน และจัดทำแผนแม่บท ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี พ.ศ. 2567 - 2570 **หน้าที่ 58**

บทที่ 5 การวิเคราะห์สถานภาพด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. **หน้าที่ 82**

บทที่ 6 แผนแม่บทการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี พ.ศ. 2567 - 2570 (ทบทวนปี 2567) **หน้าที่ 103**

บทที่ 7 แนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและ แผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียปี 2568 (ทบทวนปี 2567) **หน้าที่ 116**

บทที่ 8 การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสู่การปฏิบัติ และแผนปฏิบัติการประจำปี 2568 และระยะยาว ปี 2568-2570 (ทบทวนปี 2567) **หน้าที่ 147**

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 : คำสั่งองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติที่ 2 / 2564 ลงวันที่ 8 มกราคม 2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า และ คำสั่งองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติที่ 42/2566 ลงวันที่ 5 กันยายน 2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า (แก้ไขเปลี่ยนแปลง)

ภาคผนวก 2 : นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลที่ดีด้านบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

บทที่ 1
บทนำ

➢ ความเป็นมา

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีภารกิจด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมให้กับเยาวชนและสังคมไทย ด้วยการจัดการให้มีแหล่งเรียนรู้ประเภทแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัย ได้แก่ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา พิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า ศูนย์นวัตกรรมแห่งอนาคต และจัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช. รวมทั้งกิจกรรมเสริมศึกษาที่ให้บริการทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ อพวช. สู่ชุมชนทั่วประเทศ โดยภารกิจดังกล่าวจะทำให้เยาวชนและสังคมไทยเกิดจิตใจใฝ่รู้อยากเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยความเพลิดเพลิน ได้สัมผัสประสบการณ์จริง กระตุ้นการใช้เหตุและผล สร้างกระบวนการคิดเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการที่หาไม่ได้จากการเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว

เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานรัฐวิสาหกิจของประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดระบบการให้บริการที่มุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการตลาด และการให้บริการ สำนักคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) จึงได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน Core Business Enabler ด้านการมุ่งเน้นการจัดการความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า (Stakeholder and Customer Management: SCM) สำหรับรัฐวิสาหกิจขึ้น เพื่อให้การบริหารงานด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อพวช. จึงได้มีการแต่งตั้ง **คณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า** โดยมีบทบาทในการจัดทำแผนแม่บทด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ลูกค้าและตลาด ของ อพวช. ให้สามารถพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการ ผลิตภัณฑ์ และสามารถต่อยอดไปสู่การสร้างนวัตกรรมได้ รวมถึง การสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร โดยการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามแผนให้บรรลุผลตามที่วางไว้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการในการจัดทำแผนดังนี้

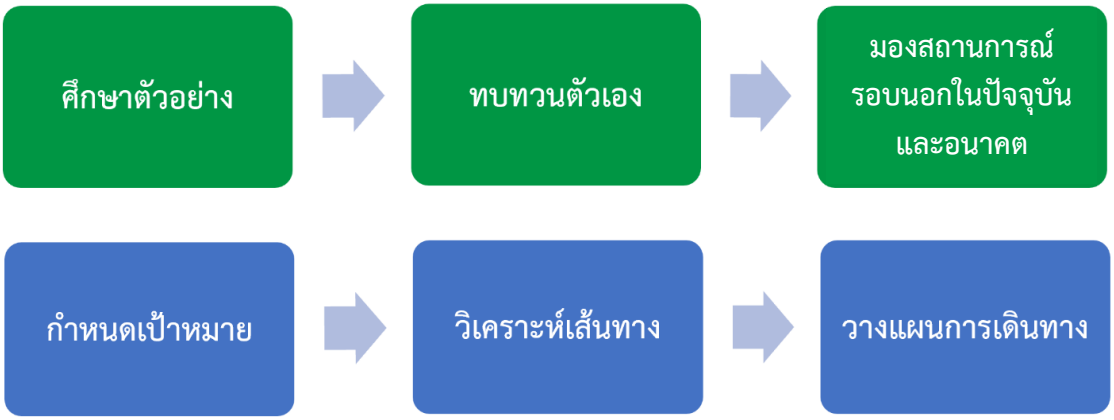

กระบวนการจัดทำแผน ฯ

การศึกษาแนวทางและรวบรวมข้อมูล (มกราคม - มีนาคม 2564)

↓

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ (เมษายน - กรกฎาคม 2564)

↓

ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ (สิงหาคม - กันยายน 2564)

↓

ทบทวนแผนยุทธศาสตร์และดำเนินงานตามแผน (ปี 2565 - 2567)

↓

ทบทวนแผนและปรับปรุงปี 2566 และดำเนินงานตามแผน (ปี 2567 - 2570)

↓

ทบทวนแผนและปรับปรุงปี 2567 และดำเนินงานตามแผน (ปี 2567 - 2570)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 อพวช. ได้เริ่มดำเนินการจัดทำ**แผนยุทธศาสตร์การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ** โดยนำสาระสำคัญของแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 5 ปี 2560 - 2564 และแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 ปี 2565 - 2569 มาประกอบการจัดทำซึ่งขั้นตอนสำคัญของการดำเนินงานที่ผ่านมาประกอบด้วยการเตรียมการในประเด็นหลักต่อไปนี้

1. การแต่งตั้งและมอบหมายคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ขึ้นเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2564 ในการดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แผนยุทธศาสตร์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด ของ อพวช.
2. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปี พ.ศ. 2564 - 2567
3. การจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนัก/ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2567
4. การจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น ด้านงบประมาณ ด้านระบบสารสนเทศ ด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์สถานที่ และอื่น ๆ
5. การสร้างความตระหนักและสื่อสารแผนและนโยบายการดำเนินงานด้านผู้มีส่วนเสียได้ส่วนเสีย ให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ในปีงบประมาณ 2566 อพวช. มีการดำเนินการ ศึกษา ทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทบทวนการจัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปี พ.ศ. 2567 – 2570 (ปรับปรุงปี 2566) เพื่อให้สอดคล้องตามแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 – 2570 (ปรับปรุงปี 2566) โดยพิจารณาจากบริบทขององค์กรที่มีการปรับเปลี่ยนและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนองค์กร

ขั้นตอนสำคัญของการดำเนินงานการทบทวนแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย

1. ทบทวนแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ปรับปรุงปี 2566)
2. แต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า (แก้ไขเปลี่ยนแปลง) เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2566 เพื่อให้การดำเนินงานและการบริหารงานด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี พ.ศ. 2564 – 2567 (ทบทวนปี 2565 ฉบับปัจจุบัน) และปรับปรุงเป็น แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปี พ.ศ. 2567 - 2570 (ปรับปรุงปี 2566)
4. ทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระยะยาว ปี พ.ศ. 2567 – 2570
5. ทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประจำปี พ.ศ. 2567
6. ดำเนินการสื่อสารแผนและนโยบายการดำเนินงานด้านผู้มีส่วนเสียได้ส่วนเสีย ให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ในปีงบประมาณ 2567 อพวช. มีการดำเนินการ ศึกษา ทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทบทวนการจัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปี พ.ศ. 2567 – 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567) เพื่อให้สอดคล้องตามแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567) โดยพิจารณาจากบริบทขององค์กรที่มีการปรับเปลี่ยนและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนองค์กร

ขั้นตอนสำคัญของการดำเนินงานการทบทวนแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย

1. ทบทวนแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ทบทวนปี 2567)
2. คณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า (แก้ไขเปลี่ยนแปลง) เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2566 ได้ดำเนินการร่วมประชุม ระดมสมอง เพื่อจัดทำการทบทวนแผนแม่บท แผนปฏิบัติการ และแผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า เพื่อให้การบริหารงานด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ทบทวนแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี พ.ศ. 2567 – 2570 (ฉบับทบทวนปี 2566) และปรับปรุงเป็นแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปี พ.ศ. 2567 - 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567)
4. ทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ประจำปี 2568
5. ทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ระยะยาวปี 2568 – 2570
6. แผนปฏิบัติการด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปี 2568
7. ดำเนินการสื่อสารแผนและนโยบายการดำเนินงานด้านผู้มีส่วนเสียได้ส่วนเสีย ให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร

คณะทำงาน	ทบทวนแผนแม่บท 2567 - 2570	จัดทำแผนปฏิบัติการ ปี 2568
	ทบทวน Gap Analysis	สื่อสาร
มีวัฒนธรรมองค์กรที่ตระหนักถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ส่งมอบคุณค่าและจัดทำระบบการทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	มีระบบการบริหารจัดการในการทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ
การจัดการด้านระบบสารสนเทศ	การรวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	การจัดการด้านทรัพยากร

การจัดทำ แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ได้คำนึงถึง**หลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)** โดยดำเนินงานโดยตอบสนองต่อหลักการสำคัญ ดังนี้

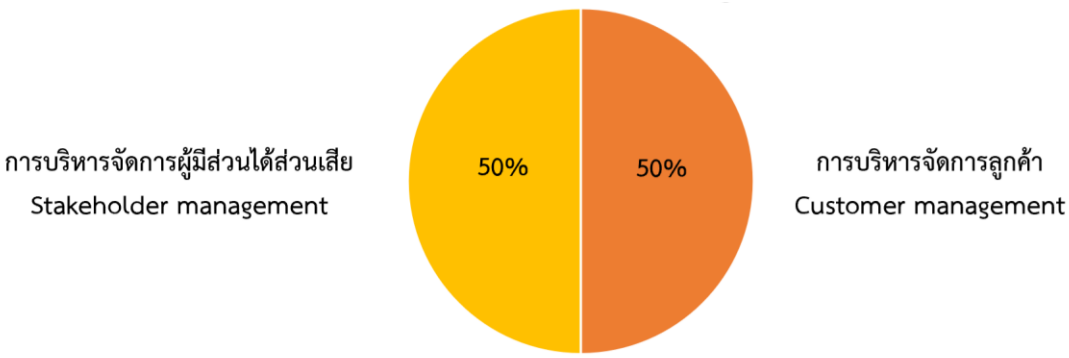

โดยหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ด้านการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย

การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 50%

1. ยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5%

1.1 ยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5%

2. วัตถุประสงค์ ขอบเขต และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 10%

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3%
2.2 การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3%
2.3 การระบุประเด็นระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร 4%

3. กระบวนการของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 35%

3.1 การวางแผนปฏิบัติการ (Planning) 15%
3.1.1 การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประเด็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3.1.2 การกำหนดระดับ และรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3.1.3 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.2 การสร้างความพร้อม (Preparing) 10%
3.2.1 การยกระดับความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3.2.2 การระบุและเตรียมความพร้อม การจัดการความเสี่ยงในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.3 การติดตามและรายงานผล (Monitoring and Reporting) 10%
3.3.1 การติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการ
3.3.2 การรายงานผล
3.3.3 การเรียนรู้และปรับปรุง

ที่มา: คู่มือการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ (State Enterprise Assessment Model: SE-AM)

หลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ด้านการบริหารจัดการลูกค้า ประกอบด้วย

การบริหารจัดการลูกค้า 50%

1. ยุทธศาสตร์ด้านลูกค้าและตลาด 10%

1.1 ยุทธศาสตร์ด้านลูกค้าและตลาด 10%

2. การจำแนกลูกค้า 5%

2.1 การจำแนกลูกค้า 5%

3. การรับฟังลูกค้า 10%

3.1 การรับฟังลูกค้า 5%
3.2 การประเมินความพึงพอใจ ความไม่พอใจ และความผูกพัน 5%

4. การพัฒนาและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการ 10%

4.1 การพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการ 10%

5. การจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า 15%

5.1 การสนับสนุนลูกค้า 5%
5.2 การสร้างความผูกพัน 5%
5.3 การจัดการข้อร้องเรียน 5%

ที่มา: คู่มือการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ (State Enterprise Assessment Model: SE-AM)

การจัดทำ **แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช.** ยังได้บูรณาการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ร่วมกับเกณฑ์กระบวนการด้านอื่น เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการปฏิบัติงานและให้ครอบคลุมกระบวนการทั้งหมดอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การจัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บูรณาการร่วมกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (SP) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ จัดทำและถ่ายทอดแผนแม่บทและติดตามผลและปรับเปลี่ยนแผนงาน
2. การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความเชื่อมโยงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับรัฐวิสาหกิจ บูรณาการร่วมกับการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล (DT) เพื่อทำ Government Integration และ Data government & Big data management การกำหนดบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกับการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร (CG) และการจัดการความรู้ (KM) เพื่อนำข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาจัดทำกระบวนการจัดการความรู้
3. กระบวนการการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บูรณาการร่วมกับการบริหารความเสี่ยง (RM) การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล (DT) การตรวจสอบภายใน (IA) การกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร (CG) เพื่อเปิดเผยความโปร่งใสในการทำงาน การบริหารทุนมนุษย์ (HCM) การจัดการความรู้ (KM) ด้านกระบวนการจัดการความรู้และกระบวนการปฏิบัติงาน และการจัดการนวัตกรรม (IM) เพื่อทำ Management based innovation และ Innovation Results

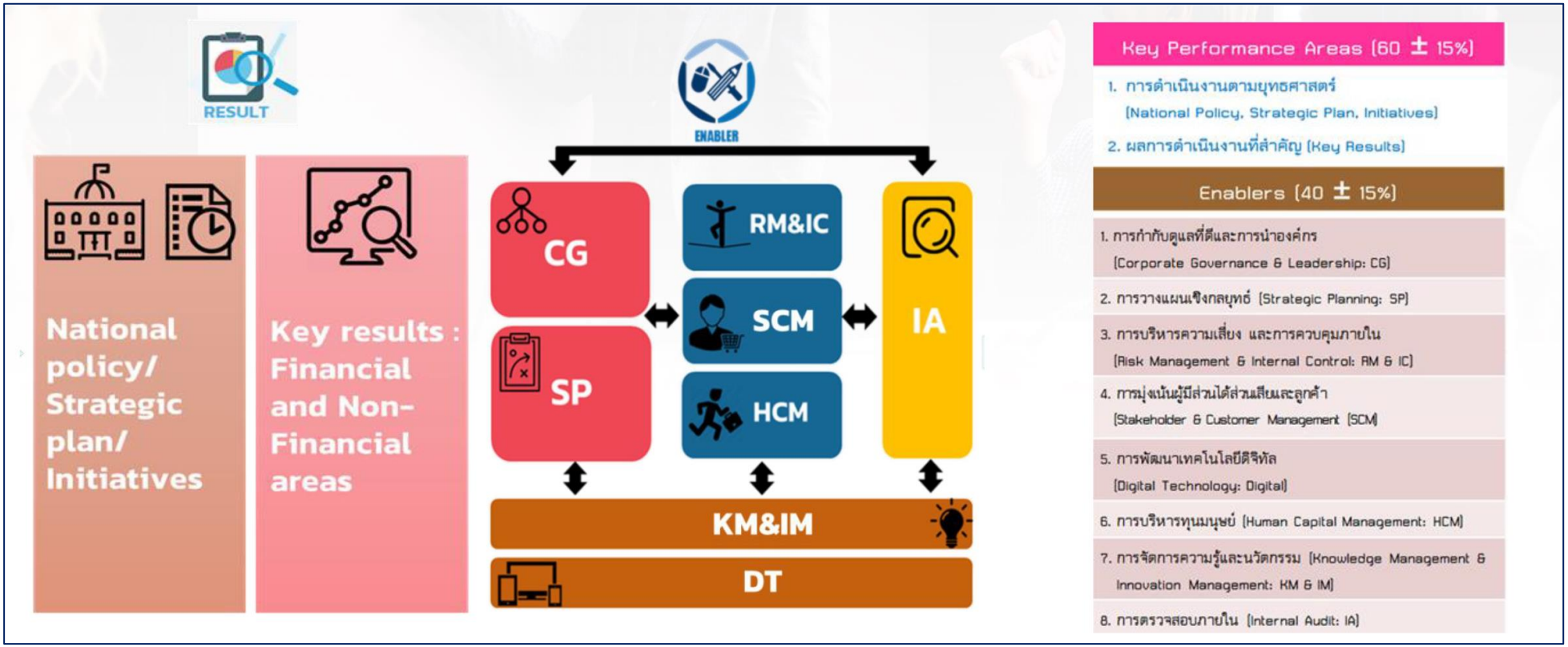

ที่มา: คู่มือการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ (State Enterprise Assessment Model: SE-AM)

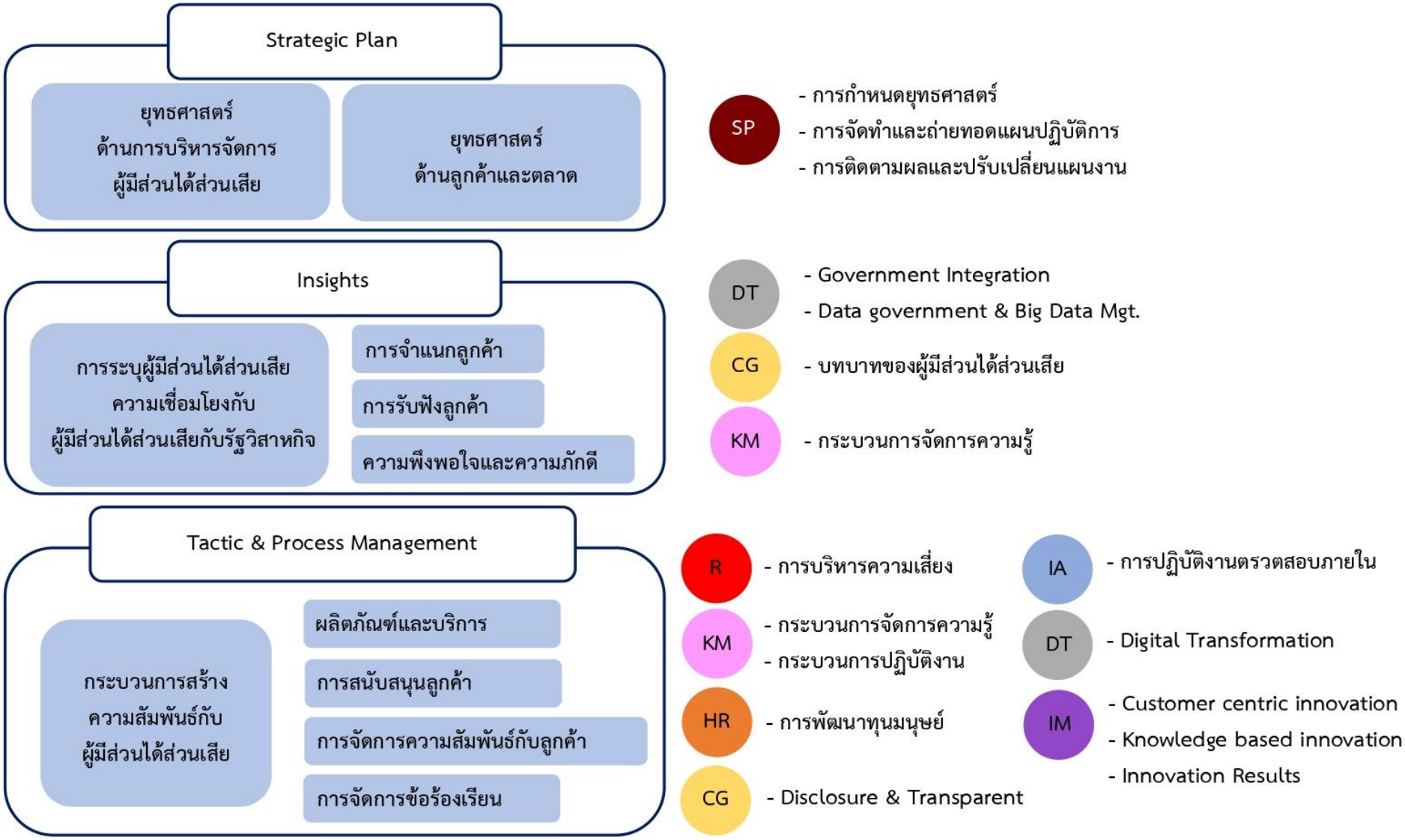

ที่มา: คู่มือการชี้แจงผลประเมินการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า

➢ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผน

1. เพื่อให้ อพวช. เป็นองค์กรที่มีระบบบริหารจัดการความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรและประเทศ
2. เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกมิติ
3. เพื่อให้ อพวช. เป็นหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับในการบริหารงานที่ให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

➢ เป้าหมายของการจัดทำแผน

1. อพวช. มีแนวปฏิบัติและระบบการทำงานในการจัดการความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานได้
2. บุคลากร อพวช. มีความตระหนักและให้ความสำคัญในการบริหารความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการทำงาน
3. ผู้รับบริการ ลูกค้า ประชาชนทั่วไป และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ให้การยอมรับ เกิดความเชื่อมั่น และมีความสัมพันธ์ยั่งยืนในการดำเนินงานกับ อพวช.

➢ ขั้นตอนการจัดทำแผน

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการขององค์กร และสภาพแวดล้อม รวมถึงนโยบายที่จะดำเนินการ โดยมีแหล่งและวิธีการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- การระดมสมองของบุคลากรในหน่วยงาน
- การรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสำรวจและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจสายงานต่าง ๆ ใน อพวช.
- การประชุมเชิงปฏิบัติการของคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า
- เอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน
- แผนวิสาหกิจของ อพวช.
- แผนแม่บทการสร้างความตระหนักของ อพวช.
- หลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์นโยบาย เป้าประสงค์ สภาพแวดล้อม สภาพปัญหา
- กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์
- กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- กำหนดแนวทางในการดำเนินงาน การกำหนดตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย
- การจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน กิจกรรม โครงการ
- การจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานประจำปี

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแผนแม่บท โดยมีเค้าโครงประกอบด้วย

- บทที่ 1 บทนำ
- บทที่ 2 ข้อมูลองค์กรและสรุปการวิเคราะห์สถานภาพขององค์กรภาพรวม
- บทที่ 3 การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในปีที่ผ่านมา

- บทที่ 4 การดำเนินการในการพัฒนา ทบทวน และจัดทำ แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี พ.ศ. 2567 - 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567)
- บทที่ 5 การวิเคราะห์สถานภาพด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช.
- บทที่ 6 แผนแม่บทการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี พ.ศ. 2567 – 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567)
- บทที่ 7 การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสู่การปฏิบัติและแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 4 การอนุมัติแผนแม่บทและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- เสนอคณะทำงานและคณะกรรมการบริหาร อพวช. ให้ความเห็น
- เสนอคณะกรรมการ อพวช. ให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนฯ
- สื่อสารสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ
- นำแผนฯ ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ 5 รายละเอียดแผนฯ

ขั้นตอนที่ 6 การติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 7 การเรียนรู้ การจัดการความรู้ และการทบทวนแผนฯ

บทที่ 2
ข้อมูลองค์กรและสรุปการวิเคราะห์สถานภาพขององค์กรภาพรวม

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) มีภารกิจหลักในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมให้กับเยาวชนและประชาชนในสังคมไทย ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการและกิจกรรม ที่ให้บริการทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ อพวช. การส่งเสริม และแสดงกิจกรรมหรือผลงานสิ่งประดิษฐ์เพื่อให้ความรู้และความบันเทิงแก่สังคม การรวบรวมวัตถุตัวอย่าง การบันทึกหลักฐานและสงวนรักษาผลงานการวิจัยและความก้าวหน้าทางวิชาการและนิทรรศการ การเป็นศูนย์รวมทางด้านข้อมูลและวิชาการเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการสร้างร่วมมือกับองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในด้านการพัฒนาพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจอื่นที่เกี่ยวเนื่องกับกิจการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์

ในการจัดทำ**แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** ได้มีการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ โครงสร้างการบริหารงานตามแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 ปี พ.ศ. 2567 - 2570 (ทบทวนปี 2567) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหาร อพ. ในการใช้อ้างอิงเพื่อจัดทำแผนฉบับต่าง ๆ ตามเกณฑ์ประเมินของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และแผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ระยะที่ 4 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ซึ่งเป็นแกนหลักในการพัฒนางานตามพันธกิจของ อพวช. มาเพื่อประกอบการจัดทำแผน โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วน ดังนี้

➢ โครงสร้างองค์กรขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.)

ปัจจุบัน อพวช. มีการบริหารจัดการภายใต้การจัดแบ่งโครงสร้างองค์กรซึ่งมีการปรับเปลี่ยนและได้รับอนุมัติให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมกับการขยายปริมาณงาน และให้เกิดความชัดเจนในแง่บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในงานแต่ละด้าน อย่างไรก็ตามก็ยังบริหารจัดการในรูปของ matrix คือการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยต่าง ๆ ที่มีบทบาทแตกต่างกัน โครงสร้างการทำงานของ อพวช. ในปัจจุบันประกอบด้วย 11 สำนัก โดยมีผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ อพวช. กำกับดูแล ดังนี้

1. **สำนักวิชาการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์** รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้นคว้า ศึกษา วิจัยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
2. **สำนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา** รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้นคว้า ศึกษา วิจัยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารด้านธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ
3. **สำนักวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน** รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และขยายบริการกิจกรรมการเรียนรู้ ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาค (Outreach) และนอกพื้นที่องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
4. **ศูนย์พัฒนาความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์แห่งชาติ** รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ด้านการสื่อสารวิทยาศาสตร์ พัฒนาหลักสูตรและดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ให้เกิดการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์แก่สังคมไทย
5. **สำนักบริการผู้เข้าชม** รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาและบริหารระบบการบริการผู้เข้าชม เพื่ออำนวยความสะดวก สร้างความพึงพอใจ และประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้ใช้บริการ

6. **สำนักตรวจสอบภายใน** รับผิดชอบในการสร้างความเชื่อมั่น (Assurance service) และการให้คำปรึกษา (Consulting service) แก่ผู้บริหารและหน่วยงานอย่างเป็นอิสระและเที่ยงธรรม โดยการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบควบคุมภายใน ระบบบริหารความเสี่ยง การกำกับดูแลกิจการที่ดี และการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ
7. **สำนักผู้อำนวยการ** รับผิดชอบเกี่ยวกับการสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ในการกำกับดูแลงานโครงการพิเศษ การสื่อสารองค์กรทั้งภายในและภายนอก ให้สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กร การจัดทำนโยบาย แผนแม่บทและแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม
8. **สำนักบริการกลาง** รับผิดชอบสนับสนุนภารกิจภายในองค์กร ด้านการบริหารงานสารบรรณ ควบคุม ดูแลการจัดส่งหนังสือเข้า-ออกให้กับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ด้านทรัพยากรบุคคลทั้งการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
9. **สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์** รับผิดชอบการจัดทำนโยบายและแผน การจัดทำยุทธศาสตร์ แผนวิสาหกิจ แผนงบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปี การติดตามและประเมินผล การรายงานผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน
10. **สำนักวิศวกรรมและการผลิตสื่อ** รับผิดชอบสนับสนุนการทำงานของส่วนงานต่าง ๆ ในองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ด้านการออกแบบ และผลิตนิทรรศการ สื่อ และอุปกรณ์ประกอบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบโสตทัศนูปกรณ์ และการจัดการห้องสตูดิโอ การดูแลและซ่อมบำรุงนิทรรศการ อาคารสถานที่และระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม ภูมิทัศน์
11. **สำนักพัฒนาธุรกิจและเครือข่าย** รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการวางแผน วิจัย และพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายด้านการตลาด งานการตลาดและประชาสัมพันธ์ การสื่อสารองค์กร การพัฒนาธุรกิจใหม่ ๆ และการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

การจัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฉบับนี้ ได้ดำเนินงานภายใต้การมีส่วนร่วมจากทุกสำนัก/ศูนย์ และระดับกอง รวมทั้งบุคลากร เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมในทุกมิติ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและนำไปสู่การสร้างมูลค่าแก่องค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริงและยั่งยืน

โครงสร้างองค์กรของ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) ปี 2567

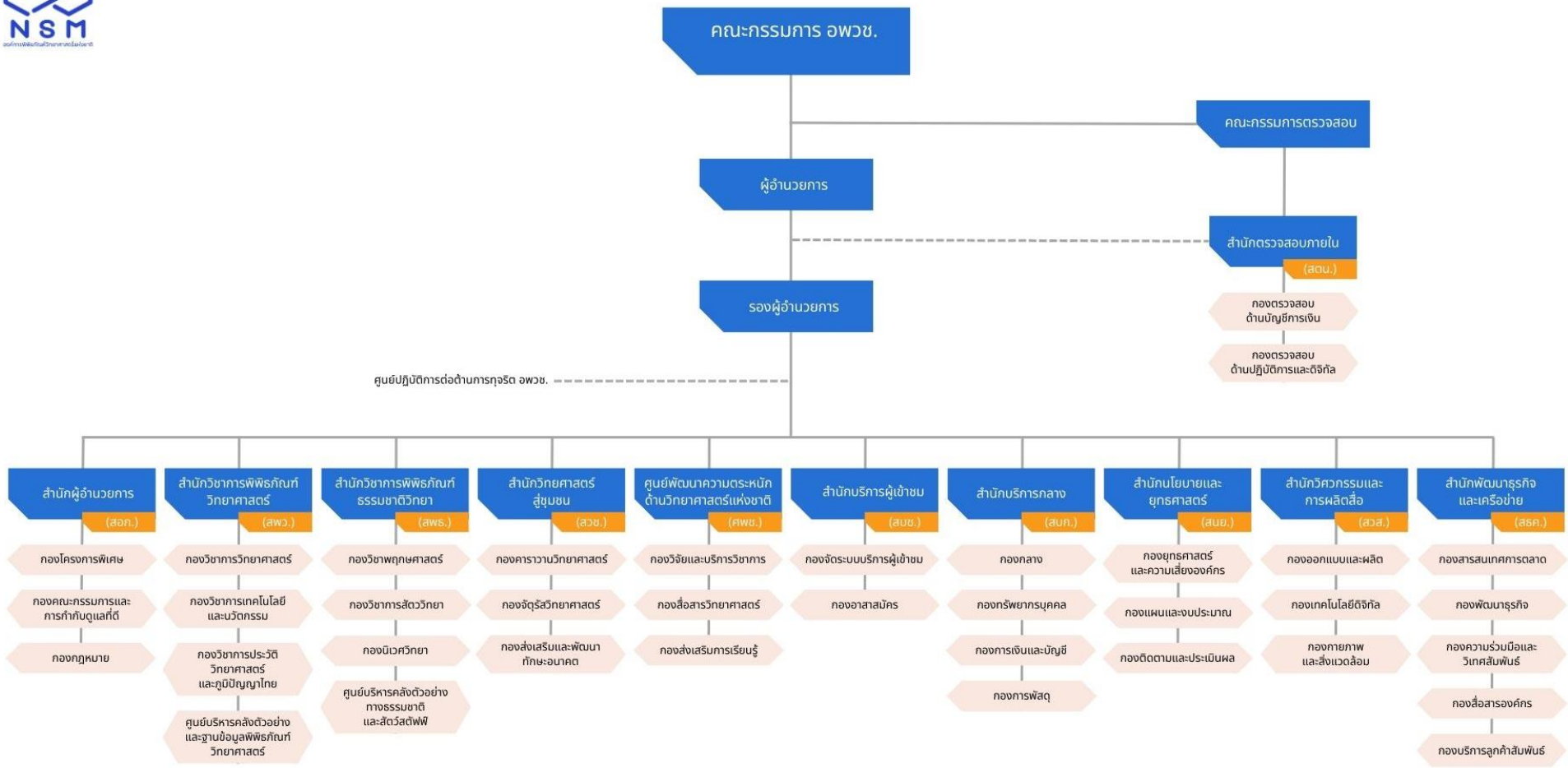

การจัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี พ.ศ. 2567 - 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567) ได้จัดทำขึ้นโดยอ้างอิงสาระสำคัญของแผนวิสาหกิจ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567) และแผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้าน วทน. ระยะที่ 4 พ.ศ. 2566 - 2570 ประกอบด้วย

- **สาระสำคัญของแผนวิสาหกิจ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567)**

การวิเคราะห์ห่วงโซ่แห่งคุณค่าและกระบวนงานหลัก ของ อพวช.

ห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value chain) ของ อพวช. ได้แนวคิด Zorloni จากโมเดลห่วงโซ่คุณค่าพิพิธภัณฑ์ (Museum Value Chain) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดความสำเร็จของแหล่งเรียนรู้ โดยโมเดลถูกดัดแปลงมาจากโมเดลห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของ Michael E. Porter ซึ่งเป็นโมเดลที่ช่วยในการทำความเข้าใจถึงบทบาทของแต่ละหน่วยกิจกรรมที่เชื่อมอยู่ภายในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ว่าจะมีส่วนช่วยเหลือให้องค์กรธุรกิจสามารถสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับผู้ใช้บริการได้อย่างไรบ้าง โดยจะมองธุรกิจเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์คุณค่าได้อย่างต่อเนื่อง และมีความสัมพันธ์กันเหมือนกับลูกโซ่ ซึ่งแตกต่างจากโมเดลห่วงโซ่คุณค่าพิพิธภัณฑ์ที่กิจกรรมบางส่วนไม่มีความเกี่ยวข้องกัน นอกจากนี้ในห่วงโซ่คุณค่าพิพิธภัณฑ์การสร้างคุณค่าเพิ่มก็สามารถสร้างได้ทั้งจากทางตรงและทางอ้อม ไม่จำเป็นต้องเชื่อมต่อกันเป็นลูกโซ่

โดยห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value chain) ของ อพวช. เพื่อสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทางวิทยาศาสตร์อย่างยั่งยืนในทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถแบ่งกิจกรรมหลัก ออกเป็น ๓ ระบบงาน
ประกอบด้วย

1. ระบบงานนำองค์กร (Management Process) ประกอบด้วย
   1.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดีและการนำองค์กร
   1.2 การบริหารจัดการความยั่งยืน
   1.3 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์
   1.4 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
   1.5 การตรวจสอบภายใน
   1.6 การจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรม
2. ระบบงานหลัก (Primary Process) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการต่าง ๆ ของ อพวช. ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการของ อพวช. ประกอบด้วย
   2.1 การรวบรวม สงวน อนุรักษ์และสะสมวัสดุอุเทศน์รวมถึงงานจัดเก็บ/บันทึก
   2.2 การออกแบบและการจัดนิทรรศการ หรือรูปแบบการเผยแพร่วิทยาศาสตร์อื่น
   2.3 การวิจัย และสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์
   2.4 กิจกรรมเสริมศึกษา และการสื่อสารวิทยาศาสตร์
   2.5 การให้บริการแหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้
   2.6 กิจกรรมวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน และนอกสถานที่
3. ระบบงานสนับสนุน (Support Process) เป็นกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรมหลัก
   3.1 การบัญชี การเงิน งบประมาณ การพัสดุ/ทรัพย์สิน
   3.2 การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล
   3.3 การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

3.4 การผลิตและบำรุงรักษานิทรรศการและโครงสร้างพื้นฐาน
3.5 การจัดการด้านกฎระเบียบ กฎหมาย
3.6 การจัดการเพื่อตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
3.7 การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อธุรกิจและสังคม

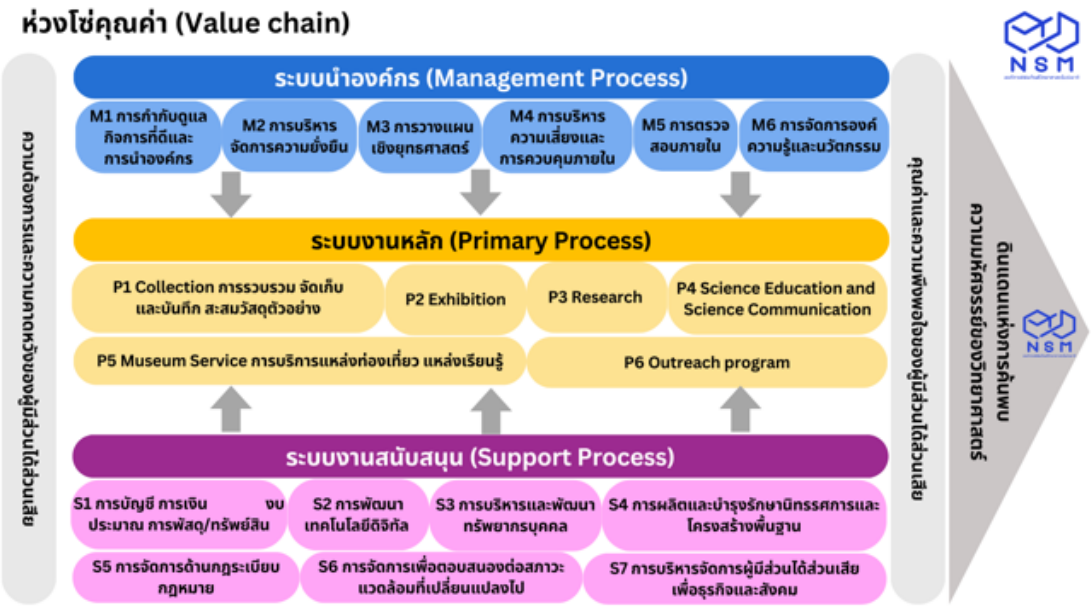

ห่วงโซ่แห่งคุณค่าของ อพวช. ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

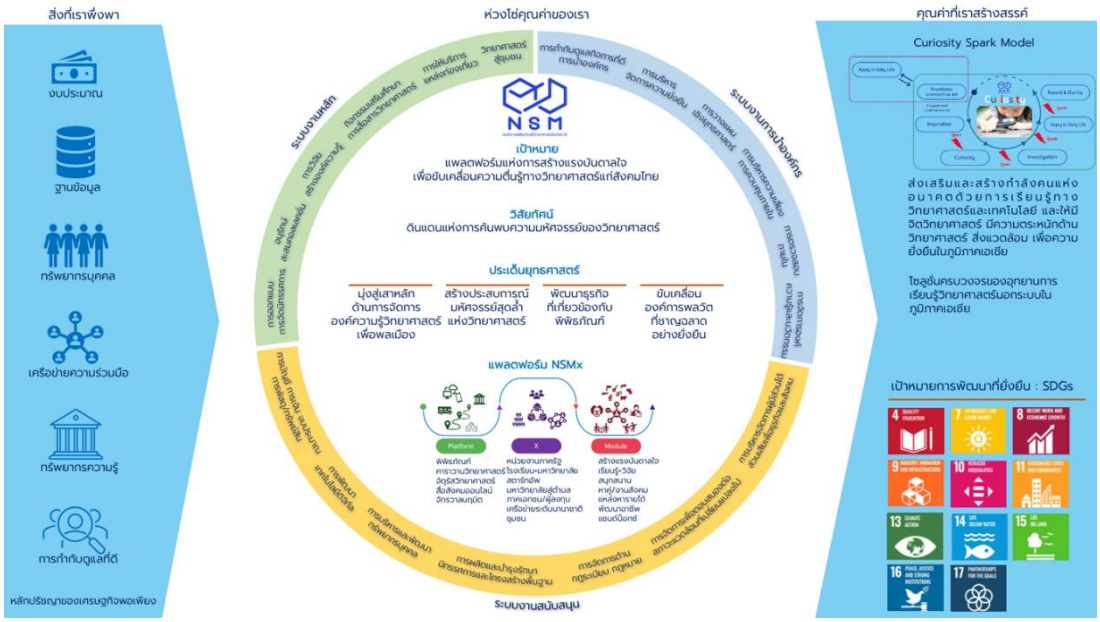

โดยมี วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ ค่านิยมหลัก ที่สะท้อนอัตลักษณ์และบริบทของ อพวช. มีสาระสำคัญของแผนวิสาหกิจ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 – 2570 (ทบทวนปี 2567) ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

ดินแดนแห่งการค้นพบความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์

A place where everyone can discover the wonders of science.

พันธกิจ (Mission)

สร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนสนุกกับการค้นพบ เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์ (To inspire people with the best learning, research and entertainment solutions.) ด้วยการ

1. สร้างแรงบันดาลใจและความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์
2. ให้บริการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ด้วยมาตรฐานระดับโลก
3. วิจัย รวบรวมวัสดุตัวอย่าง และจัดการองค์ความรู้เพื่อการสื่อสารวิทยาศาสตร์
4. พัฒนาธุรกิจและสร้างความร่วมมือระดับประเทศและนานาชาติที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์

ค่านิยมหลัก (Core Values) หลักการนำทางชีวิตการปฏิบัติงาน ที่เป็นวัฒนธรรมองค์การ มีดังต่อไปนี้

WINS: Wisdom - Innovation – Neighborly – Spark

Wisdom:	ความรอบรู้ในมนุษย์และสิ่งต่าง ๆ
Innovation:	มีความคิดริเริ่ม ค้นคว้าและสร้างสรรค์สิ่งใหม่อยู่เสมอ
Neighborly:	มอบสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูกค้า เพื่อนร่วมงาน และสังคม
Spark:	เป็นประกายมีชีวิตชีวา

วัฒนธรรมองค์กร (Corporate Culture)

Competency ที่กำหนดสามารถนำไปใช้ในขอบเขตด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ในองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ มีส่วนช่วยในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร เช่น

- ช่วยสร้างกรอบการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรโดยรวมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ช่วยให้เห็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในภาพรวมขององค์กรได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
- ช่วยป้องกันไม่ใช้เกิดวัฒนธรรมองค์กรตามธรรมชาติที่ไม่พึงประสงค์ได้

ทั้งนี้ Competency ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ มีการกำหนดบุคลากรแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

1. Core Competency หมายถึง Competency ที่บุคลากรทุกคนทุกระดับในองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ไม่ว่าจะอยู่ในสายงานใดต้องมี Competency นี้เหมือนกัน หรือเรียกได้ว่าเป็นขีดสมรรถนะหลักของบุคลากรองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
2. Managerial Competency หมายถึง Competency ที่เป็นความสามารถในการจัดการซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทักษะในการบริหาร และจัดการงานต่างๆ ซึ่งต้องมีทั้งระดับผู้บริหาร และระดับพนักงานปฏิบัติการ โดยจะแตกต่างกันตามบทบาท และความรับผิดชอบ

3. Functional Competency หมายถึง Competency ที่เป็นความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในแต่ละสายงาน ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในสายงานใดหรือตำแหน่งใดจะต้องมี Functional Competency ของตนเอง

ในการกำหนด Core Competency – CC กำหนดขึ้นจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติเป็นหลัก โดยผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้ร่วมกันพิจารณาและให้ความเห็นชอบกับ Core Competency ที่นำมาใช้ปฏิบัติในองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ดังต่อไปนี้

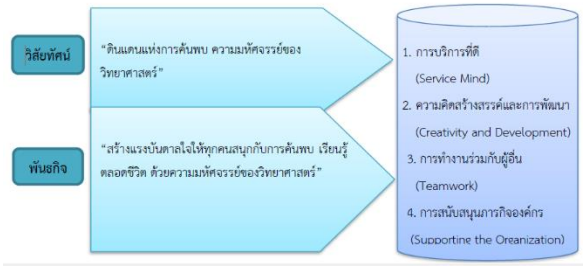

โดยสมรรถนะหลัก Core Competency ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ประกอบด้วย

CC 01: การบริการที่ดี (Service Mind)

CC 02: ความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนา (Creativity and Development)

CC 03: การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Teamwork)

CC 04: การสนับสนุนภารกิจองค์กร (Supporting the Organization)

การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ อพวช.

	ตำแหน่งยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning)	พ.ศ. 2566 Rebrand, Re-Engineer องค์กร สู่การเป็นดินแดนแห่งการค้นพบความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์	พ.ศ. 2567-2569 เป็นดินแดนแห่งการค้นพบความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์ในระดับอาเซียน จีน เกาหลี ญี่ปุ่น	พ.ศ. 2570 เป็นดินแดนแห่งการค้นพบความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์ในภาคพื้นเอเชีย
Core Business	1. Museum Standard	4 Standards	7 Standards and Sharing	7 Standards and Certificated
	2. Exhibition	Develop Exhibition for Local	Develop New Exhibition with Bilingual	Develop All Exhibition with Bilingual
	3. Research	Symposium for Local	10% International Committees	30% International Committees
	4. Education and Science Communication	Activities for Local	50% Activities with Bilingual	80% Activities with Bilingual
	5. Museum Service	Touch Point for Local	50% Touch Point with Bilingual	80% Touch Point with Bilingual
	6. Outreach program	Science Caravan for Local	Science Caravan to Asian+3 > 3 Countries	Science Caravan to Asia > 1 Countries
Customer	1. ความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	85%	85%	85%
	2. ความพึงพอใจ	85%	85%	85%
	3. จำนวนผู้ใช้บริการ	4.639 ล้านคน	5.139 ล้านคน	5.139 ล้านคน
Target	1. ความร่วมมือพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์	Thailand	Asian +3	Asia
	2. Museum Ranking	ติดอันดับ 1 ใน 10	ติดอันดับ 1 ใน 5	ติดอันดับ 1 ใน 3

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Themes)

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Themes) ตามแผนวิสาหกิจ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ทบทวนปี 2567) ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งสู่เสาหลักด้านการจัดการองค์ความรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพลเมือง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่งวิทยาศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ขับเคลื่อนองค์การพลวัตที่ชาญฉลาดอย่างยั่งยืน

แผนวิสาหกิจองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ทบทวนปี 2567)

วิสัยทัศน์	"ดินแดนแห่งการค้นพบความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์"
พันธกิจ	สร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนสนุกกับการ ค้นพบ เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์" ด้วย 1. สร้างแรงบันดาลใจและความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ 2. ให้บริการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ด้วยมาตรฐานระดับโลก 3. วิจัย รวบรวมวัสดุตัวอย่าง และจัดการองค์ความรู้เพื่อการสื่อสารวิทยาศาสตร์ 4. พัฒนาธุรกิจและสร้างความร่วมมือระดับประเทศและนานาชาติที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์
ค่านิยม	WINS: Wisdom - Innovation – Neighborly – Spark

ยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งสู่เสาหลักด้านการจัดการองค์ความรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพลเมือง	**ยุทธศาสตร์ที่ 2** สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่งวิทยาศาสตร์	**ยุทธศาสตร์ที่ 3** พัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์	**ยุทธศาสตร์ที่ 4** ขับเคลื่อนองค์การพลวัตที่ชาญฉลาดอย่างยั่งยืน
กลยุทธ์ 1 ยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการองค์ความรู้และเชื่อมโยงสู่ฐานข้อมูลประเทศ	**กลยุทธ์ 1** พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในฐานะแหล่งท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค	**กลยุทธ์ 1** ขยายโอกาสทางธุรกิจและสร้างรายได้ด้วยนวัตกรรม	**กลยุทธ์ 1** เสริมสร้างศักยภาพทุนมนุษย์ให้พร้อมสำหรับศตวรรษที่ 21
กลยุทธ์ 2 พัฒนาการสื่อสารวิทยาศาสตร์เพื่อตอบโจทย์สังคม	**กลยุทธ์ 2** พัฒนานิทรรศการ กิจกรรมเสริมศึกษาให้มีความหลากหลายโดดเด่นครบวงจรเพื่อมุ่งสู่กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย	**กลยุทธ์ 2** พัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม	**กลยุทธ์ 2** การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร
กลยุทธ์ 3 สร้างพันธมิตรในการจัดการความรู้และสื่อสารวิทยาศาสตร์ทั้งภายในประเทศและระดับสากล	**กลยุทธ์ 3** พัฒนาระบบดิจิทัลให้รองรับภารกิจขององค์กรในการพัฒนาธุรกิจ	**กลยุทธ์ 3** ดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อสร้างรายได้และเป็นประโยชน์ต่อสังคม	**กลยุทธ์ 3** พัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน

แผนที่ยุทธศาสตร์ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (Strategy Maps)

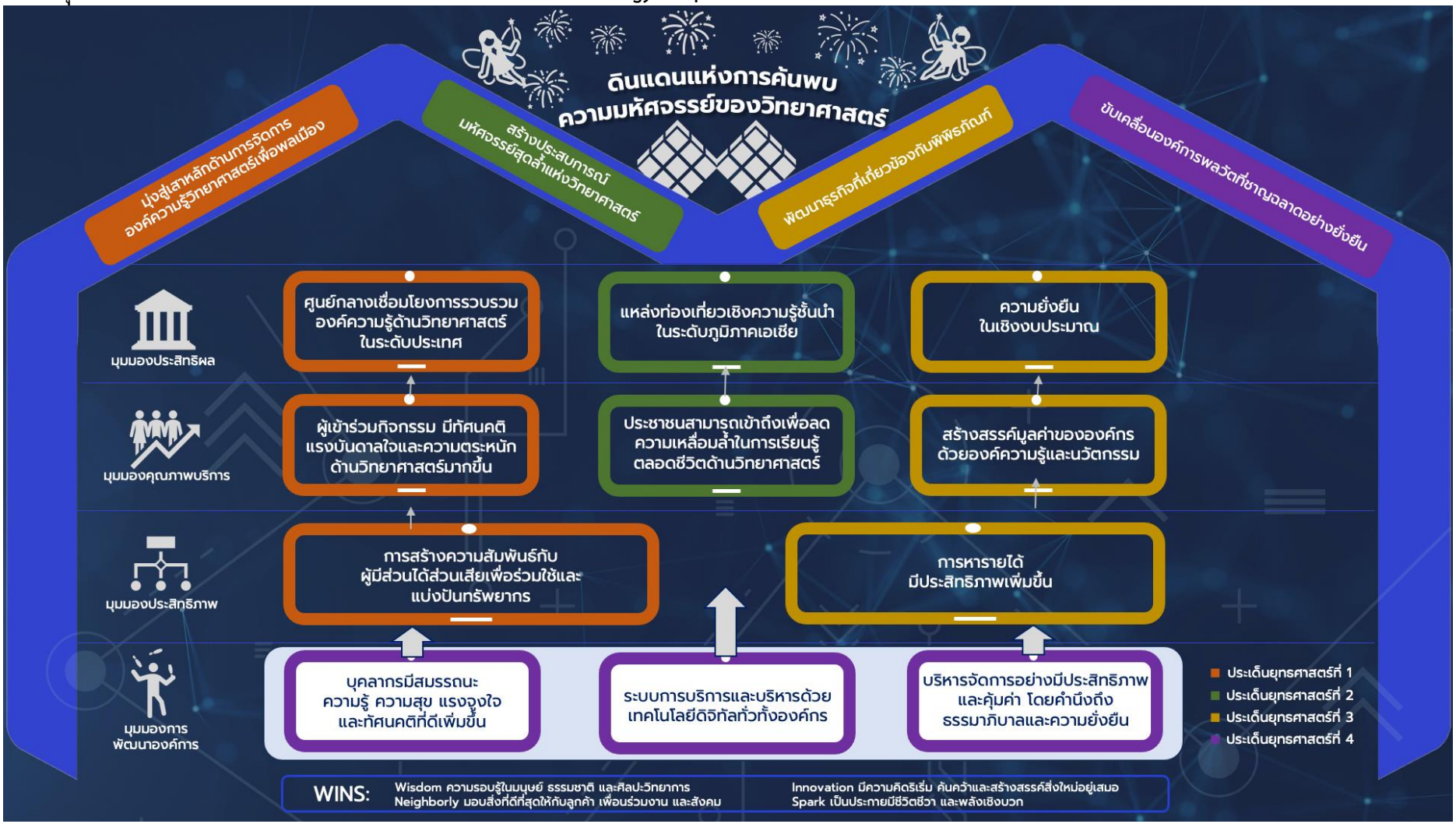

การวิเคราะห์สถานภาพ (SWOT Analysis) ของแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ปรับปรุงปี 2567)

อพวช. ได้ทบทวนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ด้วย SWOT Analysis โดยแบ่งออกเป็นสภาพแวดล้อมทั้งภายในสองด้าน ได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกสองด้าน ได้แก่ โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) ทั้งที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในทุกประเด็น นำมาให้น้ำหนักความสำคัญว่าประเด็นใดความสำคัญมากที่สุดตามลำดับ โดยในปี 2567 ได้ทำการทบทวน SWOT Analysis ซึ่งผลการประเมินได้ดังนี้

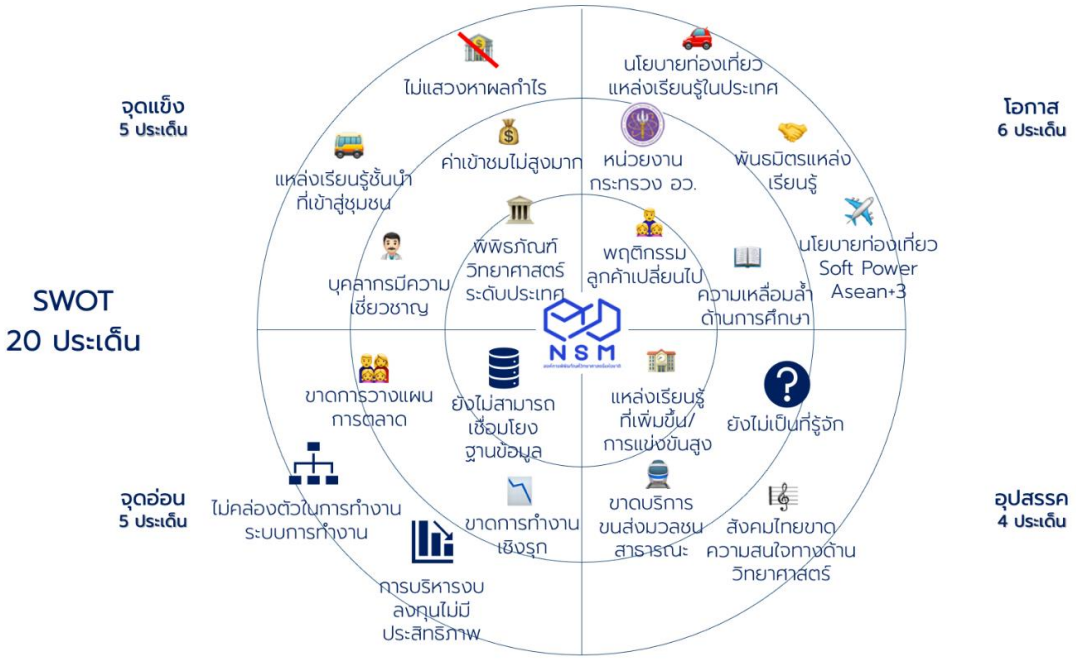

จุดแข็ง (Strength)

ลำดับ	ประเด็นจุดแข็ง
1	อพวช. มีพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ระดับประเทศทั้งหมด 4 พิพิธภัณฑ์ และกำลังจะมีพิพิธภัณฑ์แห่งที่ 5 ในพื้นที่ 180 ไร่ ซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดในอาเซียน
2	บุคลากร อพวช. มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การสร้างความตระหนักด้าน วทน. และธรรมชาติวิทยา สตั๊ฟสัตว์
3	อพวช. มีอัตราค่าเข้าชม และค่าเข้าร่วมกิจกรรม ที่ไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับหน่วยงานเอกชน
4	ผู้นำด้านแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัย และแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ด้านวิทยาศาสตร์ (คาราวานวิทยาศาสตร์ Outreach Program)
5	อพวช. เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ไม่แสวงหาผลกำไร ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลและสามารถดำเนินการหารายได้จากการดำเนินงาน

จุดอ่อน (Weakness)

ลำดับ	ประเด็นจุดอ่อน
1	ยังไม่สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูล platform ต่างๆ ให้เป็น one data platform และขาดการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

2	ขาดการทำงานเชิงรุกเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับแหล่งทุนในระดับชาติและระดับนานาชาติ
3	ขาดการวางแผนการตลาดและ ประชาสัมพันธ์ สื่อกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทันกาล
4	ความไม่คล่องตัวในการทำงาน ระบบการทำงาน
5	การบริหารแผนการลงทุนไม่มีประสิทธิภาพ โดยการเบิกจ่ายงบลงทุน มีค่าเฉลี่ย 5 ปี ที่ 57.35% และการดำเนินการตามแผนฯ มีค่าเฉลี่ย 5 ปี ที่ 47.15% ผลคะแนนตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ สคร. ได้คะแนนเพียงระดับ 1.0000 (80%) ตลอด 5 ปีหลัง

โอกาส (Opportunity)

ลำดับ	ประเด็นโอกาส
1	วิถีชีวิตและพฤติกรรมของลูกค้าเปลี่ยนไปโดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2	ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา เป็นโอกาสให้ อพวช. ดำเนินกิจกรรมคาราวานวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการขยายเวทีและกิจกรรมสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นได้มากขึ้น
3	อพวช. เป็นหน่วยงานสังกัดในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทำให้มีโอกาสร่วมงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น และมีโอกาสในความร่วมมือด้านการวิจัยมากขึ้น
4	นโยบายรัฐบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยเน้น Soft Power เช่น Festival สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบเกม (Plearn Science)
5	พันธมิตรแหล่งเรียนรู้ใกล้เคียง สามารถทำโครงการเพื่อกลุ่มเป้าหมายเดียวกันได้ เพิ่มโอกาสด้านธุรกิจ
6	นโยบายรัฐบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวในอาเซียน จีน เกาหลี ญี่ปุ่น อาเซียนรวมตัวกันให้ความสำคัญ Stem Education

อุปสรรค (Threat)

ลำดับ	ประเด็นอุปสรรค
1	ประเทศไทยมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่หลายประเภทเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ มีการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีทำเลที่ตั้งใกล้ชุมชน สะท้อนจากจำนวนแหล่งเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นในประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีสูงถึงมากกว่า 1000 แห่ง เป็นผลให้ประชาชนที่สนใจจะเดินทางมายังแหล่งเรียนรู้มีโอกาสในการเลือกที่จะเดินทางไปเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกเหนือจากการมารับบริการที่ อพวช. ซึ่งทำให้คู่แข่งทางการตลาดที่น่าสนใจและทันสมัย เพิ่มมากขึ้น
2	ขาดบริการขนส่งมวลชนสาธารณะจากกรุงเทพฯ เข้าถึง อพวช. คลองห้า ปทุมธานี ในปัจจุบันยังไม่มีรถยนต์ขนส่งมวลชนสาธารณะจากใจกลางเมือง ที่มีความสม่ำเสมอแน่นอน เป็นอุปสรรคต่อกลุ่มลูกค้า ครอบครัวที่จะเดินทางมายัง อพวช. คลองห้า ปทุมธานี เป็นผลให้กลุ่มครอบครัวมายัง อพวช. มีปริมาณน้อย ซึ่งเป็นร้อยละ 10 ของผู้ใช้บริการทั้งหมดของ อพวช.
3	การสร้างตัวตนของ อพวช. ในสังคมไทย ยังไม่เป็นที่รู้จักหรือยอมรับ ในฐานะองค์กรของชาติที่มีความสำคัญในมุมมองของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายในสังคม
4	สังคมไทยยังให้ความสนใจทางด้านวิทยาศาสตร์น้อยส่งผลให้แหล่งเรียนรู้และกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ยังไม่ได้รับความสนใจมากพอ กระแสสังคมให้ความสำคัญในการแสดงออกของเยาวชน ในด้านความบันเทิงมากกว่าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สะท้อนจากจำนวนการแข่งขันทางด้านบันเทิงไม่ว่ารายการต่าง ๆ จะได้รับความสนใจการแข่งขันมากกว่าทางด้านวิทยาศาสตร์ ที่ อพวช. จัดขึ้น นอกจากนี้สะท้อนได้จากรายการโทรทัศน์ที่ยังมีรายการทางด้านเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่น้อยและไม่หลากหลาย

➢ **สาระสำคัญของแผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ระยะที่ 4 พ.ศ. 2566 – 2570**

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ที่มีภารกิจหลักในการส่งเสริมความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในสังคมไทย ผ่านการบริการแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ สู่ประชาชนในวงกว้าง โดยที่ผ่านมาได้ดำเนินงานการสร้างความตระหนักภายใต้แผนแม่บทระยะที่ 1 ปี พ.ศ. 2557 - 2559 และระยะที่ 2 ปี พ.ศ. 2559 - 2562 โดยการจัดทำแผนแม่บทระยะที่สองนั้นให้ความสำคัญกับการสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อให้สามารถขยายผลการสร้างความตระหนักด้าน วทน. ไปได้ในวงกว้าง โดยการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และให้เกิดพลวัฒน์ในการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม มีเป้าหมายและสามารถผลชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการมีส่วนรวมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน และหน่วยงานด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และอื่นๆ อพวช. ได้มีการทบทวนแผนแม่บทและปรับปรุงแผนโดยการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และได้ปรับแผนการทำงานมาอย่างต่อเนื่อง

อพวช. ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก รวมทั้งทบทวนแผนแม่บทเพื่อให้เหมาะสมต่อสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ให้คงความต่อเนื่องกับแผนเดิมโดยจัดทำเป็นแผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้าน วทน. ระยะที่ 3 พ.ศ. 2563 - 2565 โดยการจัดทำแผนแม่บทระยะที่สามให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางภาคประชาชนในการมีบทบาทด้านการสื่อสารวิทยาศาสตร์เพื่อให้ตอบโจทย์สังคมรวมทั้งการสร้างความตระหนักพื้นฐานของความยั่งยืนและการรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมกับการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต และปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการในระยะที่ 4 พ.ศ. 2566 - 2570 สาระสำคัญยังอยู่บนพื้นฐานของแผนเดิมเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการดำเนินงาน ไปสิ้นสุดแผนใกล้เคียงกับระยะเวลาของแผนวิสาหกิจฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 6) โดยให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อการสื่อสารวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถตอบรับการกับเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย และรูปแบบการเรียนรู้ในสังคมที่เปลี่ยนไปรองรับ พ.ร.บ. ส่งเสริมการเข้าสู่สังคมสูงวัย รวมทั้งเพื่อพัฒนาการดำเนินการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ของ อพวช. ให้มีมาตรฐานในระดับสากล

อพวช. ได้ดำเนินการทบทวนแผนแม่บทที่ดำเนินการโดยรับฟังความเห็นจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. อพวช. ควรปรับบทบาทนอกจากเป็นผู้ดำเนินงานสร้างความตระหนักเองแล้ว ยังควรทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลาง (platform) ในการประสานความร่วมมือ และความเชี่ยวชาญด้านวิชาการและด้านต่าง ๆ จากหลากหลายหน่วยงานเพื่อมาทำงานร่วมกันในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ ผู้บริหารจัดการการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยเป็นผู้นำที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านวิทยาศาสตร์
2. อพวช. ยังควรทำหน้าที่ เป็นผู้รวบรวม Content ทางภูมิปัญญาของวิทยาศาสตร์ท้องถิ่นไทย และวิทยาศาสตร์ด้านอื่น ๆ เพื่อนำมาจัดทำเป็นองค์ความรู้ที่เข้าใจได้ง่าย เพื่อให้หน่วยงานอื่น ๆ ได้ต่อยอดนำไปใช้ในการเผยแพร่
3. อพวช. ควรให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการขยายผลการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งในด้านการจัดทำแหล่งเรียนรู้ หรือข้อมูลออนไลน์ที่สืบค้นได้ตลอดเวลา และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดเก็บวัสดุตัวอย่าง (collection) เพื่อการศึกษาเรียนรู้ การหาช่องทางหรือสื่อในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น Virtual reality ในการนำเสนอ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและเข้าใจได้ง่าย

รวมทั้งเป็นภาพลักษณ์ที่น่าสนใจในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ซึ่งยังเป็นโอกาสกระจายการเรียนรู้สู่ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่ที่ห่างไกลและเข้าถึงได้ยาก

4. ขยายบทบาทของการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมสังคมสูงวัย รวมทั้งการ Upskill Reskill สำหรับวัยทำงาน ส่งเสริมแนวคิดและทักษะเพื่ออาชีพใหม่ ๆ ในอนาคต สร้างการรับรู้และขยายฐานผู้เรียนรู้ให้กระจายไปในทุกระดับวัย รวมทั้งกระจายโอกาสสู่ชุมชนและเยาวชนที่ห่างไกล
5. สร้างความใกล้ชิดกับชุมชนและเยาวชน เปิดโอกาสให้เยาวชนและชุมชนมีส่วนร่วม มีพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนความรู้ความเห็น เปิดโอกาสให้เยาวชนได้นำเสนอความคิด ได้พัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่สำคัญ รวมทั้งได้เข้ามาทำงานในพิพิธภัณฑ์
6. สร้างงานใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น เช่นงานด้านการสื่อสารวิทยาศาสตร์ การผลิตสื่อวิทยาศาสตร์ โดยสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านนี้ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดงานในด้านนี้

จากสาระสำคัญดังกล่าว ได้มีการทบทวนแผนเดิมและปรับปรุงยุทธศาสตร์บางส่วน ให้มีความชัดเจนและตอบโจทย์สถานการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น และได้ปรับปรุงแผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย มีรายละเอียดดังนี้

แผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย

เป้าหมายของแผนแม่บทในภาพรวม

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) ได้จัดทำแผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ โดยเน้นมีประเด็นเป้าหมายของแผนแม่บทครอบคลุมใน 4 มิติ คือ

1. มิติด้านกลุ่มเป้าหมาย
2. มิติด้านเครือข่ายความร่วมมือ
3. มิติด้านข้อมูลองค์ความรู้
4. มิติด้านทักษะและเจตคติ (กระบวนการ ระบบคิด และทัศนคติ)

สรุปเป้าหมายของแผนในภาพรวม

1. สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความสนใจและต้องการในการเรีย6นรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เตรียมความพร้อมให้กับประชาชนไทย ต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างประชาชนที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม รวมทั้งมีจิตสำนึกที่จะดูแลสังคมอย่างยั่งยืน
2. ส่งเสริมให้ประชาชนในทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การทำงาน และการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะองค์ความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญา ที่สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการการพัฒนาของประเทศ ให้พร้อมต่อการสื่อสารและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการประสานงานกับประชาคมวิทยาศาสตร์และนักสื่อสารวิทยาศาสตร์
3. บูรณาการณ์การทำงานกับภาคีเครือข่ายในภาคส่วนต่าง ๆ โดยการใช้ทรัพยากร และศักยภาพของแต่ละองค์กรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่เป็น platform สร้างแรงจูงใจ และจัดสรรทุนสนับสนุน ให้เกิดการร่วมมือในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์โดยหน่วยงานทุกภาคส่วน ประสานงานและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมแก่สังคม
4. พัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้และพื้นที่การเรียนรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรม ทั้งรูปแบบของสถานที่และรูปแบบออนไลน์ และส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

กลไกในการดำเนินการ

เพื่อนำไปสู่การสร้างความตระหนักด้าน ว และ ท กับกลุ่มเป้าหมายข้างต้น ตามประเด็นที่กำหนด ตามกรอบแผนปฏิบัติการ จึงได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์การดำเนินการ 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติเชิงบวก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการจัดการองค์ความรู้สู่การสร้างมูลค่า

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมนักสื่อสารวิทยาศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายการมีส่วนร่วมของชุมชนและครอบครัว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนานวัตกรรมการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ขยายเครือข่ายความร่วมมือและพัฒนาพื้นที่ร่วม (platform) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

รายละเอียดของยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติเชิงบวก

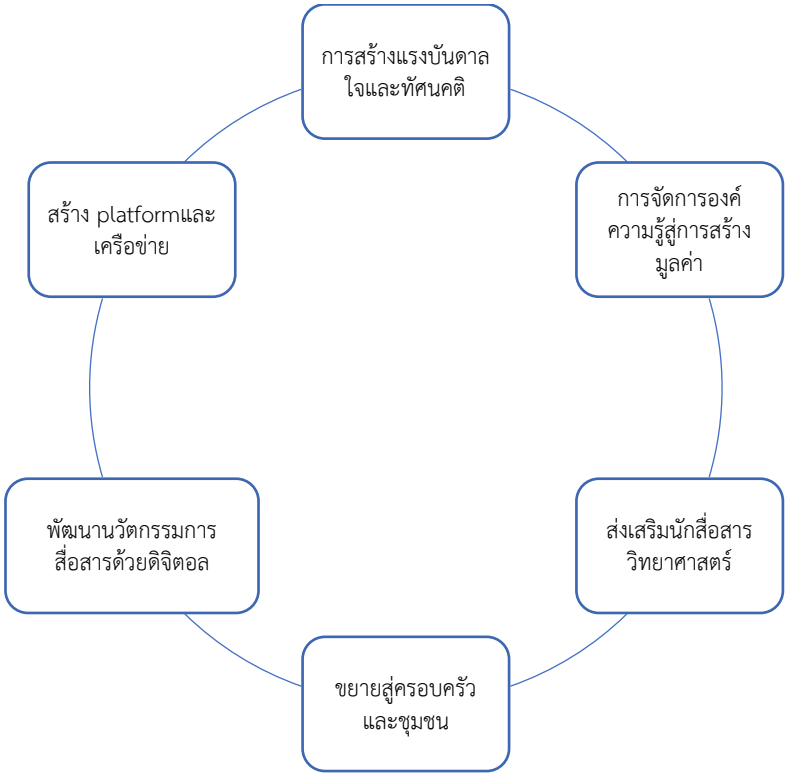

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ : เพื่อมุ่งเป้าการสร้างทัศนคติที่ดีแก่ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชน ให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องใกล้ตัว สำคัญ และไม่ใช่เรื่องยาก ทุกคนสามารถที่จะเข้าถึง เรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์ได้กับชีวิตประจำวัน

- เชื่อมโยงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี กับชีวิตประจำวัน ให้เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความยั่งยืน
- สร้างแรงบันดาลใจด้วยบุคคลตัวอย่างและอาชีพ เพื่อให้เห็นว่าอาชีพวิทยาศาสตร์เป็นอาชีพที่สร้างสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์แก่สังคม และเป็นอาชีพที่มีผู้ประสบความสำเร็จในหลากหลายสาขาที่น่าสนใจ
- สร้างประสบการณ์ที่สนุกสนาน ประทับใจ แปลกใหม่ และเป็นประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้กับประชาชน โดยใช้ศิลปะ หรือรูปแบบการสื่อสารแบบใหม่ เช่น ละคร เพลง ภาพยนตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการจัดการองค์ความรู้ สู่การสร้างมูลค่า

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ : เพื่อให้เกิดการวิจัย รวบรวมองค์ความรู้ จัดระบบข้อมูลและเผยแพร่ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ ให้พร้อมต่อการสืบค้น ต่อยอด หรือนำไปใช้ในการพัฒนา หรือเพื่อสื่อสารวิทยาศาสตร์แก่สังคม เพื่อสนับสนุนสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยทำงานกับภาคส่วนต่างๆ

- พัฒนาความร่วมมือด้านการวิจัยกับหน่วยงานวิจัย สถาบันอุดมศึกษา หรือหน่วยงานภาครัฐ เอกชนต่าง ๆ ในการเตรียมองค์ความรู้ที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต รวมทั้งสำหรับตอบคำถามของประชาชนในกรณีมีเหตุการณ์ต่าง ๆ
- เชื่อมโยงฐานข้อมูลในการรวบรวมองค์ความรู้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดฐานข้อมูลระดับชาติ ที่สามารถใช้ประโยชน์และเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มุ่งเน้นการสื่อสารวิทยาศาสตร์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- การประกอบอาชีพ เชื่อมโยงกับความต้องการด้านเศรษฐกิจของประเทศ นำเสนอประเด็นทางวิทยาศาสตร์ที่เป็น controversial issues และประเด็นที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งภูมิภาค เพื่อให้เกิดความสนใจและมีส่วนร่วมของประชาชน และเตรียมความพร้อมต่ออนาคต
- พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าหรือคุณค่าเพิ่มอันเกิดจากองค์ความรู้ของ อพวช.
- จัดทำสื่อองค์ความรู้ และสื่อการเรียนรู้ด้าน วทน. ในรูปแบบที่พร้อมเผยแพร่แก่สาธารณะ ซึ่งสามารถเข้าใจได้ง่ายและน่าสนใจ ส่งเสริมการผลิตสื่อในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำเสนอองค์ความรู้สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ โดยทำงานกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
- รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลรายชื่อผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลสำคัญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร่วมสมัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมนักสื่อสารด้านวิทยาศาสตร์

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ : เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารวิทยาศาสตร์ และการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน รวมทั้งให้เกิดการมีส่วนร่วมของนักวิจัย สื่อสารมวลชน และฝ่ายนโยบายในการสนับสนุนการสื่อสารวิทยาศาสตร์และงานวิจัยสู่ประชาชน เกิดการพัฒนาศักยภาพและทักษะด้านการสื่อสารวิทยาศาสตร์

- รณรงค์สร้างความเข้าใจกับ ผู้นำชุมชน นักวิจัย และหน่วยวิจัยถึงความสำคัญของบทบาทนักวิจัยต่อการสื่อสารวิทยาศาสตร์
- ส่งเสริมการพัฒนานักสื่อสารและนักการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อยกระดับมาตรฐานและสร้างแนวร่วมในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมงานวิจัยและการพัฒนาบุคลากรในด้านดังกล่าว และเชิดชูบุคคลตัวอย่างในด้านการสื่อสารและการศึกษาทางวิทยาศาสตร์
- จัดทำฐานข้อมูลและพัฒนาเครือข่ายของนักสื่อสารวิทยาศาสตร์และนักการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะด้าน informal learning ทั้งในและต่างประเทศ
- สนับสนุนผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อ เช่น สื่อสารมวลชน สำนักพิมพ์ หรือผู้ผลิตภาพยนต์ ในการสอดแทรกความรู้ และกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ ในการเผยแพร่สื่อสารต่าง ๆ
- พัฒนา platform ของการสื่อสารวิทยาศาสตร์ร่วมสมัยสู่สังคม โดยการเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายนักวิจัย นักการศึกษา นักสื่อสารวิทยาศาสตร์ และสื่อสารมวลชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายบริการสู่ชุมชนและครอบครัว

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ : เพื่อให้เกิดการกระจายการเรียนรู้สู่ภาคประชาชนมากขึ้น นอกเหนือจากในโรงเรียน สถานศึกษา และพื้นที่ของ อพวช. ในสำนักงานใหญ่ เพิ่มการเข้าถึงและโอกาสการเข้าร่วมกับกิจกรรม ข้อมูลข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์ที่หลากหลาย ผ่านแหล่งเรียนรู้ ชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ รวมทั้งสร้างความยั่งยืนให้กับกิจกรรมต่างๆ โดยสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนสามารถดำเนินการเอง

- เพิ่มการจัดกิจกรรมออกสู่ชุมชนในพื้นที่นอกเมือง เพื่อกระจายโอกาสการเรียนรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์
- สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียน ศูนย์เรียนรู้ ห้องสมุด สมาคมฯ รวมทั้ง ภาคธุรกิจภาคเอกชน หรือ Start-up) ในการเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อสารและสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์
- ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ปกครองและครอบครัวในการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ในครอบครัว
- แสวงหาความร่วมมือเพื่อการสนับสนุนระยะยาวจากท้องถิ่นหรือภาคเอกชนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หรือสนับสนุนกิจกรรมการสื่อสารวิทยาศาสตร์แก่ชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนานวัตกรรมผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ : เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างความน่าสนใจของข้อมูลความรู้ เพิ่มวิธีการในการสร้างการมีส่วนร่วมในวิทยาศาสตร์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้าถึงวิทยาศาสตร์ในหลากหลายด้านได้ทุกที่ทุกเวลา รวมทั้งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้มาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์

- พัฒนาข้อมูลองค์ความรู้ในรูปแบบดิจิตอล หรืออื่นๆ เพื่อให้สามารถเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- จัดการระบบข้อมูลข่าวสารออนไลน์ให้เผยแพร่ได้ในหลายรูปแบบ
- แสวงหาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ รวมทั้งรายการโทรทัศน์ที่เข้าถึงคนจำนวนมาก
- กระตุ้นส่งเสริมการเรียนรู้ และรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์ ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนพัฒนาอาชีพ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
- ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถเชื่อมโยง onsite กับ online after visit ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 สร้างเครือข่ายความร่วมมือและพื้นที่ร่วม (platform) ในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ : เพื่อให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือและได้ใช้จากความเชี่ยวชาญหรือทรัพยากรของแต่ละองค์กรให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด โดยการทำงานแบบบูรณาการ พัฒนามาตรฐานและคุณภาพในสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์สำหรับหน่วยงานต่างๆ รวมทั้ง อพวช. เอง

- พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ ให้ครอบคลุมตามแผนและสื่อสารเป้าหมายกับเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม
- ส่งเสริมกิจกรรมนอกห้องเรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้าน วิทยาศาสตร์ ผ่านแหล่งเรียนรู้ นิทรรศการ กิจกรรม อีเว้นต์ การประกวดแข่งขัน และสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย ในลักษณะบูรณาการณ์เพื่อสร้างกระแสระดับประเทศ โดยพัฒนาเป็น platform และระบบการทำงาน ให้สามารถเข้าถึงและใช้งานได้โดยหลายหน่วยงาน
- ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานต่างๆ ในการทำงานร่วมกันบนพื้นที่ร่วม (platform) ในการสร้างความตระหนักทางวิทยาศาสตร์ ผ่านการอบรม ดูงาน รวมทั้งการสนับสนุนเชิงงบประมาณ และอื่นๆ
- สร้างความร่วมมือกับสื่อมวลชนในการทำงานด้านการสื่อสารวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการ

➢ ภารกิจของ อพวช. ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ

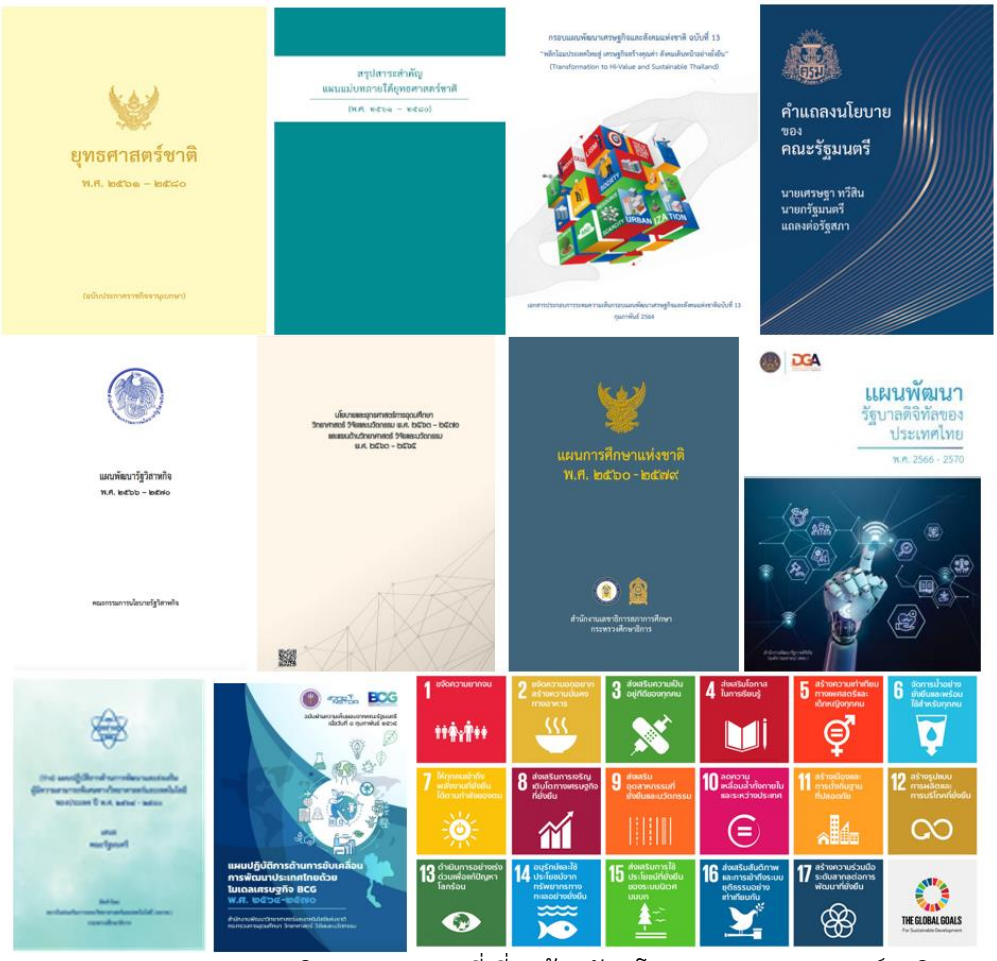

รูป ภารกิจของ อพวช. ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ซึ่งทุกหน่วยงานได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดแผนงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ระดับชาติและยุทธศาสตร์ของ อพวช.

แผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2566 – 2570) (ทบทวนปี 2567) ได้รวบรวมหลักการยุทธศาสตร์และนโยบายที่มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับบทบาทและภารกิจของ อพวช. และสอดคล้องตามหลักเกณฑ์การประเมินกระบวนการปฏิบัติงานและการจัดการ (Enablers)

นโยบาย/แนวคิด	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) (พ.ศ. 2558-2573) เป้าหมายที่ 4,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17	ประเทศไทย 4.0 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) – ทำน้อยได้มาก (Productivity)	นโยบายของคณะรัฐมนตรีนายเศรษฐา ทวีสิน นโยบายของคณะรัฐมนตรี สร้างรายได้ และขยายโอกาส	นโยบายของรองนายกรัฐมนตรี นายอนุทิน ชาญวีรกูล เอกชนนำ รัฐสนับสนุน	แนวคิดรัฐมนตรีกระทรวง อว. นางสาวศุภมาส อิสระกิตติ์ เรียนดี มีความสุข มีรายได้, วิจัย-นวัตกรรมดี ตอบโจทย์ ตรงความต้องการ, อว. for EV, อว. for AI
แผนระดับ 1	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)	(1) ด้านความมั่นคง	(2) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน		(3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์
		(4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	(5) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		(6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
แผนระดับ 2	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)	(11.1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต : (11.3) การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น		(18) การเติบโตอย่างยั่งยืน: (1) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว	
		(12) การพัฒนาการเรียนรู้: (1) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21		(23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม : (2) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม (3) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	
	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)	(2) หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดมุ่งหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน	(10) หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ		(11) หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
		(12) หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต		(13) หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน	
แผนระดับ 3	นโยบายและยุทธศาสตร์การอดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (พ.ศ. 2563 – 2570)	(1) การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ : (U.1) สร้างระบบผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ (U.3) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทักษะเพื่ออนาคต	กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (พ.ศ. 2566 – 2570)		4. การพัฒนากำลังคน สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานวิจัยให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแบบก้าวกระโดดและอย่างยั่งยืน
	แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ (พ.ศ. 2566 – 2570)	(สนับสนุน) ทิศทางหลักในการพัฒนารัฐวิสาหกิจภายใต้หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ		(สนับสนุน) ทิศทางหลักในการพัฒนารัฐวิสาหกิจ ภายใต้หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยง และผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	
		(หลัก) ทิศทางหลักในการพัฒนารัฐวิสาหกิจภายใต้หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต		(สนับสนุน) ทิศทางหลักในการพัฒนารัฐวิสาหกิจภายใต้หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐ ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน	
	แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย (พ.ศ. 2566 – 2570)	เป้าหมายที่ 1 (ต้นน้ำ) ยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐให้ชัดเจน คล่องตัว เพื่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Digital Government Transformation) แนวทางที่ 1 การเตรียมความพร้อมพื้นฐานที่จำเป็น (Fundamental) โครงการพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับบุคลากรภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล			
	แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579)	(2) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้		(4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา (5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	
	แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ของประเทศ (พ.ศ. 2564-2580)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐานและ อาชีวศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 5 กลไกการบริหารการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษฯ สู่แผนพัฒนากำลังคนของประเทศ			
	แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่ขาดแคลนเชิงยุทธศาสตร์ BCG (พ.ศ.2564-2570)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์			
แผนวิสาหกิจ อพวช.	วิสัยทัศน์	ดินแดนแห่งการค้นพบความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์			
	พันธกิจ	1) สร้างแรงบันดาลใจและความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์		3) ให้บริการพิพิธภัณฑ์ด้วยมาตรฐานระดับโลก	
		2) วิจัย รวบรวมวัสดุตัวอย่างและจัดการองค์ความรู้เพื่อการสื่อสารวิทยาศาสตร์		4) พัฒนาธุรกิจและสร้างความร่วมมือระดับประเทศและนานาชาติที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์	
	ค่านิยม	WINS	Wisdom: ความรอบรู้ในมนุษย์ ธรรมชาติและศิลปวิทยาการ Neighborly: มองสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูกค้า เพื่อนร่วมงาน และสังคม	Innovation: มีความคิดริเริ่ม คิดคว้าและสร้างสรรค์สิ่งใหม่อยู่เสมอ Spark: เป็นประกายมีชีวิตชีวา และพลังเชิงบวก	
	ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 มุ่งสู่เสาหลักด้านการจัดการองค์ความรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพลเมือง	ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่งวิทยาศาสตร์	ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 พัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์		ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ขับเคลื่อนองค์การพลวัตที่ชาญฉลาดอย่างยั่งยืน
	วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 1.1 ศูนย์กลางเชื่อมโยงการรวบรวมองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ในระดับประเทศ 1.2 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีทัศนคติ แรงบันดาลใจและความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์มากขึ้น 1.3 การสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อร่วมใช้และแบ่งปันทรัพยากร	วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 2.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงความรู้ที่น่าไประดับภูมิภาคเอเชีย 2.2 ประชาชนสามารถเข้าถึงเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านวิทยาศาสตร์	วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 3.1 ความยั่งยืนในเชิงงบประมาณ 3.2 สร้างสรรค์คุณค่าขององค์กรด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม 3.3 การหารายได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น		วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 4.1 บุคลากรมีสมรรถนะ ความรู้ ความสุข แรงจูงใจและทัศนคติที่ดีเพิ่มขึ้น 4.2 ระบบการบริการและบริหารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลทั่วทั้งองค์กร 4.3 บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าโดยคำนึงถึงธรรมาภิบาลและความยั่งยืน
	กลยุทธ์ ก.1 ยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการองค์ความรู้และเชื่อมโยงสู่ฐานข้อมูลประชาชน ก.2 พัฒนาการสื่อสารวิทยาศาสตร์เพื่อตอบโจทย์สังคม ก.3 สร้างฟันธนมิตรในการจัดการความรู้และสื่อสารวิทยาศาสตร์ทั้งภายในประเทศและระดับสากล	กลยุทธ์ ก.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในฐานะแหล่งท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคเอเชีย ก.2 พัฒนากิจกรรมการ กิจกรรมเสริมศึกษาให้มีความหลากหลายโดดเด่นครบวงจร เพื่อมุ่งสู่กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย	กลยุทธ์ ก.1 ขยายโอกาสทางธุรกิจและสร้างรายได้ด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม ก.2 การสร้างหรือจำหน่ายวิชาการจานวิจัย และธุรกิจเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม ก.3 ตลาดเพื่อสังคม		กลยุทธ์ ก.1 เสริมสร้างศักยภาพคุณมนุษย์ให้พร้อมสำหรับศตวรรษที่ 21 ก.2 การพัฒนาระบบดิจิทัลให้รองรับการกิจขององค์กรในการพัฒนาธุรกิจ ก.3 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรสู่ความยั่งยืน

➢ **เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)**

รูป ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

SDGs เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาของโลกภายหลังปี 2558 ที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย สำหรับการพัฒนาที่แบ่งเป็นมิติ (Dimensions) ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งในส่วนของประเทศไทยมีการดำเนินงานที่สอดรับกับ SDGs มาโดยตลอด และ SDGs เป็นแผนหนึ่งที่ใช้ในการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมสร้างสังคมที่เป็นสุข ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ขจัดปัญหาความยากจน ส่งเสริมการเป็นเศรษฐกิจสีเขียว และมีการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs) ทั้งหมด 17 ข้อ มุ่งหวังจะช่วยแก้ปัญหาที่โลกกำลังเผชิญอยู่ เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียม สภาวะโลกร้อน และสันติสุข เพื่อเสริมแนวคิด “ไม่เป็นการทิ้งใครไว้ข้างหลัง” คาดว่าจะทำสำเร็จได้ภายในปี 2030 โดยมีประเด็นที่สอดคล้องกับ อพวช. 11 ข้อ ดังนี้

เป้าหมายที่ 4: การศึกษาที่มีคุณภาพ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครอบคลุมการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของเด็กชายและเด็กหญิงในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย (4.2), ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (4.1), การเข้าถึงการศึกษาระดับเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่จ่ายได้และมีคุณภาพสำหรับชายและหญิงทุกคน (4.3), และในภาพรวมเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ส่วนใหญ่สามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ (4.6), เน้นให้ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา และการเข้าถึงการศึกษาของผู้พิการ ชนพื้นเมือง และกลุ่มเปราะบาง (4.5) นอกจากนี้เป้าหมายนี้ยังส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนผู้ที่มีทักษะทางเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน และการเป็นผู้ประกอบการ (4.4), และเน้นให้ทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนอีกด้วย (4.7) ในเชิงนโยบาย เป้าหมายนี้จะเน้นให้มีการยกระดับอุปกรณ์ที่จำเป็นในการศึกษาให้อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และผู้มีเพศสภาวะหลากหลาย และสร้างสภาพแวดล้อมให้ปราศจากความรุนแรงต่อกลุ่มเหล่านี้ (4.a), ขยายโอกาสด้านทุนการศึกษาและการฝึกอบรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ (4.b), และเพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 7: พลังงานที่สะอาดและจ่ายซื้อได้ สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา มีเป้าประสงค์ครอบคลุม 3 ประเด็นหลักคือ การเข้าถึงพลังงาน (7.1), การเพิ่มสัดส่วนพลังงานทดแทน (Renewable Energy) (7.2) และการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (7.3) ในเชิงนโยบาย เป้าหมายนี้จะเน้นเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศในการเข้าถึงการวิจัยและเทคโนโลยีพลังงานที่สะอาด (7.a), และโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีในการจัดส่งบริการพลังงานในประเทศกำลังพัฒนา (7.b)

เป้าหมายที่ 8: งานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมหลายประเด็น เช่น การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรอย่างยั่งยืน (8.1), การเพิ่มผลิตภาพผ่านการเพิ่มความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม (8.2), การส่งเสริมผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (8.3), และการบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมและมีผลตอบแทนที่ยุติธรรมสำหรับทุกคน (8.4) นอกจากนี้เป้าหมายที่ 8 ยังให้ความสำคัญกับประเด็นด้านแรงงานเป็นการเฉพาะอีกด้วย รวมถึงประเด็นเรื่องการลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ไม่มีการศึกษา และไม่มีทักษะ (8.6), ยุติแรงงานทาสและแรงงานเด็ก (8.7), ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกกลุ่ม (8.8) ประเด็นอื่น ๆ ที่เป้าหมายที่ 8 ครอบคลุมด้วย คือ เรื่องของการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่นำไปสู่ความเสื่อมโทรมทางด้านสิ่งแวดล้อม (8.4), การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (8.9), และการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถาบันการเงิน (8.10) ในเชิงนโยบายเป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา (8.a) และการผลักดันการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) (8.b)

เป้าหมายที่ 9: อุตสาหกรรม นวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐาน สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม มีเป้าประสงค์ที่ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก คือ ด้านโครงสร้างพื้นนฐาน อุตสาหกรรม และนวัตกรรม เป้าประสงค์ในเป้าหมายนี้จะเน้นไปที่การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน (9.2), และส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านการยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน (9.4), และให้บริการทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (9.3) นอกจากนี้ เป้าหมายที่ 9 ยังมีเป้าประสงค์ที่มุ่งให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและเข้าถึงได้โดยประชาชนทุกคน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของมนุษย์ (9.1), การยกระดับขีดความสามารถภาคอุตสาหกรรมผ่านการเพิ่มพูนการวิจัยและพัฒนา (9.5), และเพิ่มการเข้าถึงเทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสารและอินเตอร์เน็ต (9.c) ในเชิงนโยบายและความร่วมมือระหว่างประเทศนั้น เป้าหมายนี้เน้นไปที่การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการสร้างโครงสร้างพื้นฐานในประเทศกำลังพัฒนาน้อยที่สุดและประเทศหมู่เกาะ (9.a) และการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสินค้าโภคภัณฑ์ของประเทศเหล่านี้ให้หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่ม

เป้าหมายที่ 10: ลดความเหลื่อมล้ำ ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีเป้าประสงค์ที่เน้นไปที่การเติบโตของรายได้ในกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่ยากจนที่สุด (10.1), ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้ โดยไม่เลือกปฏิบัติ (10.2), ขจัดนโยบายและผลของนโยบายที่นำไปสู่ความไม่เสมอภาค (10.3), และใช้นโยบายการคลัง ค่าจ้าง และการคุ้มครองทางสังคม เป็นเครื่องมือ (10.4) ในระดับระหว่างประเทศ ตลาดการเงินและสถาบันการเงินของโลกต้องพัฒนากฎระเบียบ ติดตามตรวจสอบและเสริมความแข็งแกร่ง เพื่อมิให้โลกต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์การเงินเช่นที่ผ่านมา (10.5) ประเทศกำลังพัฒนาควรมีเสียงมากขึ้นในการตัดสินใจของสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ (10.6) และอำนวยความสะดวกให้การอพยพย้ายถิ่นของผู้คนเป็นไปด้วยความสงบ ปลอดภัยและมีการจัดการที่ดี ในเชิงนโยบาย เป้าหมายนี้เน้นให้มีการปฏิบัติที่เป็นพิเศษสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ตามความตกลงขององค์การการค้าโลก (10.a) ให้มีความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการจากประเทศพัฒนาแล้วไปยังประเทศกำลังพัฒนา (10.b) และทำให้ต้นทุนของการโอนเงินกลับประเทศไม่สูงเกินไป (10.c)

เป้าหมายที่ 11: เมืองและชุมชนยั่งยืน ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน มีเป้าประสงค์ครอบคลุมในหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเมืองและชุมชน อาทิ การเข้าถึงที่อยู่อาศัยและบริการพื้นฐาน (11.1), การยกระดับชุมชนแออัด (11.1) การเข้าถึงคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน ปลอดภัย จ่ายได้ และคำนึงคนเปราะบางกลุ่มต่าง ๆ ด้วย (11.2) การวางแผนของบริหารจัดการการเมืองและชุมชนอย่างมีส่วนร่วม บูรณาการและยั่งยืน (11.3), ปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก (11.4), ลดความเสียหายจากภัยพิบัติ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับน้ำ โดยมุ่งปกป้องคนจนและคนเปราะบาง (11.5), การจัดการมลพิษทางอากาศและของเสีย (11.6), การพัฒนาและเข้าถึงพื้นที่สีเขียวสำหรับคนกลุ่มต่าง ๆ (11.8) ในเชิงนโยบายเป้าหมายนี้สนับสนุนให้มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในทางบวกของพื้นที่เมือง กึ่งเมือง และชนบท (11.a), การเพิ่มจำนวนเมืองที่มีความยั่งยืนและปรับตัวและลดผลกระทบจากภัยพิบัติโดยเฉพาะที่เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยโยงกับกรอบการดำเนินงานเซนได (11.b), ให้การสนับสนุนประเทศพัฒนาน้อยที่สุดในทางการเงินและวิชาการในเชิงการสร้างอาคารที่ทนทานโดยใช้วัสดุท้องถิ่น (11.c)

เป้าหมายที่ 13: การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป็นเป้าหมายที่เน้นประเด็นเดียวกับข้อตกลงปารีส เป้าประสงค์ของเป้าหมายนี้จึงมีจำนวนไม่มากและเน้นไปในเชิงนโยบายและกลไกสนับสนุนการรับมือและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในขณะที่รายละเอียดอื่น ๆ ในทางปฏิบัติจะไปอยู่ที่ความตกลงปารีส เป้าประสงค์ของเป้าหมายนี้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ เสริมภูมิต้านทานและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (13.1), บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าไปในนโยบายระดับชาติ (13.2), และ สร้างความตระหนักรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเพิ่มขีดความสามารถของสังคมในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น (13.3) ในเชิงนโยบายระหว่างประเทศ เป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างประเทศในการระดมทุน Green Climate Fund เพื่อช่วยประเทศกำลังพัฒนาในการลดก๊าซเรือนกระจก (13.a) และช่วยประเทศพัฒนาน้อยที่สุดในการรับมือและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเฉพาะในกลุ่มคนเปราะบาง

เป้าหมายที่ 14: ระบบนิเวศทางทะเลและมหาสมุทรอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทะเลและมหาสมุทร ทั้งด้านมลพิษ การบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากรประมง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าประสงค์ภายในเป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับ การป้องกันและลดมลพิษทางทะเลโดยเฉพาะที่เกิดจากกิจกรรมบนแผ่นดิน (14.1), การลดและติดตามภาวะความเป็นกรดในมหาสมุทร (14.3), การยุติการประมงแบบผิดกฎหมาย ไม่มีการรายงานและควบคุม (IUU) และนำการบริหารจัดการเชิงวิทยาศาสตร์มาฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ (14.4), ขจัดปัจจัยที่อุดหนุนประมงแบบ IUU ทุกรูปแบบ (14.6), การบริหารจัดการ อนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง (14.2) และเพิ่มพื้นที่อนุรักษ์ทางทะเลและชายฝั่งให้ได้ร้อยละ 10 (14.5) และท้ายที่สุดคือ การเพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่รัฐที่เป็นเกาะขนาดเล็กจากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ (14.7) ในเชิงนโยบาย เป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับ การเพิ่มพูน พัฒนาขีดความสามารถและถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการวิจัยทางทะเล (14.a), การจัดให้มีการเข้าถึงทรัพยากรและตลาดสำหรับประมงพื้นบ้าน (14.b) และการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับทะเล (14.c)

เป้าหมายที่ 15: ระบบนิเวศบนบก ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นหลายประเด็น อาทิ ด้านระบบนิเวศบนบกและป่าไม้ – การอนุรักษ์ ฟื้นฟูระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดินและการใช้บริการทางระบบนิเวศนั้นอย่างยั่งยืน (15.1) การบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ทุกประเภท (15.2), ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย (Desertification) (15.3), การอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพ (15.4), ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ – มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม (15.6), ลดความเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติของสัตว์ต่าง ๆ (15.5), ยุติการล่าและขนย้ายพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครองอย่างผิดกฎหมาย (15.7), การป้องกัน Invasive Species (15.8) ด้านที่เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ – บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปในกระบวนการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศในการลดความยากจน และบัญชีด้านเศรษฐกิจ (15.9) การระดมทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายมาเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ (15.a) ระบบนิเวศบนบก ป่าไม้ และน้ำจืด (15.b) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ (15.c) และความร่วมมือระดับโลกในการหยุดยั้งการค้าสัตว์และพืชคุ้มครองผิดกฎหมาย (15.c)

เป้าหมายที่ 16: สันติภาพและสถาบันที่เข้มแข็ง ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผลรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การลดความรุนแรงทุกรูปแบบ (16.1) ยุติการข่มเหง หาประโยชน์ และความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก (16.2), นิติธรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม (16.3), ลดการลักลอบค้าอาวุธ ฟอกเงินและต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม (16.4), ลดการทุจริตคอรัปชั่น (16.5) พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส

(16.6) มีความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (16.7), เพิ่มการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในองค์กรโลกบาล (16.8), เอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน (16.9) และการเข้าถึงข้อมูลและการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (16.10)

เป้าหมายที่ 17: หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา ในโลกยุคปัจจุบันมีการเชื่อมต่อกันมากขึ้นกว่าเดิม การพัฒนาในการเข้าถึงเทคโนโลยีและความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการแบ่งปันความคิดและสนับสนุนนวัตกรรม การประสานงานด้านนโยบายจะช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถจัดการหนี้ได้ เช่นเดียวกับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ประสบผลในการเติบโตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายนี้มุ่งมั่นที่จะเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา (North-South) และความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (South-South) โดยการสนับสนุนแผนระดับชาติเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มอัตราการส่งออก ซึ่งนี่คือส่วนประกอบทั้งหมดที่จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในหลักเกณฑ์สากลและระบบการค้าที่เสมอภาค ซึ่งเป็นสิ่งที่ยุติธรรม เปิดกว้างและเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

บทที่ 3
การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในปีที่ผ่านมา (ปี 2563 – 2567)

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในปี พ.ศ. 2563 อพวช. จึงได้เริ่มต้นจัดทำ แผนงานการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประจำปี 2563 ซึ่งถือเป็นแนวทางเบื้องต้นในการปฏิบัติงานตามนโยบายของการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งเกิดการสร้างความตระหนัก และวางพื้นฐานกับบุคลากรและระบบงาน ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์และดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากยิ่งขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายในภาพรวมของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย

1. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการกำหนด ทิศทาง การดำเนินงาน แนวทางการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์แก่สังคมมากที่สุดโดยคำนึงถึงบริบทสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
2. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ให้มีความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล มีคุณธรรม รวมทั้งสร้างความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตที่ดีกับผู้เกี่ยวข้อง
3. ก่อให้เกิดการบูรณาการทรัพยากร ความคิด องค์ความรู้ และงบประมาณ ระหว่างหน่วยงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. กระตุ้นให้เกิดการต่อยอด สร้างแรงบันดาลใจ ให้เกิดการขยายผลงานต่อภาคส่วนต่าง ๆ ให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบที่กว้างขวางยิ่งขึ้น ตามภารกิจของ อพวช.

การกำหนดคำจำกัดความผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในปี พ.ศ. 2563

"ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง บุคคล หน่วยงานหรือองค์กรที่ให้ ความสนใจ หรือมีความเกี่ยวข้อง ต่อผลการดำเนินการขององค์กร จึงเป็นผู้มีส่วนในการรับผิดชอบหรือได้รับผลกระทบจากความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กรนั้น"

Stakeholder (dictionary.cambridge.org): a person such as an employee, customer, or citizen who is involved with an organization, society, etc. and therefore, has responsibilities towards it and an interest in its success.

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกองค์กร ในปี พ.ศ. 2563 แบ่งเป็นกลุ่มหลักได้ ดังนี้

1. ผู้กำหนดนโยบาย หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่กำกับ ควบคุม และติดตามให้การดำเนินงานของ อพวช. เป็นไปตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในฐานะหน่วยงานของรัฐ เกิดการเติบโต และมีความยั่งยืน
2. ลูกค้า หมายถึง ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงและใช้บริการจากการดำเนินงานของ อพวช. ในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ การให้บริการองค์ความรู้ รวมทั้งบริการอื่น ๆ ตามภารกิจและความเชี่ยวชาญของ อพวช.
3. เครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง หน่วยงาน องค์กร ที่เข้ามาร่วมงานกับ อพวช. โดยมีเป้าหมายร่วมกันหรือสอดคล้องกันในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ ในทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ องค์กรเอกชนภาครัฐ มูลนิธิ องค์กรระหว่างประเทศหรืออื่น ๆ

4. คู่ค้า หมายถึง ผู้ที่ดำเนินธุรกิจร่วมกับ อพวช. ในการสนับสนุนการดำเนินงานของ อพวช. ให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามภารกิจ
5. คู่แข่ง หมายถึง ผู้ดำเนินธุรกิจที่ใกล้เคียงกับ อพวช. และอาจเป็นเหตุให้ อพวช. สูญเสียลูกค้า หรือจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขันในธุรกิจที่เป็นพันธกิจ เช่น แหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งหน่วยงานที่ให้บริการองค์ความรู้อื่น ๆ เป็นต้น
6. ชุมชน สังคม หมายถึง ผู้ได้รับผลกระทบในทางอ้อม จากการดำเนินงานของ อพวช. เป็นผู้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการประกอบการของ อพวช. แต่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการทำงานของ อพวช.

ตารางขอบเขตการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในปี พ.ศ. 2563

ประเภท ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	เป้าหมายการสร้างความสัมพันธ์	แนวทาง
พนักงาน/ลูกจ้าง	สร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลตอบแทน สวัสดิการที่ เป็นธรรม ปลอดภัยและมีความสุขการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความสามารถเพื่อสร้างความยั่งยืนให้องค์กรในระยะยาว	• การรับฟังความเห็น • การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร • การพัฒนาด้านชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม • การสร้างระบบค่าตอบแทนรายโครงการ • การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับด้านการประเมินและสวัสดิการพนักงาน
อาสาสมัคร	สร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อให้สามารถเป็นกำลังให้แก่องค์กรและเกิดการพัฒนาต่อยอดความสามารถของตนเอง สร้างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานให้เป็นมิตร และสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้เยาวชน	• การรับฟังความเห็น • การปรับโครงสร้างองค์กรให้โปรแกรมการพัฒนาอาสาสมัครด้านทักษะความรู้และทักษะชีวิตอย่างเป็นระบบ • การพัฒนาความสัมพันธ์ในกลุ่มอาสาสมัคร
ผู้กำหนดนโยบาย (Policy maker)	การเชื่อมโยงนโยบายกับการปฏิบัติในลักษณะของการสื่อสารสองทางที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาลก่อให้เกิดความยั่งยืนขององค์กร	• การเปิดช่องทางการสื่อสารระหว่างระดับนโยบายสู่ระดับปฏิบัติให้คล่องตัวยิ่งขึ้น • การจัดให้มีอนุกรรมการย่อยเพื่อให้เกิดการถ่ายทอด นโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและครอบคลุม • การเน้นย้ำและพัฒนามุมมองด้านธรรมาภิบาลในระดับต่าง ๆ

ประเภท ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	เป้าหมายการสร้างความสัมพันธ์	แนวทาง
เครือข่ายความร่วมมือ (Partners/supporters)	การทำงานร่วมกันที่มุ่งประโยชน์ของประเทศในภาพรวม ที่สอดคล้องกับพันธกิจของหน่วยงาน การใช้ทรัพยากรของแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ได้เต็มที่ ด้วยการเคารพและไว้วางใจกัน ด้วยการทำงานที่เป็นระบบ เป็นธรรมมีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาล	• การรับฟังความเห็นในการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ • การเปิดช่องทางความร่วมมือเครือข่ายที่หลากหลาย • การพิจารณาโครงการโดยคำนึงถึงความยั่งยืนและผลลัพธ์ในวงกว้าง • การกำหนดระบบการสื่อสารและการประเมินความพึงพอใจของเครือข่าย
ลูกค้า (customers)	การให้บริการที่เป็นประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับลูกค้า ด้วยคุณภาพมีมาตรฐาน จริยธรรม และความปลอดภัย โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	• การรับฟังความเห็นและให้ลูกค้ามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ • การติดตามความพึงพอใจของลูกค้า • การสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ลูกค้าที่หลากหลายกลุ่ม • การพัฒนาและนำมาตรฐานพิพิธภัณฑ์มาใช้ในการบริหารจัดการในทุกส่วนงาน • การให้ความสำคัญกับประเด็นด้านชีวอนามัยและความปลอดภัยในการบริหารจัดการ
คู่ค้า (supplier/vendor)	การบริหารงานตามสัญญา และเงื่อนไขด้วยความเป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ ทำงานได้สะดวก สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย	• การเปิดช่องทางสื่อสารกับคู่ค้าและมีประสิทธิภาพ • การติดตามความพึงพอใจของคู่ค้า • การจัดระบบการบริหารสัญญาที่โปร่งใส ถูกต้องและรวดเร็ว
คู่แข่ง (competitor)	การแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรม และไม่ใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม	• การยึดหลักธรรมาภิบาลในการทำงานกับคู่แข่ง

ประเภท ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	เป้าหมายการสร้างความสัมพันธ์	แนวทาง
ชุมชน สังคม (community/society)	การสร้างประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม เคารพความต้องการของชุมชน โดยคำนึงถึงความยั่งยืน	• การนำนโยบาล Zero Waste และ Eco Efficiency มาบูรณาการในกระบวนการทำงาน • การสร้างช่องทางให้ชุมชนเข้ามาใช้ประโยชน์กับพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์

ตัวอย่างรายการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของ อพวช.

ผู้กำหนดนโยบาย	เครือข่ายความร่วมมือ	ลูกค้า	คู่ค้า	คู่แข่ง	สังคม/ชุมชน
กระทรวง อว.	หน่วยงานของรัฐ/เอกชน	โรงเรียน	ด้านการบริการ	พิพิธภัณฑ์	สังคมออนไลน์
สคร.	มหาวิทยาลัย	ครอบครัว	ด้านสื่อ	แหล่งเรียนรู้	สังคมทั่วไป
คณะกรรมการ อพ.	ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ประชาชนทั่วไป	ด้านนิทรรศการ	แหล่งท่องเที่ยว	ชุมชนในพื้นที่รอบ อพวช.
	ด้านการศึกษา	ชุมชน	ด้าน Logistic	ผู้จัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์	ชุมชนในภูมิภาค
	ด้านสื่อสารมวลชน	พิพิธภัณฑ์/แหล่งเรียนรู้			
	ด้านเด็กและเยาวชน	หน่วยงานวิจัย			
	ด้านการพัฒนาสังคม	ครู อาจารย์			
	ด้านวัฒนธรรม	นักท่องเที่ยว			
	ด้านท่องเที่ยว				
	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
	จังหวัด อื่น ๆ				
	องค์การบริหารส่วนจังหวัด				
	ภาคธุรกิจ				

จากแนวทางในการดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามแผนงานการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประจำปี 2563 ต่อเนื่องถึงในปี พ.ศ. 2564 อพวช. จึงได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าในปี พ.ศ. 2564 เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดจนลูกค้าที่ใช้บริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม เกิดเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมภาพลักษณ์ของ อพวช. โดยคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าได้มีขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- การจัดการประชุมหารือและประชุมเชิงปฏิบัติการ
- วิเคราะห์ข้อมูลเดิมและศึกษาเพิ่มเติม
- วิเคราะห์สารสนเทศต่าง ๆ
- วิเคราะห์สถานภาพด้วย SWOT Analysis

จากข้อมูลการดำเนินงานที่ผ่านมาและเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานที่วางไว้จากในแนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี พ.ศ. 2563 แผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับเดิม และแผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้าน วทน. โดยได้จัดทำ

- แผนยุทธศาสตร์ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2564 – 2567
- แผนยุทธศาสตร์ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2564 – 2567 (ฉบับทบทวนปี 2565)
- แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2567 – 2570 (ฉบับปรับปรุงปี 2566)
- แผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. รายปี (ปี 2564 ปี 2565 ปี 2566)
- แผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ประจำปี 2567 (ฉบับทบทวนปี 2566)
- แผนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ของ อพวช. ปี 2563 – 2566
- แผนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ของ อพวช. ปี 2567

โดยเริ่มดำเนินการตามแผน ฯ ดังกล่าว ตั้งแต่ปี 2564 ถึง ปี 2567

ในช่วงระหว่างปี 2567 อพวช. โดยคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ได้มีการทบทวนและกำหนดแนวทางและทิศทางการดำเนินงาน ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใหม่ โดยมีการร่วมกันในทุกภาคส่วนขององค์กร ระดับกอง สำนักและองค์กร ด้วยการประชุมหารือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ข้อมูลเดิมและศึกษาเพิ่มเติม **จึงได้มีการปรับปรุงแผนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 9 กลุ่ม ของ อพวช. จากเดิมคือแผนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ของ อพวช. ปี 2566 สู่แผนใหม่ คือ แผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ของ อพวช. ประจำปี 2567 ที่ทบทวนระหว่างปีและปรับปรุงการดำเนินงานสร้างสัมพันธ์ในปี 2567 โดยเริ่มดำเนินการตามแผน ฯ ดังกล่าวในปี 2567 ครบถ้วนทุกระดับกอง ภายใต้ชื่อ แผนปฏิบัติการด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2567 (ทบทวนปี 2567)**

โดยมีการดำเนินงานตามและตามห่วงโซ่คุณค่าเพื่อสร้างสัมพันธ์กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ทั้ง 9 กลุ่ม ตามแผนแม่บทการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี 2567 – 2570 ประกอบด้วย

กรอบการดำเนินงานและห่วงโซ่คุณค่า ของ อพวช. ซึ่งสามารถแบ่งกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นขององค์กรออกเป็น 3 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการจัดการ (Management Process) กระบวนการหลัก (Primary Process) และกระบวนการสนับสนุน (Support Process)

และมีการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์เพื่อกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ทั้ง 9 กลุ่ม ประกอบด้วย

โดยมีนิยามแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มลูกค้า/ผู้รับบริการภายนอก หมายถึง ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงและใช้บริการจากการดำเนินงานของ อพวช. ในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ การให้บริการองค์ความรู้ รวมทั้งบริการอื่น ๆ ตามภารกิจและความเชี่ยวชาญ ของ อพวช.

กลุ่มบุคลากร อพวช. หมายถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานภายในองค์กร ได้แก่ พนักงาน ลูกจ้าง อาสาสมัคร

กลุ่มพันธมิตรความร่วมมือ (ภาครัฐ และเอกชน) หมายถึง หน่วยงานที่มีการร่วมงานกับ อพวช. โดยมีเป้าหมายทางวิชาการร่วมกันหรือสอดคล้องกันในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ ในทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ องค์กรเอกชน ภาครัฐ มูลนิธิ องค์กรระหว่างประเทศหรืออื่น ๆ

กลุ่มผู้ลงทุนและผู้สนับสนุน หมายถึง ผู้ที่ดำเนินธุรกิจร่วมกับ อพวช. ในการสนับสนุนการดำเนินงานของ อพวช. ให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามภารกิจ

กลุ่มชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. (บริเวณคลองห้า ห้างสรรพสินค้าเดอะสตรีทรัชดา เชียงใหม่ และโคราช) หมายถึง ชุมชน และ/หรือ หน่วยงาน ที่ได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อม จากการ

ดำเนินงานของ อพวช. เป็นผู้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการประกอบการของ อพวช. และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการทำงานของ อพวช.

กลุ่มหน่วยงานเชิงนโยบาย ทั้งในระดับประเทศและนโยบายระดับองค์กร หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับ ควบคุม และติดตามให้การดำเนินงานของ อพวช. เป็นไปตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในฐานะหน่วยงานของรัฐ เกิดการเติบโต และมีความยั่งยืน และให้ อพวช. ดำเนินการตามกระบวนการของหน่วยงานในพื้นที่

กลุ่มสื่อมวลชน และสื่อ (Media) หมายถึง บุคคล หน่วยงาน หรือกลุ่มคนที่ทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารทุกช่องทาง และใช้ในสื่อช่องทางการเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

กลุ่มคู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร หมายถึง องค์กรหรือบุคคลที่ทำงานร่วมกับองค์กรเพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ สินค้า และ/หรือ บริการ ผู้ดำเนินการรับจ้างผลิตนิทรรศการ และ/หรือ สิ่งก่อสร้าง ของ อพวช. (Contractor) ผู้ที่ดำเนินการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ (Supplier) เช่น วัสดุอุปกรณ์

กลุ่มคนทั่วไปที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับ อพวช. หน่วยงานคู่แข่ง และอื่น ๆ หมายถึง กลุ่มคนทั่วไปที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับ อพวช. หมายถึง กลุ่มที่ยังไม่รู้จัก อพวช. หน่วยงานคู่แข่ง หมายถึง ผู้ดำเนินธุรกิจที่ใกล้เคียงกับ อพวช. และอาจเป็นเหตุให้ อพวช. สูญเสียลูกค้า หรือจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขันในธุรกิจที่เป็นพันธกิจ เช่น แหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งหน่วยงานที่ให้บริการองค์ความรู้อื่น ๆ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการที่สำคัญตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ตามแผนแม่บทการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี 2567 – 2570

กระบวนการ	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง
Management Process	
การให้บริการนิทรรศการ กิจกรรม และองค์ความรู้สู่ชุมชน	• พันธมิตรความร่วมมือ • ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. • หน่วยงานเชิงนโยบาย • บุคลากร อพวช.
Primary Process	
การสำรวจ การวิจัย	• ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. • หน่วยงานเชิงนโยบาย • กลุ่มอื่น เช่น คู่แข่ง
การผลิต การพัฒนา	• บุคลากร อพวช. • พันธมิตรความร่วมมือ • ผู้ลงทุน ผู้สนับสนุน • คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร
การส่งเสริมการขาย การตลาด	• ผู้ลงทุน ผู้สนับสนุน • สื่อมวลชน และสื่อ
Support Process	
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	• คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร
กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล	• บุคลากร อพวช.
กระบวนการบริหารการคลัง	• บุคลากร อพวช.

กระบวนการ	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง
กระบวนการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ	• คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร • บุคลากร อพวช.
กระบวนการบริการกลาง	• บุคลากร อพวช.
กระบวนการสื่อสาร	• พันธมิตรความร่วมมือ • บุคลากร อพวช. • สื่อมวลชน และสื่อ
ผลลัพธ์ตามห่วงโซ่คุณค่า	
สร้างคุณค่าให้กับลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	• ลูกค้า/ผู้รับบริการภายนอก • กลุ่มคนทั่วไปที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับ อพวช.

โดยมีการทบทวนแผนการสร้างความสัมพันธ์ตามลำดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ตามแผนแม่บทการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี 2567 – 2570 ได้แก่

- มิติที่ 1 (แกนตั้ง) ผลกระทบ/อิทธิพลความสำคัญ (Power/Impact/Influence) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กร (ในส่วนของการเปลี่ยนแปลง การทำงาน งบประมาณ แผนงานต่าง ๆ)
- มิติที่ 2 (แกนนอน) ความสนใจ/ความร่วมมือ (Interest) ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรทั้งทางบวกและทางลบ (ในส่วนของการดำเนินงานประจำวัน ผลประกอบการ ผลิตภัณฑ์และบริการ และอื่น ๆ)

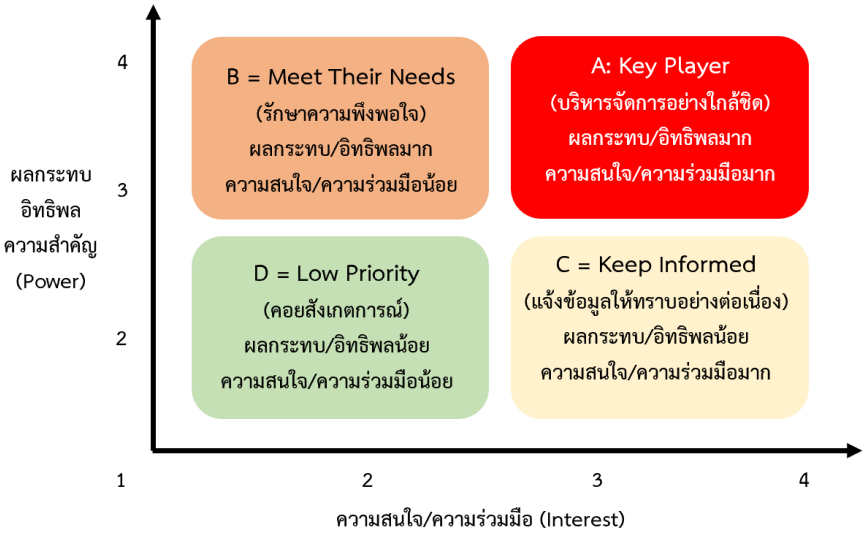

(ที่มา: James B. Gardner et. al. Handbook of strategic planning (1986))
(ที่มา: Lumley D. Stakeholder Analysis – The power/interest grid (2016))

และกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดลำดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามแผนแม่บทการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี 2567 – 2570 ดังนี้

- กลุ่ม A Key Player: กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ/อิทธิพลมาก (High Power) และความสนใจ/ความร่วมมือมาก (High Interest) หมายถึง กลุ่มที่ต้องการการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วม การปรึกษาหารือและร่วมตรวจสอบผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนองค์กรอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานขององค์กร
- กลุ่ม B Meet Their Needs: กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ/อิทธิพลมาก (High Power) และความสนใจ/ความร่วมมือน้อย (Low Interest) หมายถึง กลุ่มที่ต้องรักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เนื่องจากอาจส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานขององค์กร
- กลุ่ม C Keep Informed: กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ/อิทธิพลน้อย (Low Power) และความสนใจ/ความร่วมมือมาก (High Interest) หมายถึง กลุ่มที่ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ขอความเห็น ให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อรักษาความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร
- กลุ่ม D Low Priority: กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ/อิทธิพลน้อย (Low Power) และความสนใจ/ความร่วมมือน้อย (Low Interest) หมายถึง กลุ่มที่ต้องคอยสังเกตการณ์ เฝ้าติดตาม รับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าวอาจส่งผลกระทบกับองค์กรได้ในอนาคต

รวมทั้งในกำหนดแนวทางการระบุความคาดหวังของการสร้างความสัมพันธ์ในภาพรวมขององค์กร

ระดับการมีส่วนร่วม (Level)	เป้าหมาย (Goal)	การสื่อสาร (Communication)	ลักษณะความสัมพันธ์ (Nature of relationship)	เครื่องมือและแนวทางการมีส่วนร่วม (Methods of engagement)
Remain Passive **ไม่ตอบโต้**	ไม่มีเป้าหมาย ไม่มีการมีส่วนร่วม	ไม่มีการสื่อสารแบบรุก	ไม่มีความสัมพันธ์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความกังวลหรือไม่พอใจผ่านการประท้วง การเขียนหนังสือร้องเรียนผ่านช่องทางสื่อและเว็บไซต์ขององค์กร
Monitor **ติดตาม**	ติดตามมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	การสื่อสารทางเดียวจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปยังองค์กรหรือหน่วยงาน	ไม่มีความสัมพันธ์	• การติดตามผ่านช่องทางสื่อและอินเทอร์เน็ต • รายงานจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ อาจผ่านการสัมภาษณ์ด้วยข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง
Advocate **สนับสนุน**		การสื่อสารทางเดียวจากองค์กรหรือหน่วยงานไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		• สร้างแรงกดดันในหน่วยงานกำกับดูแล • สร้างแรงสนับสนุนผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ • การวิ่งเต้น
Inform **แจ้งให้ทราบ**	แจ้งให้ทราบหรือให้ข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	การสื่อสารทางเดียวจากองค์กรหรือหน่วยงานไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยไม่มีช่องทางหรือการเชิญเพื่อให้ตอบกลับ	ความสัมพันธ์ระยะสั้น/ยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย “เราจะแจ้งให้ทราบเป็นระยะ”	• ประกาศและหนังสือ • โบรชัวร์ • รายงานและเว็บไซต์ • การปราศรัย ประชุม และนำเสนอต่อสาธารณชน
Transact **ติดต่อสื่อสาร**	ทำงานร่วมกันในรูปแบบของความสัมพันธ์ทางสัญญา โดยหุ้นส่วนกำหนดวัตถุประสงค์และจัดหาทุน	การมีส่วนร่วมสองทางแบบจำกัด (Limited two-way engagement) การกำหนดและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามรูปแบบหรือข้อกำหนดของสัญญา	รูปแบบความสัมพันธ์ที่ถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์ทางสัญญา “เราจะทำอย่างที่เราเคยพูดว่าจะทำ” หรือ “เราจะจัดหาทรัพยากรเพื่อให้คุณสามารถลง	• ความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน • การให้เอกชนริเริ่มในการลงทุนแทนรัฐ • การให้ทุน • การตลาดอิงกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์/การตลาดอิงการกุศล

ระดับการมีส่วนร่วม (Level)	เป้าหมาย (Goal)	การสื่อสาร (Communication)	ลักษณะความสัมพันธ์ (Nature of relationship)	เครื่องมือและแนวทางการมีส่วนร่วม (Methods of engagement)
			มือทำในสิ่งที่เราเห็นด้วยว่าควรทำ”	
Consult **ปรึกษาหารือ**	รับรู้ข้อมูลและการตอบกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการตัดสินใจภายใน	การมีส่วนร่วมสองทางแบบจำกัด (Limited two-way engagement) โดยองค์กรหรือหน่วยงานเป็นผู้ถาม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นผู้ตอบ	การมีส่วนร่วมระยะสั้น/ยาว “เราจะแจ้งให้ทราบเป็นระยะ รับฟังปัญหาและความกังวล ให้ความสำคัญกับคุณเช่นคนในองค์กร รวมถึงรับข้อเสนอแนะถึงการตัดสินใจของเรา”	• การสำรวจ • การสนทนากลุ่ม • การประชุมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย • การประชุมสาธารณะ • การประชุมเชิงปฏิบัติการ
Negotiate **เจราจาต่อรอง**		การมีส่วนร่วมสองทางแบบจำกัด (Limited two-way engagement) การพูดคุยหารือถึงปัญหาและช่วงของปัญหาเพื่อให้ได้มติที่เป็นเอกฉันท์		• การร่วมเจรจาต่อรองกับลูกจ้างผ่านสหภาพแรงงาน
Involve **มีส่วนร่วม**	ทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงเพื่อทำให้แน่ใจและเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงปัญหาและความกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพิจารณาปัญหาและนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมสองทางหรือหลายทาง (Two-way or multi-way engagement) ศึกษารอบด้านแต่องค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถดำเนินการได้อย่างอิสระ	“เราจะทำงานร่วมกันเพื่อให้แน่ใจและเข้าใจถึงปัญหาและความกังวลของคุณ รวมถึงเพื่อพัฒนาข้อเสนอทางเลือก และรับฟังข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการที่มุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีอิทธิพลต่อขั้นตอนการตัดสินใจขององค์กร”	• การประชุมที่ผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่ายเข้าร่วม • คณะกรรมการที่ปรึกษา • กระบวนการสร้างฉันทามติ • กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ • การสนทนากลุ่ม • เครื่องมือการมีส่วนร่วมออนไลน์

ระดับการมีส่วนร่วม (Level)	เป้าหมาย (Goal)	การสื่อสาร (Communication)	ลักษณะความสัมพันธ์ (Nature of relationship)	เครื่องมือและแนวทางการมีส่วนร่วม (Methods of engagement)
Collaborate **ร่วมมือ**	ประชุมเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อตกลงร่วมกันในการหาทางออกและทำแผนการดำเนินงานร่วมกัน	การมีส่วนร่วมสองทางหรือหลายทาง (Two-way or multi-way engagement) เป็นการเรียนรู้ ตัดสินใจและดำเนินงานร่วมกัน	ระยะยาว “เรามุ่งหวังที่จะให้คุณให้คำแนะนำอย่างตรงไปตรงมาและมีส่วนร่วมในการค้นหาและดำเนินการแก้ไขปัญหาถึงอุปสรรคและความท้าทายที่มีร่วมกัน”	• โครงการร่วม • กิจการร่วมค้า • หุ้นส่วน • เครือข่ายความร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย • ช่องทางออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน
Empower **ให้อำนาจ**	ให้อำนาจการตัดสินใจในบางเรื่องหรือบางปัญหากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รูปแบบใหม่ของความรับผิดชอบ การตัดสินใจที่มอบให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทในภาพรวมขององค์กร	ระยะยาว “เราจะดำเนินการตามที่คุณตัดสินใจ”	• การบูรณาการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำกับดูแล กลยุทธ์และการดำเนินงานขององค์กร

พร้อมทั้งกำหนดขอบเขตของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและแนวทาง/ช่องการการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี 2567 (ทบทวนระหว่างปี 2567) ดังนี้

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช.

ลูกค้า/ผู้รับบริการ

ความคาดหวัง

- อพวช. ให้ความรู้แก่นักเรียนด้าน วทน.
- ได้แสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
- ได้รับข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์
- ได้รับบริการที่ดีตามความคาดหวัง หรือมากเกินความคาดหวัง

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์

- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
- แบบประเมินความต้องการความคาดหวัง ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ
- จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อลูกค้า

บุคลากร

ความคาดหวัง

- มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
- ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ
- มีอุปกรณ์พื้นฐานที่สนับสนุนการทำงานที่ดีและทันสมัย
- มีเพื่อนร่วมงานที่ดี ให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือ

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์

- ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและประสบการณ์บุคลากร
- จัดกิจกรรมสร้างความสุขและความผูกพัน
- แบบประเมินความต้องการความคาดหวัง ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ

พันธมิตร

ความคาดหวัง

- ได้รับชื่อเสียงจากการทำกิจกรรมร่วมกับ อพ. ในวงกว้าง
- มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และ/หรือบุคลากร
- มีผู้ประสานงานหลักเพื่อความต่อเนื่องของโครงการ

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์

- ร่วมเผยแพร่ความรู้
- สำรวจความต้องการความคาดหวัง
- ร่วมพัฒนาทักษะของบุคลากร
- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์

ผู้สนับสนุน

ความคาดหวัง

- ได้สื่อสารภาพลักษณ์ของหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง
- ได้ตอบโจทย์ภารกิจของตัวเองได้
- มีผู้ประสานงานหลักที่สามารถติดตามความคืบหน้าของงานได้

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์

- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
- แบบประเมินความต้องการความคาดหวัง ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ
- จัดทำโครงการ/กิจกรรมร่วมกัน

ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการ

ความคาดหวัง

- ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือด้านทรัพยากร
- ได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ความรู้
- ได้รับความร่วมมือจากองค์การในกิจกรรมของชุมชน

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์

- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
- สนับสนุนกิจกรรมของชุมชน
- สำรวจความต้องการความคาดหวัง

หน่วยงานเชิงนโยบาย

ความคาดหวัง

- ผลักดันให้รัฐวิสาหกิจปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานและสามารถเทียบเคียงกับภาคเอกชน
- มีหน่วยงานมาเป็น partner ร่วมดำเนินงานกัน
- ต้องการผลงานที่เป็นรูปธรรม

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์

- สำรวจความต้องการความคาดหวัง
- ร่วมประชุมตามโอกาสและวาระ

สื่อมวลชนและสื่อ

ความคาดหวัง

- ได้รับการอำนวยความสะดวกในการทำข่าว
- ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่
- ได้รับข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์

- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
- จัดกิจกรรม Press tour
- เชิญเข้าร่วมกิจกรรมและ/หรือ นิทรรศการพิเศษ
- สำรวจความต้องการความคาดหวัง

คู่ค้า/ผู้จัดหาทรัพยากร

ความคาดหวัง

- ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ คู่ค้า
- การส่งมอบของเป็นไปตามข้อตกลง และได้รับเงินตรงเวลา
- ได้รับผลกำไรจากการประกอบกิจการที่ดี

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์

- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์
- จัดการประชุม อบรม สัมมนาร่วมกัน
- สำรวจความต้องการความคาดหวัง
- การประเมินความพึงพอใจในการร่วมงาน

กลุ่มอื่น ๆ

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์

- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
- เข้าพบ พูดคุย หารือ ความร่วมมือ

โดยในระหว่างปี 2567 อพวช. โดยคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ได้มีการปรับปรุงแผน ฯ สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนขององค์กรในระดับกอง ภายใต้ชื่อ **แผนปฏิบัติการด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2567 (ทบทวนปี 2567) ตามเอกสารในภาคผนวก โดยมีการกำหนดระดับความสำคัญจากกระบวนงานหลักของแต่ละกอง และระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักของระดับกอง ./สำนัก** ตามแผนแม่บทการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี 2567 – 2570 ดังนี้

ระดับ	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	สำนัก/ศูนย์																																			
		สตน.		สอก.			สพว.				สพธ.				สวช.			ศพช.			สบช.		สบก.				สนย.			สวส.			สธค.				
		ตง.	ตป.	คพ.	คก.	กม.	วท.	วน.	วภ.	ศว.	วพ.	วส.	นว.	คธ.	กค.	จว.	สท.	วบ.	สว.	สร.	จช.	อส.	กก.	กบ.	กง.	กพ.	กย.	กผ.	กป.	กอ.	กท.	กส.	กต.	กธ.	กว.	สส.	บค.
A	ลูกค้า/ผู้รับบริการ																/	/		/	/																/
	บุคลากร อพวช.	/	/	/	/	/									/		/					/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/	/
	พันธมิตรความร่วมมือ						/	/	/	/	/	/		/		/	/		/	/		/		/			/										/
	ผู้ลงทุน/ผู้สนับสนุน										/	/	/					/																/			
	ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการ																			/							/										
B	หน่วยงานเชิงนโยบาย	/	/	/	/							/													/	/		/	/								
	สื่อมวลชนและสื่อ							/																												/	
C	คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร						/																/									/					
D	คนทั่วไปที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง คู่แข่งและอื่น ๆ																																				

A = Key Player ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด

B = Meet Their Need ต้องรักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ

C = Keep Informed ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง

D = Low Priority ต้องคอยสังเกตการณ์

รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรในภาพรวม

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ระดับความสำคัญ	ประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์	วิธีการสื่อสาร
หน่วยงานเชิงนโยบาย	รักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ	- การเชื่อมโยงนโยบายกับการปฏิบัติในลักษณะของการสื่อสารสองทางที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาลก่อให้เกิดความยั่งยืนขององค์กร	- การเปิดช่องทางการสื่อสารระหว่างระดับนโยบายสู่ระดับปฏิบัติให้คล่องตัวยิ่งขึ้น - การจัดให้มีอนุกรรมการย่อยเพื่อให้เกิดการถ่ายทอด นโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและครอบคลุม - การเน้นย้ำและพัฒนามุมมองด้านธรรมาภิบาลในระดับ ต่าง ๆ	เข้าพบประชุม หารือ
พันธมิตรความร่วมมือ (ภาครัฐ และเอกชน)	การบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด	- การร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ - การให้ความสำคัญ Recognition - การสนับสนุนทางวิชาการ - การทำงานร่วมกันที่มุ่งประโยชน์ของประเทศในภาพรวม - การใช้ทรัพยากรของแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ได้เต็มที่ - การเคารพและไว้วางใจในการทำงานอย่างเป็นระบบและมีธรรมาภิบาล	- สร้างเวทีการมีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ - รับฟังความเห็นในการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ - การกำหนดระบบการสื่อสารและการประเมินความพึงพอใจของเครือข่าย	เข้าพบประชุม หารือ ความร่วมมือ
คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร	แจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง	- การปฏิบัติที่เท่าเทียม - การทำตามข้อตกลงและสัญญา - การแจ้งระบบและระเบียบที่ชัดเจน - การบริหารงานตามสัญญาและเงื่อนไขด้วยความเป็นธรรม	- สื่อสารระเบียบ นโยบาย ข้อบังคับ - การติดตามความพึงพอใจ - การจัดระบบการบริหารสัญญาที่โปร่งใสถูกต้องและรวดเร็ว	หารือ แจ้งข้อมูลตามช่องทางการสื่อสาร
ชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการ	การบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด	- การปฏิบัติที่เท่าเทียม - การระวังการกระทำที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชน	- สร้างการมีส่วนร่วม - นำนโยบาย Zero Waste และ Eco Efficiency มาบูรณาการในกระบวนการทำงาน	หารือ แจ้งข้อมูลตามช่อง

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ระดับความสำคัญ	ประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์	วิธีการสื่อสาร
		- การสร้างประโยชน์แก่ชุมชนรอบพื้นที่ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน - การสร้างประโยชน์แก่สังคม โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม และความยั่งยืน	- การสร้างช่องทางให้ชุมชนเข้ามาใช้ประโยชน์กับพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์ - การสร้างช่องทางให้หน่วยงาน NGOs หน่วยงานด้านมลพิษ มีส่วนร่วมบูรณาการในกระบวนการทำงาน	ทางการสื่อสาร
ลูกค้า/ผู้รับบริการภายนอก	การบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด	- ติดตามผลการรับบริการอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง - รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ - พัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการ - การให้บริการที่เป็นประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับลูกค้า - การให้บริการที่มีมาตรฐาน จริยธรรม และความปลอดภัย	- ตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังและลดความกังวลโดยการรับฟังความเห็น - การให้ลูกค้ามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ - การติดตามความพึงพอใจของลูกค้า - การสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ลูกค้าที่หลากหลายกลุ่ม - การพัฒนาและนำมาตรฐานพิพิธภัณฑ์มาใช้ในการบริหารจัดการในทุกส่วนงาน - การให้ความสำคัญกับประเด็นด้านชีวอนามัยและความปลอดภัยในการบริหารจัดการ	แจ้งข้อมูลตามช่องทางการสื่อสาร
สื่อมวลชนและสื่อ (Media)	รักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ	- การประสานงานที่รวดเร็ว - การให้ข้อมูลครบถ้วนถูกต้อง - สื่อสารอย่างต่อเนื่อง - รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ	- ตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังและลดความกังวลโดยการรับฟังความเห็นจากสื่อ - การติดตามความพึงพอใจของสื่อ - การติดตามความพึงพอใจของการใช้สื่อ	เข้าพบ แจ้งข้อมูลตามช่องทางการสื่อสาร
ผู้ลงทุนและผู้สนับสนุน	การบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด	- การดำเนินงานร่วมกันด้วยหลักธรรมาภิบาล - การปฏิบัติที่เท่าเทียม Mutual Benefit - Share profit - การทำตามข้อตกลงและสัญญา	- สร้างโครงการจากผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของผู้สนับสนุน - ตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังและลดความกังวลโดยการรับฟังความเห็น	เข้าพบ หารือ เจรจา ต่อรอง

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ระดับความสำคัญ	ประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์	วิธีการสื่อสาร
		- การปรับข้อกฎหมายการร่วมธุรกิจ	- เปิดเวทีมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ - การติดตามความพึงพอใจ - การสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์	
บุคลากร อพวช.	การบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด	- การกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล - การดำเนินงานตามนโยบาย - สร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร - การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลตอบแทน สวัสดิการ ที่เป็นธรรม ปลอดภัย และมีความสุขการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อสร้างความยั่งยืนให้องค์กรในระยะยาว - ส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อการพัฒนาต่อยอดความสามารถ - สร้างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานให้เป็นมิตร	- การรับฟังความเห็น - การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร - การพัฒนาด้านชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม - การสร้างระบบค่าตอบแทนรายโครงการ - การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับด้านการประเมินและสวัสดิการ - การสร้างและพัฒนาความสัมพันธ์ในองค์กร	ประชุม หารือ แจ้งข้อมูลตามช่องทางการสื่อสาร
กลุ่มคนทั่วไปที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับ อพวช. และอื่น ๆ	คอยสังเกตการณ์	- สร้างแรงจูงใจให้สนใจและรู้จัก อพวช. มากขึ้น	- การเพิ่มและขยายช่องทางการสื่อสาร การตลาดและประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงมากขึ้น	แจ้งข้อมูลตามช่องทางการสื่อสาร

บทที่ 4
การดำเนินการในการพัฒนา ทบทวนและจัดทำแผนแม่บท
ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ประจำปี พ.ศ. 2567 - 2570
(ฉบับทบทวนปี 2567)

อพวช. โดย**คณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า** ได้ดำเนินการจัดการประชุมหารือและประชุมเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูลเดิมและศึกษาเพิ่มเติม จากข้อมูลการดำเนินงานที่ผ่านมาและเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานที่วางไว้จาก แผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ปรับปรุงปี 2566) และแผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้าน วทน. ระยะที่ 4 พ.ศ. 2566 – 2570 แผนยุทธศาสตร์ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2564 – 2567 แผนยุทธศาสตร์ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2564 – 2567 (ฉบับทบทวนปี 2565) แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2567 – 2570 (ฉบับปรับปรุงปี 2566) แผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. รายปี (ปี 2564 ปี 2565 ปี 2566) แผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ประจำปี 2567 (ฉบับทบทวนปี 2566) แผนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ของ อพวช. ปี 2563 – 2566 แผนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2567 **เพื่อให้สอดรับกับ แผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 และ แผนแม่บทการสร้างความตระหนักด้าน วทน. ระยะที่ 4 พ.ศ. 2566 - 2570** คณะทำงาน ฯ จึงได้ดำเนินการศึกษา ทบทวน และวิเคราะห์ รวมทั้งนำข้อมูลปัจจัยนำเข้าที่ได้จากรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบการทบทวน แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. รวมทั้งจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า และแผนปฏิบัติการประจำปีของแต่ละกอง สำนัก/ศูนย์ ภายในองค์กร

และในปี พ.ศ. 2567 อพวช. โดยคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ได้ทบทวนความเชื่อมโยงและทิศทางการดำเนินงานของ **แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี 2567 – 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567)** เพื่อให้สอดคล้อง**ตามแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567)** โดยพิจารณาจากบริบทขององค์กรและการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ อพวช. โดยดำเนินการทบทวน การกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ องค์กร และนิยามใหม่ ทบทวนการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักขององค์กรตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ทบทวนขอบเขตแนวทางและทิศทางการดำเนินงาน ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใหม่ ในทุกภาคส่วนขององค์กรในระดับกองทุกกอง **ทบทวนแผนปฏิบัติการและตัวชี้วัดของแผน ดังภาพรวม**

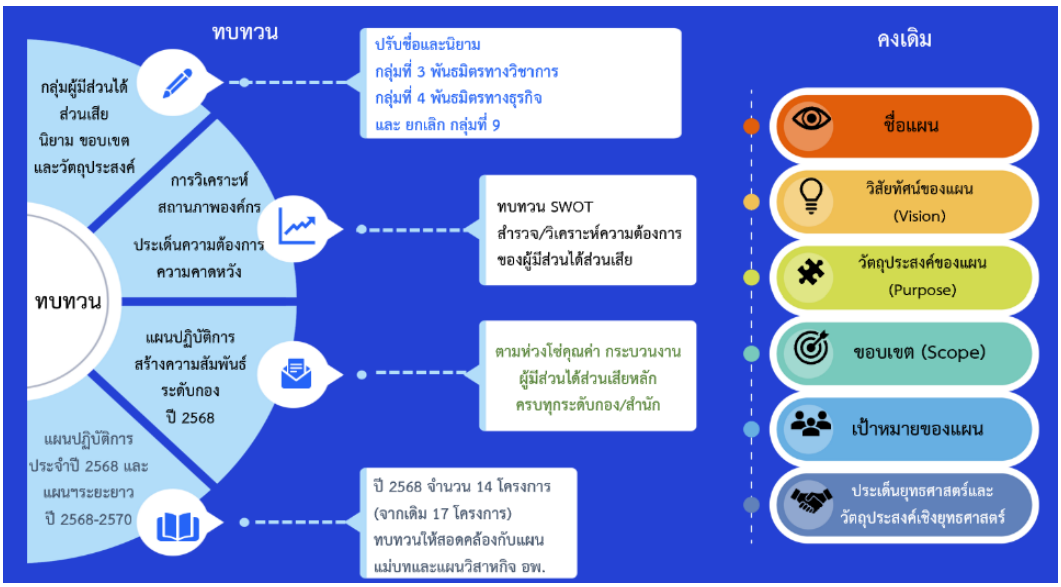

โดยมีรายละเอียด ขั้นตอน กระบวนการ กรอบเวลาและแนวทางการทบทวนและจัดทำแผนแม่บทฯ ดังนี้

กระบวนการและการทบทวนการจัดทำ แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปี พ.ศ.2567 – 2570 (ทบทวนปี 2567)

ผู้ส่งมอบ/กระบวนการก่อนหน้า : Suppliers	ปัจจัยนำเข้า : Inputs	ขั้นตอน : Process	ผลผลิต/ผลลัพธ์ : Output	ผู้รับมอบ/ผู้นำไปใช้ในกระบวนการถัดไป : Customer	กรอบเวลา : Time
ผู้บริหาร อพวช. คณะทำงานฯ	นโยบายจากผู้บริหาร ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ผลการประเมิน Enabler แผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6	ทบทวนกระบวนการวางแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แผนปฏิบัติการและแผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานของ อพวช.	ผลการทบทวนกระบวนการวางแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	คณะทำงานฯ	ต.ค. 66 - พ.ค. 67
คณะทำงานฯ	ปัจจัยที่สำคัญภายในและภายนอก ความต้องการ ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก แผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 (ฉบับทบทวนปี 2567) - ข้อมูล SWOT -การดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ความเห็นของผู้บริหารของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน	ทบทวนวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของแผน ขอบเขตของการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		คณะทำงานฯ	พ.ค. - มิ.ย. 67
		ทบทวนการวิเคราะห์สถานภาพด้วย SWOT Analysis ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช.		คณะทำงานฯ	พ.ค. - มิ.ย. 67
		วิเคราะห์และกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		คณะทำงานฯ	พ.ค. - มิ.ย. 67
		ทบทวน กำหนด ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ แผนปฏิบัติการและแผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์	- ร่าง วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของแผน ขอบเขต SWOT ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ - ร่างแผนแม่บท - ร่างแผนปฏิบัติการ - ร่างแผน ฯ สร้างความสัมพันธ์	คณะทำงาน	ก.ค. - ส.ค 67
คณะทำงานฯ	ร่างวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของแผน ขอบเขต SWOT ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ - ร่างแผนแม่บท - ร่างแผนปฏิบัติการ - ร่างแผน ฯ สร้างความสัมพันธ์	เสนอคณะกรรมการบริหาร อพวช.			
		NO / YES เสนอคณะกรรมการ อพวช.	ผลพิจารณาร่างแผนแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แผนปฏิบัติการและแผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ อพวช.	คณะทำงานฯ ทุกกองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง	ก.ค. - ส.ค 67
คณะทำงานฯ	แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ผ่านความเห็นชอบ	เผยแพร่ สื่อสารแผน	สื่อสารการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง	คณะทำงานฯ ทุกกองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง	ส.ค. - ก.ย. 67

การกำหนดกลุ่มและจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี 2567 - 2570 (ปรับปรุงปี 2566) ฉบับเดิม คณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า อพวช. ได้มีการจัดการประชุม หารือและรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ผู้อำนวยการสำนัก และหน่วยงานในระดับกอง รวมทั้งการสำรวจความต้องการ ความคาดหวัง ความกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร จึงได้ทบทวนการจัดทำข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. โดยมีการจัดลำดับ วิเคราะห์กระบวนสำคัญตามภารกิจของ อพวช. และจากโครงสร้างองค์กร โดยคัดเลือกจากกระบวนการสำคัญในการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในองค์กรที่มีส่วนร่วมและมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และได้ทบทวนการจัดกลุ่ม นิยาม ความสำคัญและการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำไปใช้ในการทบทวนและจัดทำ **แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี 2567 - 2570 (ฉบับทบทวนปี 2567)** โดยคณะทำงานฯ ได้จัดทำแนวทางและหลักเกณฑ์ในการระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรซึ่งได้อ้างอิงตามเครื่องมือ AA1000SES ซึ่งเป็นมาตรฐานว่าด้วยกระบวนการเชื่อมโยงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

↓

จำแนกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร

↓

กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดลำดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

↓

รวบรวมข้อมูลและระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับสายงาน

↓

สรุปข้อมูลระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับองค์กร

นิยามของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน 2 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1	มิติที่ 2
องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่มบุคคล ทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของ อพวช.	องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่มบุคคล ทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของ อพวช.

1. องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่ม บุคคล ทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่**ได้รับผลกระทบ**จากการดำเนินงานของ อพวช. (องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่ม บุคคล และบุคคลที่สำคัญทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบจากบริบทการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กร/หน่วยงานชุมชน กลุ่มบุคคล และบุคคลที่สำคัญทั้งหมด ซึ่งมีโอกาสได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ จากการดำเนินงานในอนาคตตามบริบททิศทางการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ)

2. องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่ม บุคคล ทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่**ส่งผลกระทบ**ต่อการดำเนินงานของ อพวช. (องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่ม บุคคล และบุคคลที่สำคัญทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ดำเนินงานและส่งผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่มบุคคล และบุคคลที่สำคัญทั้งหมดในอนาคต ซึ่งมีโอกาสดำเนินงานและส่งผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อรัฐวิสาหกิจ)

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. มาจากการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ พันธกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนวิสาหกิจ อพวช. ตามกรอบการดำเนินงานและห่วงโซ่คุณค่า ของ อพวช. (Value chain) เพื่อการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างสัมพันธ์ในครอบคลุมทุกภาคส่วน/สายงานในระดับกองและสำนักของ อพวช. โดยภาพรวมสามารถแบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ระบบงาน

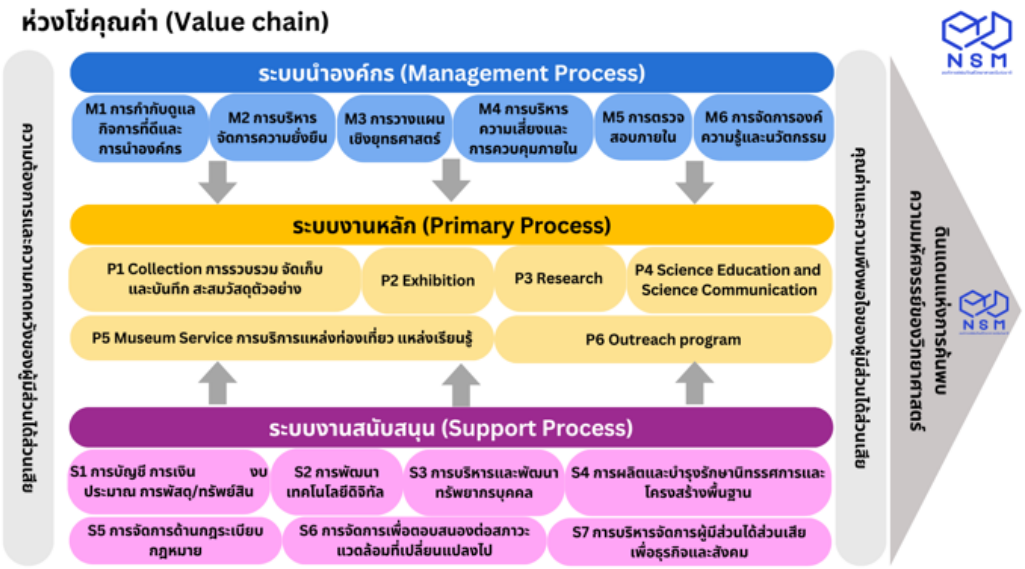

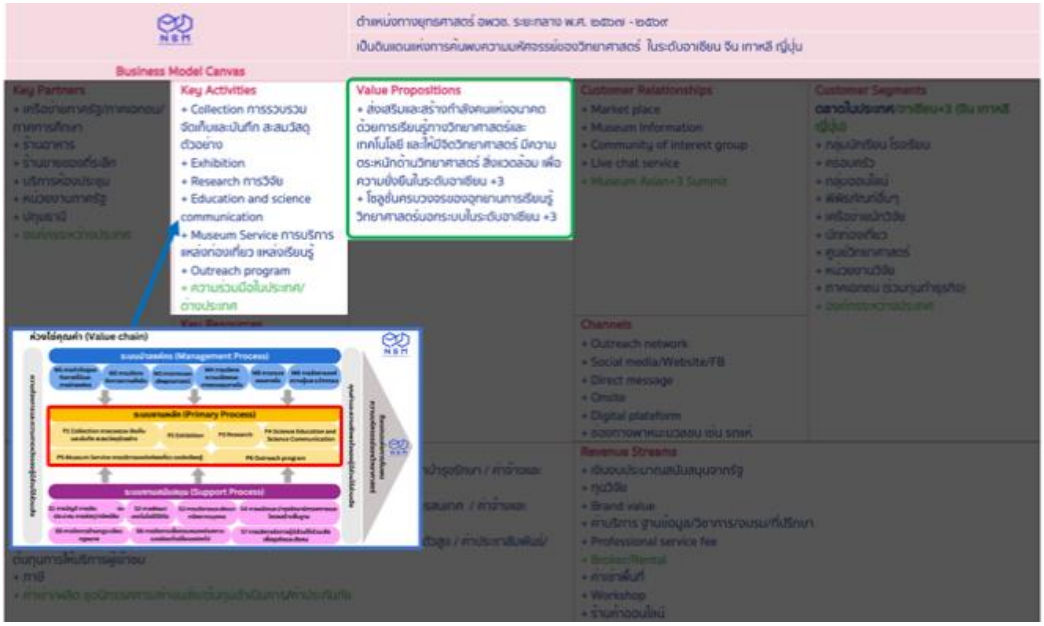

รูป กระบวนการที่สำคัญตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ของ อพวช. (ทบทวนปี 2567)

ประกอบด้วย ระบบนำองค์กร (Management Process) ระบบงานหลัก (Primary Process) และระบบงานสนับสนุน (Support Process) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ระบบนำองค์กร (Management Process)
   1.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดีและการนำองค์กร
   1.2 การบริหารจัดการความยั่งยืน
   1.3 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์
   1.4 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
   1.5 การตรวจสอบภายใน
   1.6 การจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรม

2. ระบบงานหลัก (Primary Process) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการต่าง ๆ ของ อพวช. ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการของ อพวช.
   2.1 การออกแบบและการจัดนิทรรศการ หรือรูปแบบการเผยแพร่วิทยาศาสตร์
   2.2 การรวบรวม สงวน อนุรักษ์และสะสมคอลเลคชั่น รวมถึงงานจัดเก็บ/บันทึก
   2.3 การวิจัย และสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์
   2.4 กิจกรรมเสริมศึกษา และการสื่อสารวิทยาศาสตร์
   2.5 การให้บริการแหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้
   2.6 กิจกรรมวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน และนอกสถานที่

3. ระบบงานสนับสนุน (Support Process) เป็นกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมหลักสามารถดำเนินต่อไปได้
   3.1 การบัญชี การเงิน งบประมาณ การพัสดุ/ทรัพย์สิน
   3.2 การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล
   3.3 การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล
   3.4 การผลิตและบำรุงรักษานิทรรศการและโครงสร้างพื้นฐาน
   3.5 การจัดการด้านกฎระเบียบ กฎหมาย
   3.6 การจัดการเพื่อตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
   3.7 การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อธุรกิจและสังคม

การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร

จากการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กรในระดับองค์กร สำนักและกอง ตามกระบวนการต่าง ๆ โดยได้มีการทบทวนและวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบจากการดำเนินงานของ อพวช. ในปี 2567 จึงได้ทบทวนกลุ่ม นิยามและระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ทั้งภายในและภายนอก และได้ดำเนินการจัดแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใหม่ เป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน ได้แก่

- กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช.

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการภายนอก
- กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ
- กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ
- กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย
- กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.
- กลุ่มที่ 7 สื่อมวลชน และสื่อ
- กลุ่มที่ 8 คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร

และทบทวนนิยามของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

- **กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการภายนอก** หมายถึง
  บุคคล กลุ่มคน หน่วยงาน ผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงและผู้ใช้บริการ ในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ องค์ความรู้ ผลิตภัณฑ์และบริการ ตามภารกิจและความเชี่ยวชาญ ของ อพวช.

- **กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช.** หมายถึง
  บุคคล หน่วยงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร ผู้ที่ปฏิบัติงานภายในองค์กร ได้แก่ พนักงาน ลูกจ้าง อาสาสมัคร

- **กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ** หมายถึง
  บุคคล กลุ่มคน หน่วยงานที่มีการร่วมงานกับ อพวช. โดยมีเป้าหมายทางวิชาการร่วมกันหรือสอดคล้องกันในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ ในทางตรงและทางอ้อม อาทิ ภาครัฐ เอกชน สมาคม มูลนิธิ ทั้งในและต่างประเทศ

- **กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ** หมายถึง
  บุคคล กลุ่มคน หน่วยงาน ผู้ที่ให้การสนับสนุน ลงทุน และ/หรือดำเนินธุรกิจร่วมกับ อพวช. โดยมีความมุ่งหมายที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถปฏิบัติงานตอบสนองได้ตามเป้าหมายและภารกิจขององค์กรทุกฝ่าย

- **กลุ่มที่ 5 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการ** หมายถึง
  บุคคล กลุ่มคน หน่วยงาน ในชุมชนที่ได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. โดยผู้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการประกอบการของ อพวช.

- **กลุ่มที่ 6 หน่วยงานเชิงนโยบาย** หมายถึง
  หน่วยงานระดับนโยบาย ที่มีหน้าที่กำกับ ควบคุม และติดตามให้การดำเนินงานของ อพวช. เป็นไปตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในฐานะหน่วยงานของรัฐ เกิดการเติบโต และมีความยั่งยืน และให้ อพวช. ดำเนินการตามกระบวนการของหน่วยงานในพื้นที่ อาทิ คณะกรรมการ อพวช. กระทรวง อว. เป็นต้น

- **กลุ่มที่ 7 สื่อมวลชนและสื่อ** หมายถึง
  บุคคล กลุ่มคน หน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารทุกช่องทาง และใช้สื่อเป็นช่องทางการเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้ ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อดิจิทัล สื่อออนไลน์ และอื่น ๆ

- **กลุ่มที่ 8 คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร** หมายถึง
  บคคล กลุ่มคม หน่วยงานที่ทำงานร่วมกับองค์กรเพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ สินค้า และ/หรือบริการ ผู้ดำเนินการรับจ้างผลิตนิทรรศการ กิจกรรม ผลิตสื่อ และ/หรือ สิ่งก่อสร้าง ของ อพวช. และผู้ที่ดำเนินการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ อาทิ วัสดุอุปกรณ์

และตามกรอบการดำเนินงานและห่วงโซ่คุณค่า ของ อพวช. และกระบวนงานทั้งองค์กร เพื่อให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วน ครอบคลุมทุกภาคส่วน/สายงานในระดับกองและสำนักของ อพวช. **ได้มีการกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามระบบงานหลักขององค์กร** ดังนี้

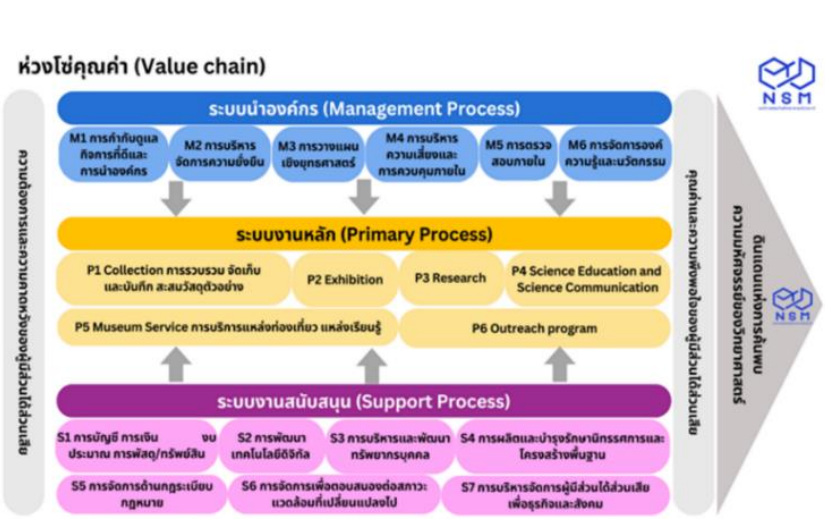

กระบวนการ	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง
Management Process	• บุคลากร อพวช. • พันธมิตรทางวิชาการ • ชุมชนในพื้นที่ให้บริการ • หน่วยงานเชิงนโยบาย
Primary Process	• บุคลากร อพวช. • พันธมิตรทางวิชาการ • พันธมิตรทางธุรกิจ • ชุมชนในพื้นที่ให้บริการ • หน่วยงานเชิงนโยบาย • สื่อมวลชนและสื่อ • คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร
Support Process	• บุคลากร อพวช. • สื่อมวลชนและสื่อ • คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร • ชุมชนในพื้นที่ให้บริการ • หน่วยงานเชิงนโยบาย
Goal	• ลูกค้า/ผู้รับบริการ

กระบวนการ	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการที่สำคัญตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)
1. ระบบนำองค์กร (Management Process) 1.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดีและการนำองค์กร 1.2 การบริหารจัดการความยั่งยืน 1.3 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 1.4 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน 1.5 การตรวจสอบภายใน 1.6 การจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรม	• บุคลากร อพวช. • พันธมิตรทางวิชาการ • ชุมชนในพื้นที่ให้บริการ • หน่วยงานเชิงนโยบาย
2. ระบบงานหลัก (Primary Process) 2.1 การออกแบบและการจัดนิทรรศการ 2.2 การรวบรวม สงวน อนุรักษ์และสะสมคอลเลคชั่น 2.3 การวิจัย และสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์ 2.4 กิจกรรมเสริมศึกษา และการสื่อสารวิทยาศาสตร์ 2.5 การให้บริการแหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ 2.6 กิจกรรมวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน และนอกสถานที่	• บุคลากร อพวช. • พันธมิตรทางวิชาการ • พันธมิตรทางธุรกิจ • ชุมชนในพื้นที่ให้บริการ • หน่วยงานเชิงนโยบาย • สื่อมวลชนและสื่อ • คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร
3. ระบบงานสนับสนุน (Support Process) 3.1 การบัญชี การเงิน งบประมาณ การพัสดุ/ทรัพย์สิน 3.2 การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล 3.3 การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล 3.4 การผลิตและบำรุงรักษานิทรรศการและโครงสร้างพื้นฐาน 3.5 การจัดการด้านกฎระเบียบ กฎหมาย 3.6 การจัดการเพื่อตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป 3.7 การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อธุรกิจและสังคม	• บุคลากร อพวช. • สื่อมวลชนและสื่อ • คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร • ชุมชนในพื้นที่ให้บริการ • หน่วยงานเชิงนโยบาย
Goal	**ลูกค้า/ผู้รับบริการ**

อพวช. มีกระบวนงานซึ่งถ่ายทอดมาจาก ระบบงานหลักทั้ง 3 กลุ่มระบบงาน ทั้งนี้ จากการทบทวนระบบงานของ อพวช. พบว่าตามการอ้างอิงภารกิจที่ อพวช. ได้กำหนดไว้แล้วนั้น สามารถแบ่งออกความสามารถได้เป็นกลุ่มภาระงานที่แสดงให้เห็นถึงหน่วยงานกับความสามารถที่หน่วยงานรับผิดชอบสามารถนำมาเชื่อมโยงกับกระบวนการที่หน่วยงานรับผิดชอบหรือความสามารถที่หน่วยงานรับผิดชอบนั้นจะสามารถดำเนินการได้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ตามในระดับกองและสำนัก ดังนี้

สำนักตรวจสอบภายใน (สตน.)	
กองตรวจสอบด้านบัญชีการเงิน (ตง.)	กองตรวจสอบด้านปฏิบัติการและดิจิทัล (ตป.)
1. งานตรวจสอบรายกิจกรรม ทางด้านบัญชีการเงิน	1. งานตรวจสอบรายกิจกรรม ด้านการดำเนินงานและปฏิบัติงาน
2. งานตรวจสอบรายกิจกรรม การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ	2. งานตรวจสอบรายกิจกรรม การปฏิบัติตามกฎระเบียบตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
3. การตรวจสอบ การดำเนินงานตาม Enablers	3. งานตรวจสอบรายกิจกรรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. งานให้คำปรึกษาแนะนำ	4. การตรวจสอบ การดำเนินงานตาม Enablers
5. งานสนับสนุนคณะกรรมการตรวจสอบ	5. งานให้คำปรึกษาแนะนำ
6. งานบริหารสำนักตรวจสอบภายใน	-

สำนักผู้อำนวยการ (สอก.)		
กองโครงการพิเศษ (คพ.)	กองคณะกรรมการและการกำกับดูแลที่ดี (คก.)	กองกฎหมาย (กม.)
1. งานกระบวนการจัดทำคำของบประมาณกรณีโครงการต่อเนื่องผูกผันงบประมาณ	1. งานการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ	1. ทบทวน/ปรับแก้/ยกร่างกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของ อพวช.
2. งานกระบวนการตรวจรับการจ้างงานก่อสร้าง	2. งานการจัดทำฐานข้อมูลประวัติและผลงานคณะกรรมการ	2. งาน คดีความทางแพ่ง/อาญา/ปกครอง
3. งานกระบวนการรายงานผลความก้าวหน้าโครงการ	3. งานการจัดประชุมคณะกรรมการ	3. งาน ตรวจ-ร่างสัญญา/ให้ความเห็นทางกฎหมาย/ตอบข้อหารือ
4. การเตรียมความพร้อมในการเปิดและการบริหารจัดการ Futurium	4. งานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการ	4. พิจารณาโทษทางวินัยและความรับผิดทางละเมิดของพนักงาน-ลูกจ้าง
5. การติดตามเร่งรัดเบิกจ่ายงบลงทุนประจำปี	5. งานการติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน	5. ธุรการของ กม.
-	6. งานการบริหารงานกำกับดูแลที่ดี (CG)	6. จัดประชุมและสรุปรายงานการประชุมของ กม.
-	7. งานการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ	7. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ อพวช.
-	-	8. รายงานเงินขาดบัญชี
-	-	9.จัดทำประกันภัยของ อพวช.

สำนักวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน (สวช.)		
กองคาราวานวิทยาศาสตร์ (กค.)	กองจัตุรัสวิทยาศาสตร์ (จว.)	กองส่งเสริมและพัฒนาทักษะอนาคต (สท.)
1. การดำเนินงานคาราวานวิทยาศาสตร์	1. การดำเนินงานจัตุรัสวิทยาศาสตร์เดอะสตรีท รัชดา	1. การแข่งขันจรวดขวดน้ำ
2. การจัดกิจกรรมนอกสถานที่	2. การดำเนินงานจัตุรัสวิทยาศาสตร์เชียงใหม่	2. การแข่งขันเครื่องบินกระดาษพับ
-	3. การดำเนินงานจัตุรัสวิทยาศาสตร์โคราช	-

ศูนย์พัฒนาความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (ศพช.)		
กองวิจัยและบริการวิชาการ (วบ.)	กองสื่อสารวิทยาศาสตร์ (สว.)	กองส่งเสริมการเรียนรู้ (สร.)
1. งานบริหารจัดการงานวิจัย	1. งานพัฒนาบุคลากรด้านการสื่อสาร	1. งานพัฒนากิจกรรม
2. งานบริการวิชาการ	2. งานบริการเผยแพร่สื่อ	2. งานดำเนินกิจกรรมประจำวัน
3. งานสนับสนุน	3. งานศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร	3. งานการประเมินผลความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจของกิจกรรม
4. งานบริหารจัดการงานกอง	4. งานสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	4. งานพัฒนาสื่อกิจกรรม
-	5. งานการผลิตสื่อ	-

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (สนย.)		
กองยุทธศาสตร์และความเสี่ยงองค์กร (กย.)	กองแผนและงบประมาณ (กผ.)	กองติดตามและประเมินผล (กป.)
1. การจัดทำยุทธศาสตร์องค์กร (SP)	1. การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี	1. การจัดทำบันทึกข้อตกลงการประเมินผลประจำปี
2. การบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน (RM & IC)	2. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	2. การจัดทำรายงานประจำปี
3. งานบริหารจัดการมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVM)	3. การจัดทำงบลงทุนประจำปี	3. การรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)
4. งานบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (BCM)	4. การบริหารงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในระบบ ERP	4. การนำส่งข้อมูลลงบลงทุนเข้าระบบ GFMIS-SOE
-	5. รายงานการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเงินกันเหลื่อมปี	5. การควบคุมภายในอพวช.

สำนักวิศวกรรมและการผลิตสื่อ (สวส.)		
กองออกแบบและผลิต (กอ.)	กองเทคโนโลยีดิจิทัล (กท.)	กองกายภาพและสิ่งแวดล้อม (กส.)
1. งานการจัดทำแผนบริหารกายภาพและสิ่งแวดล้อม	1. งานการพัฒนาระบบและงานบริการด้านไอที (IT Development and Service)	1. การถ่ายทำรายการ (สตูดิโอ) บันทึกวิดีโอ
2. งานการจัดทำข้อมูลกายภาพและ สิ่งแวดล้อม	2. งานพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย งานระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐาน (Computer System and Infrastructure Network)	2. การถ่ายภาพนิ่ง
3. งานการประสานงาน ด้านกายภาพและ สิ่งแวดล้อม	3. งานกลยุทธ์และการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านไอที (IT Strategy and Compliance)	3. การออกแบบกราฟิกและผลิตสิ่งพิมพ์
4. งานการจัดทำแผนบริหารการซ่อมบำรุง	-	4. การผลิตชิ้นงานนิทรรศการ
5. งานการจัดทำแผนบริหารความปลอดภัย ชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม	-	5. การบริหารระบบจัดแสดงนิทรรศการ (ซ่อมบำรุงนิทรรศการ)
6. งานการจัดทำข้อมูลความปลอดภัย ชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม	-	6. งานติดตั้งนิทรรศการหมุนเวียน และ ซ่อมบำรุงนิทรรศการภายนอก อพวช.
7. งานจัดทำข้อมูล การก่อสร้าง และซ่อมบำรุง	-	7. การจัดการคลังนิทรรศการ
8.งานการควบคุมดูแล งานจ้างเหมา ให้บริการบำรุงรักษา	-	8. การจัดการคลังคลังวัสดุ-อะไหล่

สำนักวิชาการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ (สพว.)			
กองวิชาการวิทยาศาสตร์ (วท.)	กองวิชาการเทคโนโลยีและนวัตกรรม (วน.)	กองวิชาการประวัติวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาไทย (วภ.)	ศูนย์บริหารคลังตัวอย่างและฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ (ศว.)
1. งานกระบวนจัดทำนิทรรศการถาวร	1. งานกระบวนการพัฒนา ค้นคว้า รวบรวมองค์ความรู้และเนื้อหาวิชาการด้านเทคโนโลยีนวัตกรรม	1. งานกระบวนการพัฒนา ค้นคว้า รวบรวมองค์ความรู้และเนื้อหาวิชาการด้านประวัติวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาไทย	1. งานกระบวนการบริหารจัดการวัตถุตัวอย่างและคลังจัดเก็บวัตถุตัวอย่าง
2. งานกระบวนการบริการข้อมูล (กระบวนการใหม่ของกอง วท.)	2. งานกระบวนการบริการข้อมูล	2. งานกระบวนการพัฒนางานวิจัยเชิงวิชาการ เพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในด้านประวัติวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาไทย	-
3. งานกระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ (กระบวนการใหม่ของกอง วท.)	3. งานกระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ	3. งานกระบวนการบริการข้อมูล	-
4. งานกระบวนการปรับปรุงนิทรรศการถาวร (กระบวนการใหม่ของกอง วท.)	4. งานกระบวนการพัฒนางานวิจัยเชิงวิชาการ เพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในด้านเทคโนโลยีนวัตกรรม	4. งานกระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ	-
5. งานกระบวนการพัฒนา ค้นคว้า รวบรวมองค์ความรู้และเนื้อหาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ (กระบวนการใหม่ของกอง วท.)	5. งานกระบวนการปรับปรุงนิทรรศการถาวร พทส.	-	-

สำนักวิชาการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ (สพว.)			
กองวิชาการพฤกษศาสตร์ (วพ.)	กองวิชาการสัตววิทยา (วส.)	กองนิเวศวิทยา (นว.)	ศูนย์บริหารคลังตัวอย่างทางธรรมชาติวิทยาและสัตว์สตัฟฟ์ (ศธ.)
1. งานกระบวนดำเนินงานวิจัย	1. งานกระบวนการดำเนินงานวิจัย	1. งานกระบวนการดำเนินงานวิจัย	1. งานกระบวนรับตัวอย่างอ้างอิงเข้าคลังตัวอย่าง
2. งานกระบวนเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการ	2. งานกระบวนเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการ	2. งานกระบวนเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการ	2. งานกระบวนการดำเนินงานวิจัย
3. งานกระบวนการพัฒนานิทรรศการ	3. งานกระบวนการพัฒนานิทรรศการ	3. งานกระบวนการพัฒนานิทรรศการ	3. งานกระบวนเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการ
4. งานกระบวนการพัฒนากิจกรรมสำหรับ Event	4. งานกระบวนการพัฒนากิจกรรมสำหรับ Event	4. งานกระบวนการพัฒนากิจกรรมสำหรับ Event	4. งานกระบวนการพัฒนานิทรรศการ
5. งานกระบวนการงานจัดการสวนรุกขชาติ	5. งานกระบวนการรวบรวมและการจัดการตัวอย่างอ้างอิง เพื่อเตรียมเข้าคลังตัวอย่าง	5. งานกระบวนการรวบรวมและการจัดการตัวอย่างอ้างอิง เพื่อเตรียมเข้าคลังตัวอย่าง	5. งานกระบวนการรวบรวมและการจัดการตัวอย่างอ้างอิง เพื่อเตรียมเข้าคลังตัวอย่าง
6. งานกระบวนการรวบรวมและการจัดการตัวอย่างอ้างอิง เพื่อเตรียมเข้าคลังตัวอย่าง	-	-	6. งานกระบวนการบำรุงรักษาตัวอย่าง
-	-	-	7. งานกระบวนการสตัฟฟ์สัตว์
-	-	-	8. งานกระบวนการยืม/คืนตัวอย่างอ้างอิง

สำนักพัฒนาธุรกิจและเครือข่าย (สธค.)				
กองสารสนเทศการตลาด (กต.)	กองพัฒนาธุรกิจ (กธ.)	กองความร่วมมือและวิเทศสัมพันธ์ (กว.)	กองสื่อสารองค์กร (สส.)	กองบริการลูกค้าสัมพันธ์ (บค.)
1. งานฐานข้อมูล	1. งานพัฒนาธุรกิจด้านผลิตภัณฑ์ และบริการของ อพวช.	1. งานความร่วมมือในประเทศ	1. งานพิธีการ	1. งานจัดระบบฐานข้อมูลลูกค้า
2. งานบริหารจัดการสื่อออนไลน์	2. งานสำรวจข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	2. งานความร่วมมือต่างประเทศ	2. งานสื่อมวลชน	2. งานข้อมูลสถิติผู้เข้าชม และผู้ใช้บริการ
3. งานเพิ่มการรับรู้ผลิตภัณฑ์และบริการ อพวช.	3. งานพัฒนาธุรกิจ ทบทวน ระเบียบข้อบังคับ เพื่อการพัฒนาธุรกิจ	3. งานเดินทางต่างประเทศ และงานสารัตถะด้านต่างประเทศ	3. งานประชาสัมพันธ์/ข่าว	3. งานสมาชิก อพวช.
4. งานบริหารจัดการเช่าพื้นที่ร้านค้า	4. งาน Enabler กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า	-	4. งานสื่อสารองค์กร	4. งานการจัดการข้อร้องเรียนของลูกค้า
5.งานการตลาด		-	5. งานคลิปรายการ MOST News	-

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต อพวช. (ศปท.)
1.กระบวนการจัดการข้อร้องเรียนคดีทุจริตประพฤติมิชอบ
2.กระบวนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ

สำนักบริการผู้เข้าชม (สบช.)	
กองจัดระบบบริการผู้เข้าชม (จช.)	กองอาสาสมัคร (อส.)
1. งานกระบวนการรับจองการเข้าชมและรับจองเข้าร่วมกิจกรรมของ อพวช.	1. งานสวัสดิการอาสาสมัคร
2. งานกระบวนการบริการผู้เข้าชมส่วนหน้า	2. งานสรรหาและกำกับดูแลอาสาสมัคร
3. งานกระบวนการบริการที่พัก	3. งานสถิติและระบบจัดเก็บฐานข้อมูล
-	4. งานอบรมและพัฒนา

สำนักบริการกลาง (สบก.)			
กองกลาง (กก.)	กองทรัพยากรบุคคล (กบ.)	กองการเงินและบัญชี (กง.)	กองการพัสดุ (กพ.)
1. งานสารบรรณ	1. งานนโยบายและกลยุทธ์	1. การรับเงิน	1. งานจัดซื้อจัดจ้าง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุ โดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือนิติกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
2. งานยานยนต์	2. งานบริหารทรัพยากรบุคคล	2. การจ่ายเงิน	2. งานบริหารพัสดุ ได้แก่ การเก็บ การบันทึก การเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ
3. งานช่วยอำนวยการ (เลขานุการ)	-	3. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ (ฎีกา)	
4. งานบริหารกลาง	-	4. การทันและขยายเวลาเบิกจ่ายเงิน	
-	-	5. การบันทึกบัญชี	-
-	-	6. การจัดทำรายงานทางการเงิน	-
-	-	7. การรายงานข้อมูลทางการเงินให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-

และได้มีการกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามระบบงานหลักในทุกระดับกองและสำนักในปี 2567 – 2570 (ทบทวนปี 2567) ดังนี้

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	สำนัก/ศูนย์ (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหลักของสำนัก และ กอง)																																			
	สตน.		สนย.			สอก.				สพว.				สพธ.				สวช.			ศพช.			สบก.				สบช.		สวส.			สธค.				
	ตง.	ตป.	กย.	กผ.	กป.	คพ.	คก.	กม.	ศปท	วท.	วน.	วภ.	ศว.	วพ.	วส.	นว.	คธ.	กค.	จว.	สท.	วบ.	สว.	สร.	กก.	กบ.	กง.	กพ.	จช.	อส.	กอ.	กท.	กส.	กต.	กธ.	กว.	สส.	บค.
กลุ่ม 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ									/											/	/		/			/		/									/
กลุ่ม 2 บุคลากร อพวช.	/	/	/	/	/	/		/			/					/		/		/				/	/	/	/		/	/	/	/	/		/		
กลุ่ม 3 พันธมิตรทางวิชาการ			/							/		/	/	/	/	/	/		/	/		/	/		/				/								/
กลุ่ม 4 พันธมิตรทางธุรกิจ														/	/	/	/																	/			
กลุ่ม 5 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการ																							/														
กลุ่ม 6 หน่วยงานเชิงนโยบาย	/	/	/	/	/	/	/								/		/									/	/									/	
กลุ่ม 7 สื่อมวลชน และสื่อ											/																									/	
กลุ่ม 8 คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร										/																					/	/	/				

การจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช.

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า คณะทำงานฯ ได้ร่วมวิเคราะห์และกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และวิเคราะห์จากกระบวนการงานสำคัญขององค์กร ที่ครอบคลุมทุกหน่วยงานภายในองค์กร เพื่อรวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้ง จัดทำลำดับความสำคัญ โดยวิเคราะห์ใน 2 มิติ ได้แก่

- มิติที่ 1 (แกนตั้ง) ผลกระทบ/อิทธิพลความสำคัญ (Power/Impact/Influence) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กร (ในส่วนของการเปลี่ยนแปลง การทำงาน งบประมาณ แผนงานต่าง ๆ)
- มิติที่ 2 (แกนนอน) ความสนใจ/ความร่วมมือ (Interest) ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรทั้งทางบวกและทางลบ (ในส่วนของการดำเนินงานประจำวัน ผลประกอบการ ผลิตภัณฑ์และบริการ และอื่น ๆ)

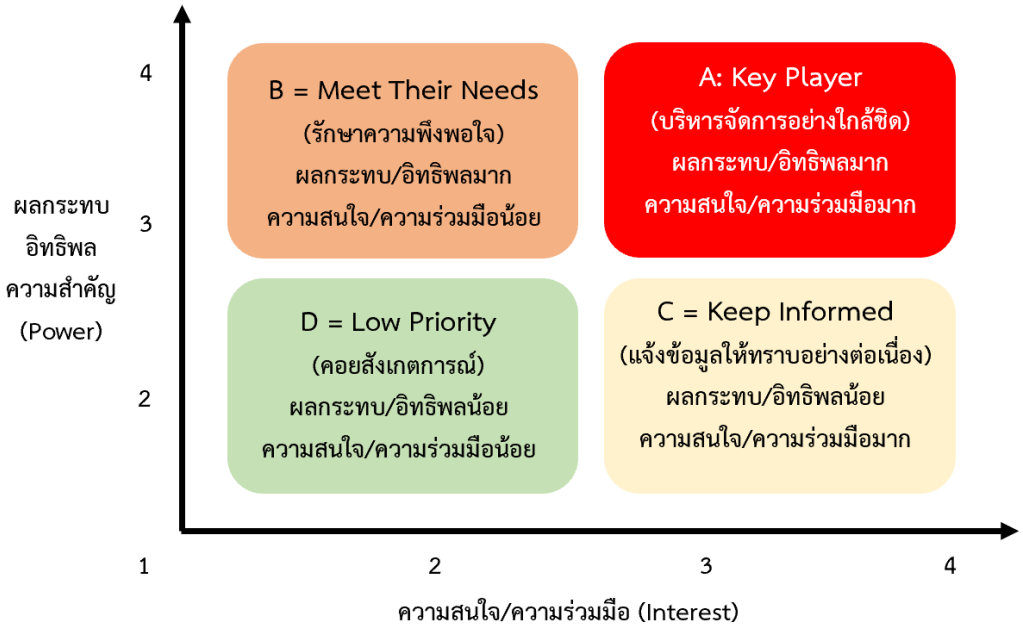

(ที่มา: Lumley D. Stakeholder Analysis – The power/interest grid (2016))

และ**กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดลำดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** ดังนี้

- **กลุ่ม A Key Player: กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ/อิทธิพลมาก (High Power) และความสนใจ/ความร่วมมือมาก (High Interest)** หมายถึง กลุ่มที่ต้องการการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วม การปรึกษาหารือและร่วมตรวจสอบผลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนองค์กรอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานขององค์กร

- **กลุ่ม B Meet Their Needs: กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ/อิทธิพลมาก (High Power) และความสนใจ/ความร่วมมือน้อย (Low Interest)** หมายถึง กลุ่มที่ต้องรักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เนื่องจากอาจส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานขององค์กร

- **กลุ่ม C Keep Informed: กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ/อิทธิพลน้อย (Low Power) และความสนใจ/ความร่วมมือมาก (High Interest)** หมายถึง กลุ่มที่ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ขอความเห็น ให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อรักษาความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร

- **กลุ่ม D Low Priority: กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ/อิทธิพลน้อย (Low Power) และความสนใจ/ความร่วมมือน้อย (Low Interest)** หมายถึง กลุ่มที่ต้องคอยสังเกตการณ์ เฝ้าติดตาม รับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าวอาจส่งผลกระทบกับองค์กรได้ในอนาคต

จากเกณฑ์ดังกล่าว จึงได้จัดระดับ**ความสำคัญ (Power) และความสนใจ (Interest)** ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินงานขององค์กร ดังนี้

ตารางระดับความสำคัญ (Power) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รายละเอียด
สูง (4)	• ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งอาจส่งผลต่อการหยุดดำเนินการขององค์กร • ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ทิศทาง หรือกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการดำเนินการขององค์กรในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณ และการจัดหารายได้ • ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถดำเนินการอันส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงขององค์กร • ข้อกังวล/ข้อร้องเรียนที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องได้รับการพิจารณาและดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดข้อกังวล/ข้อร้องเรียนดังกล่าวซ้ำ
ปานกลาง (3)	• ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนเกี่ยวข้องกับการยอมรับการดำเนินการขององค์กร แต่ไม่ส่งผลให้เกิดการหยุดดำเนินการขององค์กร • ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์กร มีสิทธิเรียกร้องหรือป้องกันสิทธิได้ตามกฎหมาย เช่น สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนลูกจ้าง ฯลฯ • ข้อกังวล/ข้อร้องเรียนที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับการพิจารณาและดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดข้อกังวล/ข้อร้องเรียนซ้ำ
น้อย (2)	• ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเชื่อมั่นขององค์กรต่อสาธารณชน • ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์กร แต่มีสิทธิเรียกร้องหรือป้องกันสิทธิได้ตามกฎหมาย • ข้อกังวล/ข้อร้องเรียนที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับการพิจารณาและดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม
เล็กน้อย (1)	• ข้อกังวล/ข้อร้องเรียนที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทั้งภายในหรือภายนอกหน่วยงานได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง ระดับความสนใจ (Interest) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ระดับความสนใจ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รายละเอียด
สูง (4)	• ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีผลกระทบต่อการดำเนินงาน และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร อาจส่งผลต่อการหยุดการดำเนินกิจกรรมขององค์กร • ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติต่อการสร้างคุณค่าด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และสนใจใส่ใจต่อการพัฒนาการเรียนรู้ด้าน วทน. สู่สังคม • ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีปฏิสัมพันธ์ สนใจและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมและโครงการขององค์กร • ข้อกังวล/ข้อร้องเรียนที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องได้รับการพิจารณาและดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดข้อกังวล/ข้อร้องเรียนดังกล่าวซ้ำ
ปานกลาง (3)	• ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีผลกระทบต่อการดำเนินงาน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร แต่ไม่ส่งผลต่อการหยุดการดำเนินกิจกรรมขององค์กร • ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีทัศนคติต่อการสร้างคุณค่าด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม • ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมและโครงการขององค์กร • ข้อกังวล/ข้อร้องเรียนที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับการพิจารณาและดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดข้อกังวล/ข้อร้องเรียนดังกล่าวซ้ำ
น้อย (2)	• ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีทัศนคติต่อการสร้างคุณค่าด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม • ข้อกังวล/ข้อร้องเรียนที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับการพิจารณาและดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม
เล็กน้อย (1)	• ข้อกังวล/ข้อร้องเรียนที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทั้งภายในหรือภายนอกหน่วยงานได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

ในปี 2567 ได้มีการทบทวน **การจัดลำดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. จากการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์กระบวนสำคัญตามห่วงโซ่คุณค่า อพวช. โดยมีการระบุและระดับความสำคัญของ<u>กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรในภาพรวม</u>** ดังนี้

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **A: Key Player** ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด ได้แก่
    - กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ
    - กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช.
    - กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ
    - กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ
    - กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **B: Meet Their Need** ต้องรักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ ได้แก่
    - กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย
    - กลุ่มที่ 7 สื่อมวลชนและสื่อ
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **C: Keep Informed** ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ได้แก่
    - กลุ่มที่ 8 คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร

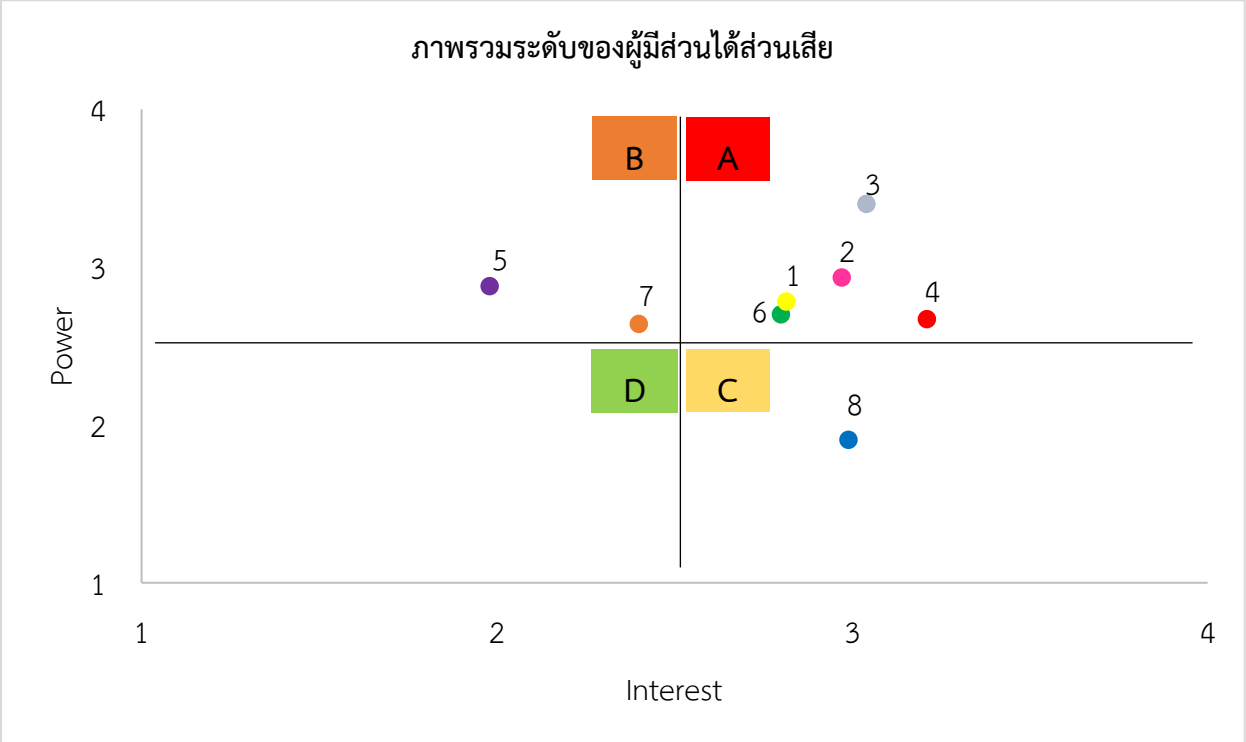

เมื่อจำแนกตามระบบงานที่สำคัญตามห่วงโซ่คุณค่าของ อพวช. พร้อมจัดอันดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ พบว่า **ระบบนำองค์กร (Management Process)** ในการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการนำองค์กร การบริหารจัดการความยั่งยืน การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน การจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรม **สามารถระบุและลำดับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** ได้ดังนี้

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **A: Key Player** ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด ได้แก่
    - กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ
    - กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช.
    - กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ
    - กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **B: Meet Their Need** ต้องรักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ ได้แก่
    - กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย
    - กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **C: Keep Informed** ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ได้แก่
    - กลุ่มที่ 7 สื่อมวลชนและสื่อ
    - กลุ่มที่ 8 คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร

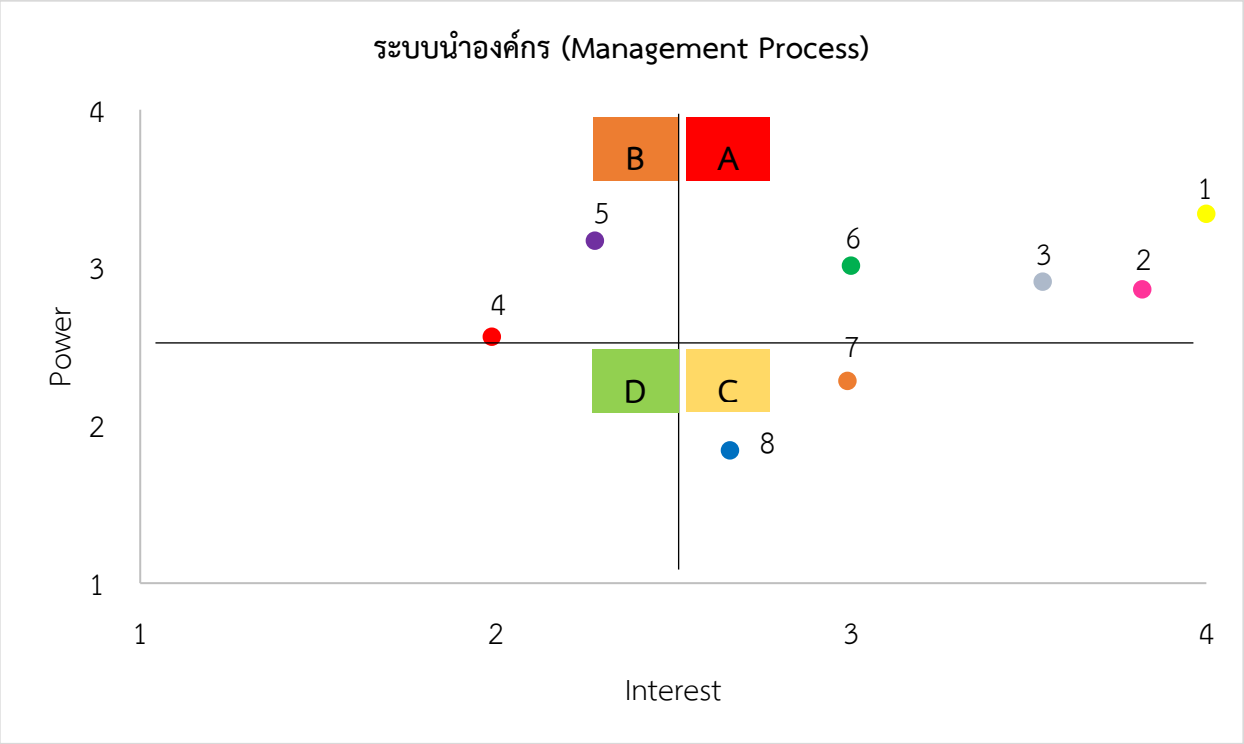

เมื่อจำแนกตามกระบวนการที่สำคัญตามห่วงโซ่คุณค่าของ อพวช. พร้อมจัดอันดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามกระบวนการที่สำคัญพบว่า **ระบบงานหลัก (Primary Process)** ได้แก่ การออกแบบและการจัดนิทรรศการ การรวบรวม สงวน อนุรักษ์และสะสมคอลเลคชั่น การวิจัยและสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์ กิจกรรมเสริมศึกษาและการสื่อสารวิทยาศาสตร์ การให้บริการแหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ กิจกรรมวิทยาศาสตร์สู่ชุมชนและนอกสถานที่ **สามารถระบุและลำดับ<u>กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</u>** ได้ดังนี้

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **A: Key Player** ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด ได้แก่
  - กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช.
  - กลุ่มที่ 8 คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **B: Meet Their Need** ต้องรักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ ได้แก่
  - กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ
  - กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ
  - กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ
  - กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย
  - กลุ่มที่ 7 สื่อมวลชนและสื่อ
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **C: Keep Informed** ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ได้แก่
  - กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.

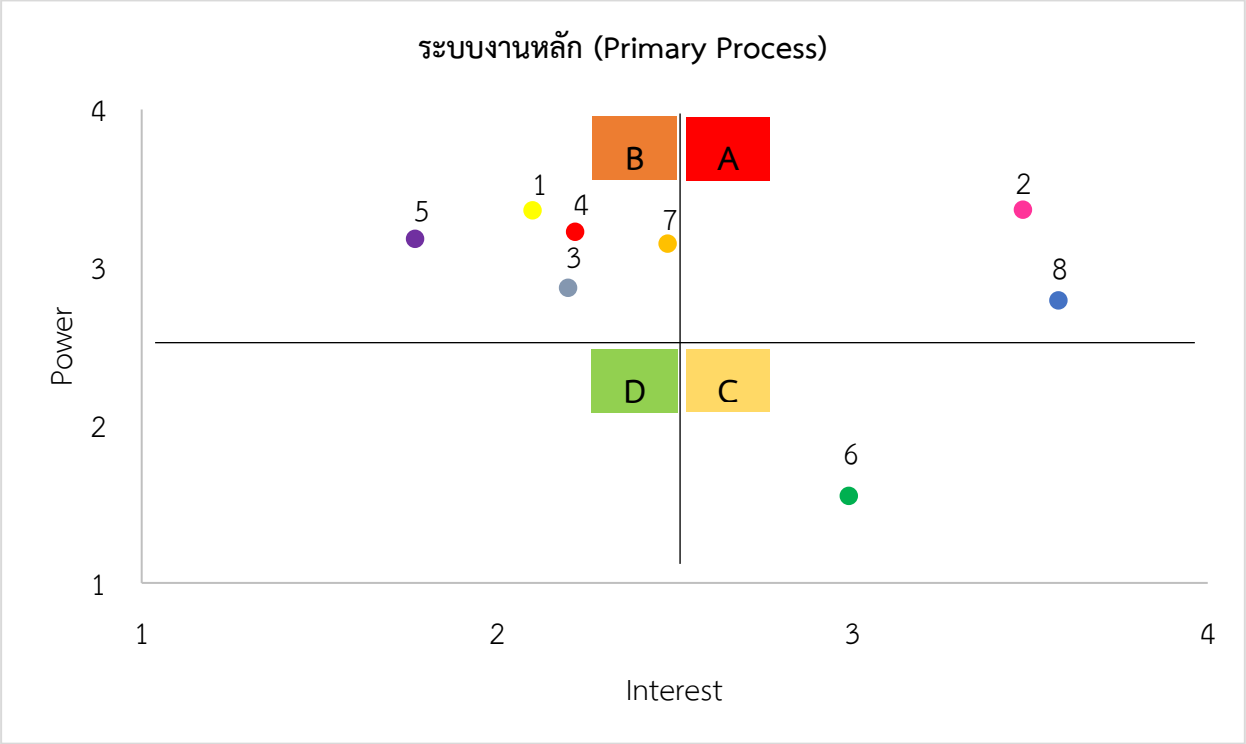

เมื่อจำแนกตามกระบวนการที่สำคัญตามห่วงโซ่คุณค่าของ อพวช. พร้อมจัดอันดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามกระบวนการที่สำคัญพบว่า **ระบบงานสนับสนุน (Support Process)** ได้แก่ การบัญชี การเงิน งบประมาณ การพัสดุ/ทรัพย์สิน การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล การผลิตและบำรุงรักษานิทรรศการและโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการด้านกฎระเบียบ กฎหมาย การจัดการเพื่อตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อธุรกิจและสังคม **สามารถระบุและลำดับ<u>กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</u>** ได้ดังนี้

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **A: Key Player** ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด ได้แก่
  - กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช.
  - กลุ่มที่ 8 คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **B: Meet Their Need** ต้องรักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ ได้แก่
  - กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ
  - กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ
  - กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **C: Keep Informed** ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ได้แก่
  - กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.
  - กลุ่มที่ 7 สื่อมวลชนและสื่อ
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม **D: Low Priority** ต้องคอยสังเกตการณ์ ได้แก่
  - กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย

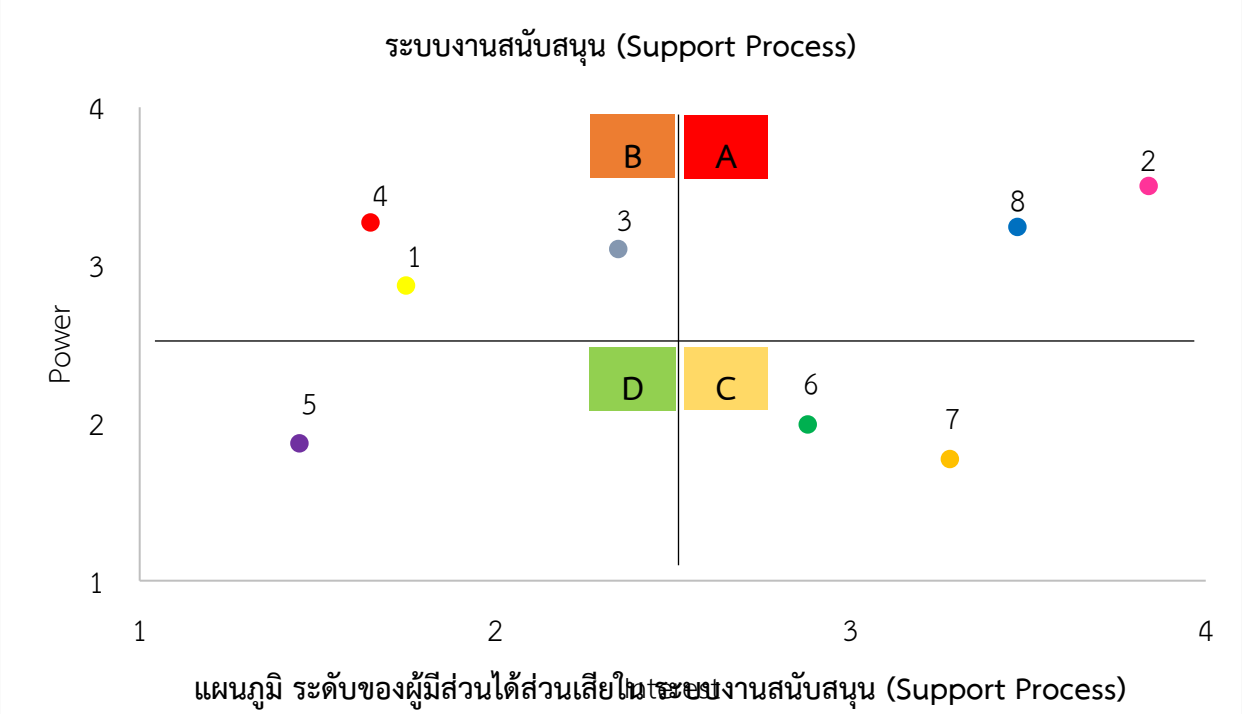

แผนภูมิ ระดับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบงานสนับสนุน (Support Process)

ตาราง การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการที่สำคัญตามห่วงโซ่คุณค่าของ อพวช. และการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ทบทวนปี 2567)

กระบวนการที่สำคัญ	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย							
	1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ	2 บุคลากร อพวช.	3 พันธมิตรทางวิชาการ	4 พันธมิตรทางธุรกิจ	5 หน่วยงานเชิงนโยบาย	6 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการ	7 สื่อมวลชนและสื่อ	8 คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร
ภาพรวมระดับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบงานสำคัญของ อพวช.	A	A	A	A	B	A	B	C
Management Process	A	A	A	B	B	A	C	C
Primary Process	B	A	B	B	B	C	B	A
(Support Process	B	A	B	B	D	C	C	A

คำอธิบาย A = Key Player ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด

B = Meet Their Need ต้องรักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ

C = Keep Informed ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง

D = Low Priority ต้องคอยสังเกตการณ์

บทที่ 5
การวิเคราะห์สถานภาพด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช.
(ทบทวนปี 2567)

➢ การวิเคราะห์สถานภาพด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ด้วย SWOT Analysis

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วย SWOT Analysis เป็นการประเมินสถานการณ์ สภาพแวดล้อมและปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วย จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และข้อจำกัด (Threats) โดยในปี 2563 – 2566 ผลการวิเคราะห์สถานภาพด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ดังนี้

การวิเคราะห์สถานภาพด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ด้วย SWOT Analysis
ปี 2563 - 2565

จุดแข็ง (S: Strengths)	จุดอ่อน (W: Weaknesses)
1. มีเครือข่ายพันธมิตรด้านวิชาการที่หลากหลายจากหลายภาคส่วน ทั้งในและต่างประเทศที่เข้มแข็ง ที่สามารถร่วมมือในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ได้ 2. มีเครือข่ายพันธมิตรด้านสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและมีช่องทางการสื่อสารทั้งทาง onsite และ online ที่สามารถสร้างความร่วมมือได้หลากหลายรูปแบบทั้งในการสื่อสารสู่กลุ่มครอบครัว โรงเรียน กลุ่มชุมชมในพื้นที่ และสื่อมวลชนที่สื่อสารสู่สาธารณะ 3. อพวช. มีผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลายและทำให้สร้างความร่วมมือได้กับหน่วยงานพันธมิตรทางวิชาการและพันธมิตรทางธุรกิจ กลุ่มผู้ลงทุนและผู้สนับสนุน 4. อพวช. มีระบบการให้บริการที่เข้าถึงลูกค้ากลุ่มเด็ก เยาวชนและโรงเรียน สื่อมวลชน และหน่วยงานพันธมิตรที่มีความร่วมมือแล้วที่เข้มแข็ง 5. บุคลากรมีความรู้และความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและธรรมชาติวิทยาที่สามารถสร้างความร่วมมือในการทำงานเชิงบูรณาการกับหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้หลากหลาย	1. บุคลากรขาดความเข้าใจด้านการบริหารผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขาดการวิเคราะห์ที่ตอบโจทย์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง 2. ขาดวัฒนธรรมองค์กรด้านการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน 3. ขาดระบบการรวบรวมข้อมูล ฐานข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลความต้องการ ความคาดหวังและความกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นระบบ 4. ขาดระบบสารสนเทศภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้ยังไม่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินการกับพันธมิตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นรูปธรรม 5. ขาดการบริหารจัดการด้านการสื่อสารกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะยังขาดการสื่อสารหน่วยงานเชิงนโยบายและกลุ่มผู้สนับสนุน กลุ่มลูกค้า และ สื่อมวลชนและสื่อ อย่างต่อเนื่องและยังไม่ครอบคลุมในทุกภารกิจ 6. ภาพลักษณ์ขององค์กรมีความชัดเจนในมุมของการเป็นแหล่งเรียนรู้กับโรงเรียน ลูกค้า สื่อมวลชน และพันธมิตรที่มีความร่วมมือแล้ว แต่ยังขาดการสร้างภาพลักษณ์องค์กรในมุมมองของการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และขาดการสร้างภาพลักษณ์ด้านการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์กับหน่วยงานกลุ่มนโยบายอื่น ๆ เช่น กระทรวงต่าง ๆ องค์กรที่ให้ทุนด้านต่าง ๆ

จุดแข็ง (S: Strengths)	จุดอ่อน (W: Weaknesses)
	7. ขาดการสร้างความสำคัญและการเข้าร่วมในบทบาทขององค์กร โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง โดยยังขาดการมีส่วนร่วมในการแสดงความต้องการ ความคาดหวัง จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ หน่วยงานเชิงนโยบาย พันธมิตรความร่วมมือ กลุ่มลูกค้า/ผู้รับบริการ สื่อมวลชนและสื่อ และกลุ่มผู้ลงทุน/ผู้สนับสนุน 8. ขาดการสร้างความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเท่าที่ควร โดยเฉพาะในกลุ่มของผู้กำหนดนโยบาย และผู้ลงทุน/ผู้สนับสนุนอื่น ๆ จึงทำให้ขาดการขยายโอกาสการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายจากเดิม

โอกาส (O: Opportunities)	ข้อจำกัด (T: Threats)
1. การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Social media และระบบออนไลน์ต่าง ๆ ฯลฯ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรความร่วมมือ ลูกค้า/ผู้รับบริการ สื่อมวลชนและสื่อ 2. การจัดตั้งกระทรวง อว. ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงาน ในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน ร่วมกับหน่วยงานเชิงนโยบายอื่น ๆ ได้ 3. นโยบายของรัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้นอกห้องเรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4. หน่วยงานภาคเอกชนส่วนใหญ่มีนโยบายที่จะต้องทำกิจกรรมเพื่อสังคม ซึ่งถือเป็นโอกาสที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้ตอบตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมทางธุรกิจได้ในหลายรูปแบบ 5. นโยบายและแนวทางการปฏิรูปทางดิจิทัล (Digital Transformation) ของประเทศ การปรับโครงสร้างภายในองค์กรของ อพวช. และโครงการสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของ อพวช. ทำให้โอกาสในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและ	1. มีคู่แข่งด้านแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์จำนวนมากทั้งหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานเอกชน ทำให้เกิดการแข่งขันสูงในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกลุ่มหน่วยงานพันธมิตรความร่วมมือ ผู้ลงทุน/ผู้สนับสนุน คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร และหน่วยงานคู่แข่งอื่น ๆ 2. วิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พันธมิตรความร่วมมือ และผู้ลงทุน/ผู้สนับสนุน ขาดความพร้อมหรือความสนใจในการลงทุนลดลง เช่น ทุนทรัพย์ ปัจจัยในการสนับสนุน ฯลฯ 3. ข้อจำกัดด้านนโยบายและข้อกฎหมาย เช่น ข้อกฎหมาย พรบ.การครอบครองสิ่งมีชีวิตทำให้การพัฒนาความร่วมมือด้านธรรมชาติวิทยา ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่นเต็มที่ เช่น การบริจาคซากสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ฯลฯ 4. นโยบายของรัฐด้านภาษี ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สนับสนุน อพวช. ยังไม่สามารถลดหย่อนภาษีได้ทั้งหมด โดยยังไม่เอื้อหรือยังไม่สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนสนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยงานด้านการให้บริการการเรียนรู้เท่าที่ควร 5. องค์กรยังไม่มีการระบุชัดเจนในรูปแบบการทำงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและยังไม่ได้เน้นถึง

โอกาส (O: Opportunities)	ข้อจำกัด (T: Threats)
ข้อมูลทรัพยากร ให้ใช้งานได้จริงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น	การให้ความสำคัญที่ครอบคลุมในทุกส่วนงานขององค์กรเท่าที่ควร

การวิเคราะห์สถานภาพด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ด้วย SWOT Analysis

ปี 2566

จุดแข็ง (Strengths)	• มีเครือข่ายพันธมิตรด้านวิชาการที่หลากหลายจากหลายภาคส่วน ทั้งในและต่างประเทศที่เข้มแข็ง ที่สามารถร่วมมือในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ได้
	• มีเครือข่ายพันธมิตรด้านสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและมีช่องทางการสื่อสารทั้งทาง onsite และ online ที่สามารถสร้างความร่วมมือได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งในการสื่อสารสู่กลุ่มครอบครัว โรงเรียน กลุ่มชุมชมในพื้นที่ และสื่อมวลชนที่สื่อสารสู่สาธารณะ
	• อพวช. มีผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย และทำให้สร้างความร่วมมือได้กับหน่วยงานพันธมิตรทางวิชาการและพันธมิตรทางธุรกิจ กลุ่มผู้ลงทุนและผู้สนับสนุน
	• อพวช. มีระบบการให้บริการที่เข้าถึงลูกค้ากลุ่มเด็ก เยาวชนและโรงเรียน สื่อมวลชนและหน่วยงานพันธมิตรที่มีความร่วมมือแล้วที่เข้มแข็ง
	• บุคลากรมีความรู้และความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและธรรมชาติวิทยาที่สามารถสร้างความร่วมมือในการทำงานเชิงบูรณาการกับหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้หลากหลาย
	• เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกและเชื่อถือได้
	• มีการสำรวจความต้องการ ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมและบริการ
	• มีเครือข่ายพันธมิตรด้านธุรกิจเพิ่มมากขึ้น
จุดอ่อน (Weaknesses)	• อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบสารสนเทศภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินการกับพันธมิตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นรูปธรรม
	• การบริหารจัดการด้านการสื่อสารกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานเชิงนโยบาย กลุ่มผู้สนับสนุน กลุ่มลูกค้าใหม่ และสื่อ ยังไม่มากพอและไม่ครอบคลุมทุกภารกิจ
	• การสร้างภาพลักษณ์องค์กรในมุมมองของการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และการสร้างภาพลักษณ์ด้านการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์กับหน่วยงานกลุ่มนโยบายอื่น ๆ เช่น กระทรวงต่าง ๆ องค์กรที่ให้ทุนด้านต่าง ๆ ยังไม่มากพอ
	• บุคลากรบางส่วนยังไม่มีความชำนาญในการสร้างความสัมพันธ์และสามารถปฏิบัติได้สม่ำเสมอในระดับกอง
	• ขาดความพร้อมในการดำเนินการตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นระบบ
	• อพวช. ยังอยู่ระหว่างการเริ่มดำเนินการรวบรวมฐานข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละหน่วยงาน และจัดการฐานข้อมูลให้เป็นระบบเดียวกัน

โอกาส (Opportunities)	• การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Social media และระบบออนไลน์ต่าง ๆ ฯลฯ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรความร่วมมือ ลูกค้า/ผู้รับบริการ สื่อมวลชนและสื่อ
	• การจัดตั้งกระทรวง อว. ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงาน ในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน ร่วมกับหน่วยงานเชิงนโยบายอื่น ๆ ได้
	• นโยบายของรัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้นอกห้องเรียน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต
	• หน่วยงานภาคเอกชนส่วนใหญ่มีนโยบายที่จะต้องทำกิจกรรมเพื่อสังคม ซึ่งถือเป็นโอกาสที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้ตอบตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมทางธุรกิจได้ในหลายรูปแบบ
	• นโยบายและแนวทางการปฏิรูปทางดิจิทัล (Digital Transformation) ของประเทศ การปรับโครงสร้างภายในองค์กรของ อพวช. และโครงการสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของ อพวช. ทำให้โอกาสในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและข้อมูลทรัพยากร ให้ใช้งานได้จริงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
	• หน่วยงานที่ร่วมทำโครงการกับ อพ. เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น และได้รับชื่อเสียงจากการทำงานร่วมกัน อีกทั้งเพิ่มโอกาสทางธุรกิจให้กับพันธมิตรแหล่งเรียนรู้ใกล้เคียงให้สามารถดำเนินโครงการเพื่อกลุ่มเป้าหมายเดียวกันได้
ข้อจำกัด (Threats)	• มีคู่แข่งด้านแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์จำนวนมากทั้งหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานเอกชน ทำให้เกิดการแข่งขันสูงในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกลุ่มหน่วยงานพันธมิตรความร่วมมือ ผู้ลงทุน/ผู้สนับสนุน คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร และหน่วยงานคู่แข่งอื่น ๆ
	• ภาวะเศรษฐกิจของโลกและของประเทศไทยอยู่ในช่วงกำลังฟื้นตัวจากวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีการปรับตัวในเรื่องการลงทุนที่ต้องประหยัดและคำนึงถึงความคุ้มค่าและผลตอบแทนมากขึ้น
	• ข้อจำกัดด้านนโยบายและข้อกฎหมาย เช่น ข้อกฎหมาย พรบ.การครอบครองสิ่งมีชีวิต ทำให้การพัฒนาความร่วมมือด้านธรรมชาติวิทยา ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่นเต็มที่ เช่น การบริจาคซากสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ฯลฯ
	• นโยบายของรัฐด้านภาษี ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สนับสนุน อพวช. ยังไม่สามารถลดหย่อนภาษีได้ทั้งหมด โดยยังไม่เอื้อหรือยังไม่สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนสนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยงานด้านการให้บริการการเรียนรู้เท่าที่ควร

การวิเคราะห์สถานภาพด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ด้วย SWOT Analysis (ทบทวนปี 2567)

ในปี 2567 อพวช. ได้ทบทวนแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2566 - 2570 (ทบทวนปี 2567) ซึ่งมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศในปีที่ผ่านมาเพื่อนำมาทบทวนแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 **คณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า**จึงได้มีการทบทวนปรับปรุงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่มีผลต่อ**การดำเนินงานด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร** ประกอบด้วย จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และข้อจำกัด (Threats) ด้วย SWOT Analysis โดยมีรายละเอียดดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)	• มีเครือข่ายพันธมิตรด้านวิชาการในสาขาที่หลากหลาย จากหลายภาคส่วน ทั้งในและต่างประเทศที่เข้มแข็ง มีร่วมมือในการดำเนินโครงการต่าง ๆ • มีเครือข่ายพันธมิตรด้านสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและมีช่องทางการสื่อสารทั้งทาง onsite และ online ที่สามารถสร้างความร่วมมือได้หลากหลายรูปแบบทั้งในการสื่อสารสู่กลุ่มครอบครัว โรงเรียน กลุ่มชุมชมในพื้นที่ และสื่อมวลชนที่สื่อสารสู่สาธารณะ • เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกและเชื่อถือได้ ได้รับการยอมรับและความน่าเชื่อถือจากผู้รับบริการในส่วนของงานด้านวิชาการ การสื่อสารวิทยาศาสตร์และด้านธรรมชาติวิทยา • มีระบบการให้บริการที่เข้าถึงลูกค้ากลุ่มเด็ก เยาวชนและโรงเรียน สื่อมวลชน และหน่วยงานพันธมิตรที่มีความร่วมมือแล้วที่เข้มแข็ง • มีการวิเคราะห์ Stakeholder และกลุ่มลูกค้า ได้ครอบคลุมทุกส่วนงานของ อพวช. และทุกกลุ่มเป้าหมาย • มีการสำรวจความต้องการ ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมและบริการ • มีผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลายสำหรับทุกช่วงวัย และทำให้สร้างความร่วมมือได้กับหน่วยงานพันธมิตรทางวิชาการและพันธมิตรทางธุรกิจ อีกทั้งมีหน่วยงานรู้จักและสนใจร่วมงานกับ อพวช. ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น หน่วยงานพันธมิตรทางวิชาการและพันธมิตรทางธุรกิจ กลุ่มผู้ลงทุนและผู้สนับสนุน กลุ่มลูกค้า ผู้รับบริการ • บุคลากรมีความรู้และความสามารถ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและธรรมชาติวิทยา ที่พร้อมจะร่วมมือพัฒนาองค์ความรู้ สื่อกิจกรรม และผลิตภัณฑ์ กับพันธมิตรทางวิชาการและหน่วยงานภาคเอกชน และสามารถสร้างความร่วมมือในการทำงานเชิงบูรณาการกับหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้หลากหลาย
จุดอ่อน (Weaknesses)	• อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบสารสนเทศภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินการกับพันธมิตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นรูปธรรม • อพวช. เริ่มมีการเก็บข้อมูลเสียงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเสียงของลูกค้า และการรวบรวมฐานข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละหน่วยงาน และจัดการฐานข้อมูลให้เป็นระบบเดียวกันจึงยังไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ • ขาดการวางแผนเรื่องความยั่งยืนขององค์กรที่ตอบสนองกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช.

	• ขาดการทำงานเชิงรุกเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับแหล่งทุนในระดับชาติและระดับนานาชาติ • ระเบียบข้อบังคับเรื่องของการระดมทุน การรับบริจาคจากประชาชนแก่องค์กรภาครัฐที่กำหนดทำให้ไม่สามารถให้มีการรับบริจาคในทรัพยากรเท่าที่ควรและมีขั้นตอนมาก การลดหย่อนภาษี ที่ได้รับคืน 2 เท่าเหมือนวัด โรงเรียน โรงพยาบาล • การบริหารจัดการด้านการสื่อสารกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานเชิงนโยบายกลุ่มผู้สนับสนุน กลุ่มลูกค้าใหม่ และสื่อ ยังไม่มากพอและไม่ครอบคลุมทุกภารกิจ • การสร้างภาพลักษณ์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวอาจยังทำได้ไม่ต่อเนื่องและครอบคลุมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติ และการสร้างภาพลักษณ์ด้านการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์กับหน่วยงานกลุ่มนโยบายอื่น ๆ เช่น กระทรวงต่าง ๆ องค์กรที่ให้ทุนด้านต่าง ๆ ยังไม่มากพอ • การทำการตลาดและประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกที่ขยายสู่กลุ่มเป้าหมายใหม่ยังทำได้น้อยและไม่ต่อเนื่อง รวมถึงขาดความคล่องตัวในการจัดทำรูปแบบกลไกการพัฒนาระบบติดตามลูกค้าและการตลาดเชิงดิจิทัลที่เป็นระบบ • บุคลากรบางส่วนยังไม่มีความชำนาญในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและไม่สามารถปฏิบัติได้สม่ำเสมอในระดับกอง • บุคลากรเริ่มมีความเข้าใจการบริหารจัดการความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และอาจจะยังไม่สามารถดำเนินการตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างเป็นระบบ • บุคลากรขาดความพร้อมเรื่องภาษาในการให้บริการนิทรรศการ ทำให้ไม่พร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเชิงธุรกิจต่างชาติ
โอกาส (Opportunities)	• การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Social media และระบบออนไลน์ต่าง ๆ ฯลฯ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรความร่วมมือ ลูกค้า/ผู้รับบริการ สื่อมวลชนและสื่อ • มีพันธมิตรทั้งภายในประเทศและต่างประเทศจำนวนมาก พร้อมที่จะทำงานร่วมกัน • มีพันธมิตรแหล่งเรียนรู้ใกล้เคียงสามารถทำโครงการเพื่อกลุ่มเป้าหมายเดียวกันได้ เพิ่มโอกาสทางธุรกิจ • สื่อให้ความสนใจและตื่นตัวด้านวิทยาศาสตร์มากขึ้น • นโยบายกระทรวง อว. ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงาน ในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน ร่วมกับหน่วยงานเชิงนโยบายอื่น ๆ ได้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เครือข่ายภายในกระทรวงและนอกกระทรวงให้เกิดแหล่งเรียนรู้สู่ชุมชน การประชุมสัมมนาและศิลปวัฒนธรรม • นโยบายของรัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้นอกห้องเรียน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต • หน่วยงานภาคเอกชนส่วนใหญ่มีนโยบายที่จะต้องทำกิจกรรมเพื่อสังคม ซึ่งถือเป็นโอกาสที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้ตอบตรงตามความต้องการ • พื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของ อพวช. ทำให้โอกาสในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและข้อมูลทรัพยากร ให้ใช้งานได้จริงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

	• หน่วยงานที่ร่วมทำโครงการกับ อพ. เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น และได้รับชื่อเสียงจากการทำงานร่วมกัน อีกทั้งเพิ่มโอกาสทางธุรกิจให้กับพันธมิตรแหล่งเรียนรู้ใกล้เคียงให้สามารถดำเนินโครงการเพื่อกลุ่มเป้าหมายเดียวกันได้ • นโยบายและแนวทางการปฏิรูปทางดิจิทัล (Digital Transformation) ของประเทศ ทำให้โอกาสในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและข้อมูลทรัพยากร ให้ใช้งานได้จริงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น • รัฐบาลให้การสนับสนุนแหล่งทุนด้านวิทยาศาสตร์ในการดำเนินงาน เพิ่มโอกาสให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ ได้มากขึ้น
ข้อจำกัด (Threats)	• ข้อจำกัดด้าน แนวปฏิบัติ ระเบียบ ข้อบังคับกฎหมายยังไม่เอื้อต่อการทำธุรกิจหรือการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ อย่างคล่องตัว • ระเบียบข้อบังคับเรื่องของการระดมทุน การรับบริจาคจากประชาชนแก่องค์กรภาครัฐที่กำหนด ทำให้ไม่สามารถให้มีการรับบริจาคในทรัพยากรเท่าที่ควรและมีขั้นตอนมาก • ประเทศไทยมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่หลายประเภทเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ มีการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น • มีคู่แข่งในเรื่องของ Informal Learning มากขึ้น • ข้อจำกัดด้านการเดินทาง ขาดบริการขนส่งมวลชนสาธารณะเข้าถึง อพวช. คลองห้า ปทุมธานี ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โดยเลือกประเด็นสำคัญ เพื่อนำไปทบทวนและจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ดังนี้

➢ **จุดแข็ง (Strengths)**

S1 ความร่วมมือกับเครือข่าย พันธมิตร

- มีเครือข่ายพันธมิตรด้านวิชาการในสาขาที่หลากหลาย จากหลายภาคส่วน ทั้งในและต่างประเทศที่เข้มแข็ง มีร่วมมือในการดำเนินโครงการต่าง ๆ
- มีเครือข่ายพันธมิตรด้านสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและมีช่องทางการสื่อสารทั้งทาง onsite และ online ที่สามารถสร้างความร่วมมือได้หลากหลายรูปแบบทั้งในการสื่อสารสู่กลุ่มครอบครัว โรงเรียน กลุ่มชุมชมในพื้นที่ และสื่อมวลชนที่สื่อสารสู่สาธารณะ

S2 ระบบงาน กระบวนการและสารสนเทศ

- มีระบบการให้บริการที่เข้าถึงลูกค้ากลุ่มเด็ก เยาวชนและโรงเรียน สื่อมวลชน และหน่วยงานพันธมิตรที่มีความร่วมมือแล้วที่เข้มแข็ง
- มีการวิเคราะห์ Stakeholder และกลุ่มลูกค้า ได้ครอบคลุมทุกส่วนงานของ อพวช. และทุกกลุ่มเป้าหมาย

S3 ผลิตภัณฑ์และบริการ

- มีผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลายสำหรับทุกช่วงวัย และทำให้สร้างความร่วมมือได้กับหน่วยงานพันธมิตรทางวิชาการและพันธมิตรทางธุรกิจ
- มีหน่วยงานรู้จักและสนใจร่วมงานกับ อพวช. ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น หน่วยงานพันธมิตรทางวิชาการและพันธมิตรทางธุรกิจ กลุ่มผู้ลงทุนและผู้สนับสนุน กลุ่มลูกค้า ผู้รับบริการ

S4 บุคลากร

- บุคลากรมีความรู้และความสามารถ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและธรรมชาติวิทยา ที่พร้อมจะร่วมมือพัฒนาองค์ความรู้ สื่อกิจกรรม และผลิตภัณฑ์ กับพันธมิตรทางวิชาการและหน่วยงานภาคเอกชน

➢ จุดอ่อน (Weaknesses)

W1 ระบบงาน กระบวนการและสารสนเทศ

- การพัฒนาระบบสารสนเทศภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินการกับพันธมิตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นรูปธรรม
- การเก็บข้อมูลเสียงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเสียงของลูกค้า และการรวบรวมฐานข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละหน่วยงาน และจัดการฐานข้อมูลให้เป็นระบบเดียวกัน จึงยังไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ขาดการทำงานเชิงรุกเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับแหล่งทุนในระดับชาติและระดับนานาชาติ
- ระเบียบข้อบังคับเรื่องของการระดมทุน การรับบริจาคจากประชาชนแก่องค์กรภาครัฐที่กำหนดทำให้ไม่สามารถให้มีการรับบริจาคในทรัพยากรเท่าที่ควรและมีขั้นตอนมาก การลดหย่อนภาษี ที่ได้รับคืน 2 เท่าเหมือนวัด โรงเรียน โรงพยาบาล

W2 การสื่อสาร ตลาด ประชาสัมพันธ์

- การบริหารจัดการด้านการสื่อสารกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานเชิงนโยบายกลุ่มผู้สนับสนุน กลุ่มลูกค้าใหม่ และสื่อ ยังไม่มากพอและไม่ครอบคลุมทุกภารกิจ
- การสร้างภาพลักษณ์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวอาจยังทำได้ไม่ต่อเนื่องและครอบคลุมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติ และการสร้างภาพลักษณ์ด้านการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์กับหน่วยงานกลุ่มนโยบายอื่น ๆ เช่น กระทรวงต่าง ๆ องค์กรที่ให้ทุนด้านต่าง ๆ ยังไม่มากพอ

W3 บุคลากร

- บุคลากรเริ่มมีความเข้าใจการบริหารจัดการความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และอาจจะยังไม่สามารถดำเนินการตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างเป็นระบบ
- บุคลากรขาดความพร้อมเรื่องภาษาในการให้บริการนิทรรศการ ทำให้ไม่พร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเชิงธุรกิจต่างชาติ

➢ โอกาส (Opportunities)

O1 ระบบงาน กระบวนการและสารสนเทศ

- การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Social media และระบบออนไลน์ต่าง ๆ ฯลฯ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรความร่วมมือ ลูกค้า/ผู้รับบริการ สื่อมวลชนและสื่อ

O2 ความร่วมมือ เครือข่าย พันธมิตร

- มีพันธมิตรทั้งภายในประเทศและต่างประเทศจำนวนมาก พร้อมที่จะทำงานร่วมกัน

O3 นโยบาย

- นโยบายกระทรวง อว. ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงาน ในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน ร่วมกับหน่วยงานเชิงนโยบายอื่น ๆ ได้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เครือข่ายภายในกระทรวงและนอกกระทรวงให้เกิดแหล่งเรียนรู้สู่ชุมชน การประชุมสัมมนาและศิลปวัฒนธรรม

- หน่วยงานที่ร่วมทำโครงการกับ อพ. เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น และได้รับชื่อเสียงจากการทำงานร่วมกัน อีกทั้งเพิ่มโอกาสทางธุรกิจให้กับพันธมิตรแหล่งเรียนรู้ใกล้เคียงให้สามารถดำเนินโครงการเพื่อกลุ่มเป้าหมายเดียวกันได้
- นโยบายและแนวทางการปฏิรูปทางดิจิทัล (Digital Transformation) ของประเทศ ทำให้โอกาสในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและข้อมูลทรัพยากร ให้ใช้งานได้จริงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

➢ **ข้อจำกัด (Threats)**

T1 แนวปฏิบัติ ระเบียบ ข้อบังคับ

- ข้อจำกัดด้าน แนวปฏิบัติ ระเบียบ ข้อบังคับกฎหมายยังไม่เอื้อต่อการทำธุรกิจหรือการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ อย่างคล่องตัว

T2 ความร่วมมือ พันธมิตร คู่แข่ง

- ประเทศไทยมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่หลายประเภทเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ มีการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

T3 สิ่งอำนวยความสะดวก

- ข้อจำกัดด้านการเดินทาง ขาดบริการขนส่งมวลชนสาธารณะเข้าถึง อพวช. คลองห้า ปทุมธานี ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

➢ **การระบุความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์ ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ด้านบริหารจัดการ Stakeholder**

ความต้องการ ความกังวล และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละกลุ่มมีความหลากหลายและแตกต่างกัน เพื่อให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวัง รวมทั้งลดความกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง องค์กรจะต้องเตรียมรับมือกับความท้าทายและเตรียมความพร้อมขององค์กรและบุคลากรในการยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้กระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. มีประสิทธิภาพ การระบุความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์ ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ด้านบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงต้องคำนึงถึง **ประเด็นที่มีความสำคัญต่อ ความต้องการ ความกังวลและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแยกตามกลุ่ม** เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ ประเมินผล และจัดทำกระบวนการควบคุมให้หน่วยงานใน อพวช. มีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตรงกัน และให้มีการจัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้ง การทบทวนกระบวนการสร้างความสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการ กำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กรด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการกำหนดแผนแม่บทในภาพรวมขององค์กร

โดยมีการวิเคราะห์สารสนเทศจากการสำรวจผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จาก**ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** เพื่อให้การจัดทำแผนแม่บทฯ มีความสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการงานสำคัญขององค์กรที่กำหนด จึงได้ทำการสำรวจเพื่อรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบและส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของ อพวช. มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานของ อพวช. ผ่านการทำแบบสอบถามและการให้สัมภาษณ์เพื่อให้ข้อมูลในเชิงลึก เพื่อให้การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานของ อพวช. อย่างยั่งยืน โดยมีการสำรวจความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามประเด็นความต้องการและ ความคาดหวัง

โดยในการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้สำรวจความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามประเด็นความต้องการและความคาดหวังกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเป็นการทำการสำรวจเชิงลึก เพื่อการศึกษา สำรวจความพึงพอใจไม่พึงพอใจ ความต้องการ และความคาดหวังของลูกค้า/ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และพัฒนาการให้บริการ เพื่อหากระบวนการในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า/ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2564 ถึง 2566 ได้มีการสำรวจความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามประเด็นความต้องการและ ความคาดหวัง กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ทำการสำรวจเป็นหน่วยงานที่มีการทำงานร่วมกับ อพวช. และหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของ อพวช. ประกอบด้วย

- กลุ่มลูกค้า/ผู้รับบริการภายนอก
- กลุ่มบุคลากร อพวช.
- กลุ่มพันธมิตรความร่วมมือ
- กลุ่มผู้ลงทุนและผู้สนับสนุน
- กลุ่มชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.
- กลุ่มหน่วยงานเชิงนโยบาย ทั้งในระดับประเทศและนโยบายระดับองค์กร
- กลุ่มสื่อมวลชน และสื่อ (Media)
- กลุ่มคู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร

วิธีการดำเนินงาน

- การออกแบบการศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) ที่มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้การสำรวจ ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.
- การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช.
- การสำรวจความคิดเห็นผ่าน แบบสอบถามผ่าน QR รับข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นการให้บริการร้านอาหารและเครื่องดื่ม แบบสอบถามและสำรวจความพึงพอใจผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑ์ แบบสอบถามความคิดเห็นช่องทางออนไลน์ ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ บุคลากร อพ. หน่วยงานใน อพ.
- ศึกษาแนวคำถามเพื่อจัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- รวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ออกแบบคำถาม แบบสอบถามและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องทำการสำรวจ
- การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก เพื่อรับฟังข้อมูลเชิงลึก
- รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทั้งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์
- วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์
- จัดทำรายงานสรุป

โดยได้มีการทบทวนในปี 2567 เพื่อสำรวจความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามประเด็นความต้องการและความคาดหวังกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่สอดคล้องกับแผนวิสาหกิจของ อพวช. ฉบับที่ 6 (ทบทวนปี 2567) **ประกอบด้วย**

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการและความคาดหวังที่สำคัญ
ลูกค้า / ผู้รับบริการภายนอก	• "อพวช.ควรมีนักการตลาดมืออาชีพเพื่อเพิ่มศักยภาพ และควรมีการร่วมมือจากพันธมิตรหลายฝ่ายเข้ามาร่วมมือกันซึ่งจำเป็นมาก" • "สมาชิกไม่ได้รับอีเมลข้อมูลข่าวสารอัพเดทกิจกรรม ต้องมาตามหาเองที่เว็บไซต์" • "เป็นหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์เดียวที่ทำให้เด็กที่อยู่ในระบบการศึกษาภาคบังคับได้เข้าถึงสื่อการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ที่จับต้องได้ ทดลองได้ เรียนรู้ได้" • "แต่สิ่งที่ต้องการเห็นไปไกลมากกว่านั้นคือ อพวช. มีนวัตกรรมมีผลงานเป็นของตนเอง ที่สามารถโดดเด่นทัดเทียมกับนานาประเทศ" • "แต่ละครอบครัวจะเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้บุตรหลานแตกต่างกัน" • "อพวช. ทำงานพิพิธภัณฑ์ ดังนั้น ต้องตอบโจทย์ให้ครอบคลุมและสมบูรณ์ทุกมิติ"
บุคลากร อพวช.	• "ต้องหาวิธีที่จะจัดกิจกรรมที่สร้างแรงดึงดูดให้ประชาชนสนใจเข้าเยี่ยมชมได้ตลอดทั้งปี" • "การสร้างแฟลตฟอร์มการเรียนรู้และการสร้างแรงบันดาลใจจากนวัตกรรมในระดับประเทศที่ผสมผสานนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ากับพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบเดิม"
พันธมิตรทางวิชาการ	• "ทำตัวเป็นแพลตฟอร์มให้พื้นที่แก่คนเก่ง ๆ มาเจอกัน" • "กรอบและวิธีการวิจัย ขาด Benchmark หรือ Case Study ที่ประสบความสำเร็จระดับนานาชาติ" • "เพิ่มการเชื่อมโยงกับพิพิธภัณฑ์ในพื้นที่เดียวกัน" • "อพวช. จัดทำพิพิธภัณฑ์คล้าย Disneyland ก็มีความน่าสนใจ ในขณะเดียวกันก็มองว่า อพวช. เดินตาม Smithsonian อยู่พอสมควร" • "ถ้า อพวช. ทำให้คนนึกถึงพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์เป็นอันดับแรก และมีกิจกรรมสนุกสนานแบบ Disneyland ด้วย อาจเป็นแรงดึงดูดคนทั่วไปจากมุมมองนี้ได้" • "อพวช. ต้องชูประเด็นว่ามีอะไรเป็นจุดดึงดูดที่ไม่มีที่อื่น Rebranding ที่สะท้อนกับทุกภาคส่วน" • "อพวช. ควรดำเนินการคือเรื่องกลุ่มโรงเรียนอินเตอร์ แต่เนื่องจากวิทยากรที่สามารถอธิบายเป็นภาษาอังกฤษก็อาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะเสริมขยายวงนักเรียนให้ไปยังกลุ่มอินเตอร์มากขึ้น"
พันธมิตรทางธุรกิจ	• "ในอนาคตอันใกล้พิพิธภัณฑ์ประเภทนี้อาจไม่เพียงพอต่อความต้องการ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ทั่วโลก" • "ปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทโลก" • "กระจายองค์ความรู้ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ" • "ความรู้กับชุมชนต้องไปด้วยกัน"

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการและความคาดหวังที่สำคัญ
หน่วยงานเชิงนโยบาย	• "อยากให้ประชาชนทั่วไปรู้จัก อพวช. มากขึ้น ข้อจำกัดเรื่องการเดินทาง ทำให้ประชาชนเดินทางเข้าเยี่ยมชมน้อย" • "ตั้งเป้าไปที่การทำงานเพื่อเยาวชนและร่วมกับเยาวชน" • "เป็นหน่วยงานกลางของประเทศที่ประสานความร่วมมือด้านเยาวชนกับเครือข่าย" • "เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารจัดการ" • "ควร transform พัฒนา เปลี่ยนแปลงองค์กรรูปแบบใหม่ อาจอยู่ในลักษณะขององค์การมหาชน หรืออื่น ๆ ที่เหมาะสมให้คล่องตัวกว่าเดิม" • "ควรเป็นองค์กรที่พัฒนาแฟลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อให้บริการลูกค้า"
ชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.	• "แม้จะเป็นนักวิทยาศาสตร์ ต้องยึดสิ่งที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความเป็นจิตอาสาทำให้บ้านเมืองดีขึ้น" • "ทำงานเพื่อตอบสนองทั้งตัวเรา สังคม ไม่ว่าเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ แต่ต้องทำให้ชาติบ้านเมืองดี" • "ต้องสร้าง Brand Royalty ต่อเด็กอย่างต่อเนื่องไปกระทั่งโต" • "สร้าง Space ของการสร้างสรรค์ แต่ต้องมีความรู้และสร้างการมีส่วนร่วมและต่อยอดต่อไปได้" • "พร้อมเป็นพันธมิตรกับ อพวช. เพื่อพัฒนาจังหวัด ให้คนพื้นที่ข้างเคียงมาเที่ยวปทุมธานี"
สื่อมวลชนและสื่อ	• "ควรมีสิ่งที่ดึงดูดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือนักลงทุนอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น การลดหย่อนภาษีด้วยการบริจาคหรือการร่วมทุน" • "Branding สร้างความสับสนระหว่าง อพวช. และ สวทช." • "มี Branding คือ ตึกลูกเต๋าทำได้ค่อนข้างดี แต่จะเห็นว่าต้องทำมากกว่านั้นในการสร้างความตระหนักด้าน วทน."
คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร	• "ความร่วมมือเรื่องการเรียนการสอนที่สนุกสนาน เป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ให้กับ อพวช. ร่วมกันทั้ง ๒ ฝ่าย"

และการสำรวจเชิงลึก เพื่อการศึกษา สำรวจความพึงพอใจ ไม่พึงพอใจ ความต้องการ และความคาดหวังของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และพัฒนาการให้บริการ เพื่อหากระบวนการในการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2564 ถึง 2567 **โดยได้ทำการทบทวนประเด็นความสำคัญต่อความต้องการ ความคาดหวัง ความพึงพอใจ ไม่พึงพอใจ ความกังวลของ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักทั้ง 8 กลุ่ม ในปี 2567 ประกอบด้วย**

(ทบทวนปี 2567)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มลูกค้า/ผู้รับบริการ

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	ความต้องการ • เผยแพร่งานวิจัยที่ผ่านการรับรองให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ • จัดทำสื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กในราคาย่อมเยาว์ • เพิ่มการสื่อสารประเด็นด้านวิทยาศาสตร์ที่เป็นที่สนใจของสังคมเพิ่มมากขึ้น • จัดการสื่อสารองค์ความรู้ให้กับโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ความคาดหวัง • ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับประชาชน สามารถเข้าถึงง่ายและทั่วถึงทุกพื้นที่ของประเทศไทย • การนำเสนอความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กและเยาวชน ที่มีการลงมือทำได้จริง เพื่อเยาวชนทุกคนในประเทศไทย
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	ความคาดหวัง • ส่งเสริมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์มากกว่านี้ • จัดให้มีการสนับสนุนส่งเสริมให้คนไทยมีอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
ด้านการพัฒนานิทรรศการ กิจกรรม และข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	ความต้องการ • ปรับปรุงชิ้นงานนิทรรศการและอุปกรณ์ ให้สามารถใช้งานได้ดีเสมอ • พัฒนากิจกรรมสำหรับเด็กอนุบาลและเด็กประถมต้นเพิ่มมากขึ้น • จัดกิจกรรมเชิง Hand-on เพิ่มมากขึ้น • พัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น • มีการให้บริการหูฟังสำหรับการนำชมนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ ความคาดหวัง • พัฒนาเทคนิคการนำเสนอ และข้อมูลนิทรรศการและกิจกรรมให้น่าสนใจและทันสมัยตลอดเวลา • พัฒนากิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย รวมทั้งมีความหลากหลายของกิจกรรม • จัดให้มีกิจกรรมสำหรับเด็ก เยาวชน ผ่านระบบออนไลน์โดยสามารถใช้อุปกรณ์ในบ้านร่วมทำกิจกรรมได้ • จัดให้บริการกิจกรรมวิทยาศาสตร์แบบเต็มวันที่ผู้ปกครองสามารถฝากบุตรหลานไว้ได้ ความกังวล • การซ่อมบำรุงเครื่องเล่นหรือกิจกรรมที่เก่า เสียหาย ชำรุด • การไม่พบผลิตภัณฑ์หรือการบริการเมื่อมาเยี่ยมชมจริง
ด้านการให้บริการ	ความต้องการ • จัดให้มีการให้บริการผ่านระบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น • จัดทำนิตยสาร อพวช. เป็นไฟล์ดิจิทัล • พัฒนาบุคลากรในการให้บริการเพิ่มมากขึ้น • ปรับปรุงการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น • เจ้าหน้าที่ที่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ ความคาดหวัง

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	• จัดให้มีการบริการนิทรรศการและกิจกรรมนอกสถานที่เพิ่มมากขึ้น • การอำนวยความสะดวกกลุ่มโรงเรียน เช่น การเปิดให้บริการนานขึ้น มีรูปแบบหลากหลาย ห้องที่มีสภาพเหมาะสม การซ่อมแซมอุปกรณ์ชำรุด สถานที่ให้บริการสะอาด และมีที่นั่งพักที่เพียงพอ • จัดให้มีเจ้าหน้าที่รองรับที่เพียงพอ การจัดรูปแบบในการนำเสนอและการได้รับความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ตามวัตถุประสงค์ • การพัฒนากระบวนการประสานงานการให้ข้อมูลและการติดต่อประสานงานที่สะดวกขึ้น ความกังวล • ด้านในพื้นที่อาคารที่ค่อนข้างมืด
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	ความต้องการ • ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น • จัดให้มีการสื่อสารในลักษณะที่ อพวช. ควรเป็นสถานที่ที่เด็กไทยทุกคนต้องมา
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ความต้องการ • เพิ่มการบริการที่รับประทานอาหารให้หลากหลาย • อำนวยความสะดวกในพื้นที่จอดรถในร่มให้มากขึ้น และจัดทำทางเชื่อมในร่มระหว่างอาคาร • เพิ่มจำนวนห้องน้ำในการให้บริการหอพักสำหรับนักเรียน ความคาดหวัง • ปรับปรุงการคมนาคมขนส่งให้สะดวกในการเข้าถึงมากขึ้น • การบริการรถขนส่งสาธารณะที่สะดวกและปลอดภัย ความกังวล • การซ่อมบำรุงห้องน้ำชำรุด ป้ายชำรุดไม่ชัดเจนและรู้สึกว่าอันตราย

กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช.

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	**ความต้องการ** • ปรับปรุงด้านการสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของ อพวช. ออกสู่สาธารณชน ที่สามารถเข้าใจง่าย เห็นได้ชัดเจนและรวดเร็วต่อโลกออนไลน์ • นำเสนอองค์ความรู้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงสาขาความรู้ที่ต้องการได้จริง • พัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ผ่านระบบออนไลน์ ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนที่ไม่สนใจวิทยาศาสตร์ให้เกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น • พัฒนาสื่อวิทยาศาสตร์ ชุดทดลองวิทยาศาสตร์ หรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์ จัดจำหน่ายในราคาย่อมเยาว์ **ความคาดหวัง**

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	• เป็นผู้นำด้านการเผยแพร่ความรู้ งานวิจัย ส่งเสริมการด้านวิทยาศาสตร์สู่สังคมให้ครอบคลุมทั่วประเทศ • การพัฒนาและนำเสนอความรู้ที่รวดเร็ว ทันสมัย ทันยุค และใหม่อยู่เสมอ • นำเสนอความรู้และข้อเท็จจริงให้กับประชาชน
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	**ความต้องการ** • ปรับปรุงรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น • ควรมีบทบาทและดำเนินการ ในการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทางวิทยาศาสตร์ของประเทศให้มากขึ้น **ความคาดหวัง** • จัดให้มีการสนับสนุนส่งเสริมให้คนไทยมีอาชีพด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
ด้านการพัฒนานิทรรศการ กิจกรรม และข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	**ความต้องการ** • ควรมีการพัฒนานิทรรศการและกิจกรรมที่สามารถเรียนรู้ได้ไปจนถึงระดับผู้ใหญ่ • ดูแลบำรุงรักษาชิ้นงานในพิพิธภัณฑ์ให้พร้อมจัดแสดงอยู่เสมอ • พัฒนานิทรรศการ และกิจกรรมที่เหมาะกับเด็กให้มากขึ้น เน้นการส่งเสริมให้เข้าใจง่าย และเหมาะกับช่วงวัยของเด็ก **ความคาดหวัง** • พัฒนากิจกรรมสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น • เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมตัวอย่างด้านวิทยาศาสตร์ เช่น ด้านธรรมชาติ ด้านวิทยาศาสตร์ทั่วไป ฯลฯ ที่มีความเป็นเลิศในระดับนานาชาติ • พัฒนาเทคนิคการนำเสนอ และข้อมูลนิทรรศการและกิจกรรมให้น่าสนใจและทันสมัยตลอดเวลา • พัฒนากิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย รวมทั้งมีความหลากหลายของกิจกรรม • มีการพัฒนานวัตกรรมใหม่สำหรับการนำเสนอข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ให้ทันตามยุคสมัย
ด้านการให้บริการ	**ความต้องการ** • จัดให้มีการจัดเก็บข้อมูลบันทึก งานค้นคว้า อย่างเป็นระบบ และควรดำเนินการโดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญการจัดการสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ • ควรปรับปรุงด้านความพร้อมการให้บริการของอาสาในแต่ละส่วนให้ดียิ่งขึ้น • เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับผู้เข้าชมมากขึ้น ได้แก่ พื้นที่พักคอย พื้นที่รับประทานอาหาร พื้นที่จอดรถ ป้ายบอกทาง บริการตู้

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	เอทีเอ็ม บริการร้านสะดวกซื้อ เอกสารแนะนำการเข้าชม และอื่น ๆ ที่เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น • ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีพื้นที่ใช้สอยและทำประโยชน์ได้เพิ่มมากขึ้น • พัฒนาระบบการให้บริการในทุกด้าน และคำนึงถึงด้านสิ่งแวดล้อม **ความคาดหวัง** • อพวช. ควรให้ความสำคัญกับชุมชนและโรงเรียนรอบพื้นที่ อพวช. • อพวช. ควรเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งพัฒนาอาชีพ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย • ปรับปรุงการคมนาคมขนส่งให้สะดวกในการเข้าถึงมากขึ้น • อพวช. จัดให้มีการบริการนอกสถานที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ของประเทศไทย • การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้บริการเพิ่มมากขึ้น เช่น การจองเข้าชม ระบบการจำหน่ายตั๋ว
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	**ความต้องการ** • ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น • การประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก และสร้างแรงจูงใจให้คนมา อพวช. มากขึ้น • ควรมีการประชาสัมพันธ์นิทรรศการ กิจกรรม ในสื่อหลักที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น โทรทัศน์ เป็นต้น • ควรมีการประชาสัมพันธ์เป็นภาษาอังกฤษมากขึ้นเนื่องจากมีกลุ่มลูกค้าต่างชาติเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น **ความคาดหวัง** • เป็นแหล่งเรียนรู้และสถานที่สร้างแรงบันดาลใจชั้นนำในอาเซียน • ให้ อพวช. เป็นหน่วยงานที่เป็นที่รู้จักในฐานะหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ
ด้านการพัฒนาภายในองค์กร	**ความต้องการ** • พัฒนาการสื่อสารภายในองค์กร • การส่งเสริมคุณภาพบุคลากรให้มีความรู้เหมาะสมกับหน้าที่ • เพิ่มกำลังคนในหน่วยงานสนับสนุนให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่ได้รับ • จัดการอบรม และพัฒนาบุคลากรภายในให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน • เสริมศักยภาพด้านวินัยให้บุคลากรในทุกส่วนงาน • ปรับปรุงระบบการจัดการด้านเอกสารให้สามารถจัดการง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และรวดเร็ว **ความคาดหวัง** • มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรภายในทั่วทั้งองค์กรให้มีศักยภาพเพื่อตอบสนองภารกิจของ อพวช. • การประสานงานภายในที่คล่องตัวมากขึ้น

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	ความกังวล • การปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ที่ทำให้งานบางอย่างยังไม่ราบรื่น • การขาดแคลนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน

กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	**ความต้องการ** • ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารข้อมูลเพิ่มมากขึ้นเพื่อเพิ่มความน่าสนใจของข้อมูล • เผยแพร่องค์ความรู้ให้ทุกกลุ่ม ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ทั่วถึงและรอบด้าน • สร้างความเข้มแข็งในการสื่อสารองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น **ความคาดหวัง** • สร้างสื่อการสอนสำหรับครูเพิ่มมากขึ้น • ควรจะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจากสังคมความเชื่อต่าง ๆ ให้เป็นสังคมเน้นกระบวนการคิดโดยใช้หลักวิทย์ เชื่อข้อมูลจากหลักฐานที่พิสูจน์แล้วจากแหล่งที่เชื่อถือได้ โดยจะต้องมีกิจกรรมประชาสัมพันธ์และกิจกรรมแบบลงมือทำให้กับคนในสังคมทุกระดับชั้นอย่างทั่วถึง และต้องมีเป้าหมายเชิงประจักษ์เพื่อเป็นตัวชี้วัดการดำเนินการ • อพวช. ควรมีบทบาทในการสร้างความเท่าเทียมในด้านการเข้าถึงความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ของสังคมไทย
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	**ความต้องการ** • ปรับเปลี่ยนรูปแบบในการส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นรูปแบบของ ออนไลน์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ให้กับเยาวชนในสภาวะของโควิด เช่น การจัดทำ virtual exhibition ที่สามารถมีส่วนร่วมได้ ซึ่งเป็นจุดเด่นของ อพวช. เป็นต้น • อพวช. ควรขยายขอบเขตเป้าหมายให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย เพื่อเปลี่ยนแนวความคิดของประชาชนไทย ให้เป็นสังคมวิทยาศาสตร์ **ความคาดหวัง** • ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งใน และนอกสถานที่ โดยการกระจายศูนย์การเรียนรู้ไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ
ด้านการพัฒนานิทรรศการ กิจกรรม และข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	**ความต้องการ** • ศึกษาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ให้ทันสมัยตลอดเวลาโดยการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานวิจัย • อพวช. ควรพัฒนาสื่อออนไลน์ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น • เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมตัวอย่างด้านวิทยาศาสตร์ เช่น ด้านธรรมชาติ ด้านวิทยาศาสตร์ทั่วไป

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	• พัฒนานิทรรศการ และกิจกรรมโดยใช้ภาษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนเพื่อให้เยาวชนสามารถเชื่อมโยงได้ • อพวช. ของเล่นวิทยาศาสตร์ ที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักของพิพิธภัณฑ์ ซึ่งจะสามารถเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเยาวชนได้ดี • อพวช. ควรมีการวิเคราะห์แนวโน้มของการจัดกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต **ความคาดหวัง** • จัดแสดงนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพราะเป็นการแสดงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของประเทศ • ควรเพิ่มเรื่องการทำงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น **ความกังวล** • อพวช. มีข้อจำกัดของงบประมาณกระบวนการด้านเอกสารที่ยังมากและเกิดความล่าช้า
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	**ความต้องการ** • ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีให้บริการมากกว่าการให้บริการพิพิธภัณฑ์ • อพวช. ควรศึกษาวิธีการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงเยาวชนและประชาชนให้มากขึ้น
ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน	**ความต้องการ** • อพวช. ควรร่วมมือกับพันธมิตรกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดทำนิทรรศการ และกิจกรรม เช่น การจัดคาราวานวิทยาศาสตร์ ฯลฯ • อพวช. ควรมีพันธมิตรในการร่วมมือที่ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายได้ดีขึ้น • พัฒนานวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ได้จริงในชุมชนและสังคมร่วมกับพันธมิตรเครือข่าย • การร่วมมือกับเครือข่ายต่างประเทศ หรือสถาบันชั้นนำ เพื่อนำเผยแพร่ความรู้นวัตกรรมในไทย **ความคาดหวัง** • อพวช. ควรมีการจัดตั้งกลุ่มทำงานเพื่อการพัฒนาในแต่ละด้านเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีขึ้น **ความกังวล** • ความล่าช้าในการประสานงานและการเปลี่ยนแปลงผู้ประสานงาน
ด้านการพัฒนาภายในองค์กร	**ความต้องการ** • อพวช. ควรมีเป้าหมายส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญตามภารกิจหลักของ อพวช.อย่างต่อเนื่อง **ความกังวล** • การโยกย้ายหน้าที่ทำให้การติดต่อสื่อสารได้ไม่ต่อเนื่องของงาน

กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	**ความต้องการ** • จัดกิจกรรมที่ส่งให้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มีความน่าสนใจ ทันสมัย และมีชีวิตชีวามากขึ้น • เพิ่มเติมด้านการสื่อสารให้กว้างขึ้นไม่เฉพาะเจาะจงเพียงด้านการศึกษา • พัฒนาด้านการสื่อสารให้ทั่วถึงประชาชนไทยทุกพื้นที่ • เพิ่มกลุ่มเป้าหมายในการให้ความรู้ให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย **ความคาดหวัง** • นำงานวิจัยมาใช้งาน และทำให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศให้ได้มากที่สุด
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	**ความต้องการ** • อพวช. ควรเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในด้านวิทยาศาสตร์ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มทุกเพศทุกวัย
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	**ความต้องการ** • ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น • สร้างแรงจูงใจในการสนับสนุน การเว้นภาษี

กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	**ความต้องการ** • อพวช. ควรมีการสื่อสารเรื่องราววิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นที่จดจำของสังคม • ถ่ายทอดเรื่องราวด้านวิทยาศาสตร์ที่น่าสนใจ ในรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทของคนไทย คือ การสื่อสารเป็นเรื่องราวมากกว่าการสื่อสารเชิงทฤษฎี • นำงานวิจัยมาใช้งาน และทำให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศให้ได้มากที่สุด **ความคาดหวัง** • ควรดำเนินการเชิงรุกในด้านการเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านระบบออนไลน์ • อพวช. ควรเป็นผู้บุกเบิกที่มีเอกลักษณ์ตามบริบทของไทยในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์
ด้านการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ และความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์	**ความต้องการ** • พิพิธภัณฑ์ต้องแสดงให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องใกล้ตัว • อพวช. ควรนำเสนอนักวิทยาศาสตร์คนไทยเป็นต้นแบบให้เยาวชนซึ่งจะสอดคล้องกับบริบทไทยมากกว่าต้นแบบต่างชาติ • สร้างความเป็นวิทยาศาสตร์พลเมือง (Citizens Science) ให้ทั่วถึงเพื่อเปลี่ยนสังคมให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และทุกคนรักวิทยาศาสตร์ **ความคาดหวัง**

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
	• มีบทบาทเชิงรุกในการสร้างแรงบันดาลใจวิทยาศาสตร์ อย่างเข้มแข็งและชัดเจน • อพวช. ควรเป็นหน่วยงานที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์ตามภารกิจที่ชัดเจน เพื่อเป้าหมายในการนำพาประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก 10 ปีข้างหน้า
ด้านการพัฒนานิทรรศการ กิจกรรม และข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	**ความต้องการ** • พัฒนานิทรรศการ กิจกรรม ที่สามารถเข้าถึงคนได้เป็นจำนวนมาก มีความทันสมัยและน่าสนใจตลอดเวลา **ความคาดหวัง** • ควรเพิ่มการนำเสนอความรู้ที่ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวโยงกับเรื่องทั่วไปของสังคม และสอดคล้องกับที่สังคมต้องการรับรู้
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	**ความต้องการ** • พัฒนาด้านระบบขนส่งมวลชนในการเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ • การให้บริการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงบริการของ อพวช. **ความคาดหวัง** • อพวช. ต้องทำให้คนไทยใช้บริการของ อพวช. ตั้งแต่เด็กจนโต
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	**ความต้องการ** • ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้ อพวช. เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น
ด้านความร่วมมือ	**ความต้องการ** • การดำเนินงานของ อพวช. ควรร่วมมือกับหน่วยงานพันมิตรให้มากขึ้น
ด้านการพัฒนาภายในองค์กร	**ความต้องการ** • อพ.ควรจะขอทุนให้เจ้าหน้าที่ไปศึกษาวิจัย หรืออบรมในหลักสูตรที่เป็นทั้ง Non-Degree และ Degree เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	**ความคาดหวัง** • เป็นหน่วยงานที่ให้ความรู้และพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์สำหรับเยาวชนและบุคคลทั่วไป ให้บรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ • นำงานวิจัยมาใช้งาน และทำให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศให้ได้มากที่สุด
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	**ความต้องการ** • ปรับปรุงระบบการคมนาคมขนส่งให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย

กลุ่มที่ 7 สื่อมวลชน และสื่อ

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	**ความต้องการ** • นำเสนอข้อมูลข่าวสารทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ เข้าถึงทุกเพศ ทุกวัย • จัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบวีดิทัศน์ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และน่าสนใจมากขึ้น • จัดให้มีการถ่ายทอดความรู้และการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์ในวงที่กว้างขึ้นโดยเฉพาะพื้นที่ชนบท
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	**ความต้องการ** • อพวช. ควรจัดทำระบบการอบรมผ่านระบบออนไลน์ (online training) • ปรับปรุงบรรยากาศภูมิทัศน์รอบนอกอาคารให้ร่มรื่นผ่อนคลาย

กลุ่มที่ 8 คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร

ประเด็นหลัก	ความคิดเห็น
ด้านการสื่อสารและเผยแพร่องค์ความรู้	**ความคาดหวัง** • เป็นผู้นำทางด้านการนำเสนอ และงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์
ด้านการพัฒนานิทรรศการ กิจกรรม และข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	**ความต้องการ** • ควรมีการปรับเปลี่ยนชิ้นงาน และสิ่งจัดแสดงในบางพิพิธภัณฑ์ • พัฒนาชิ้นงานนิทรรศการ และกิจกรรมเพิ่มเติมอยู่เสมอ **ความกังวล** • ความล่าช้าในการเอกสารที่ใช้เวลานาน
ด้านการให้บริการด้านต่าง ๆ	**ความต้องการ** • เพิ่มจำนวนบุคลากรให้ข้อมูลในพิพิธภัณฑ์ **ความคาดหวัง** • อพวช. ควรเตรียมการเรื่องการคมนาคมที่สะดวกขึ้นในการเดินทางมาเยี่ยมชม และควรมีบริการเข้าพักแบบค้างคืนพร้อมอาหาร • เพิ่มบริการของคาราวานวิทยาศาสตร์ เพื่อให้คนในพื้นที่ชนบทสามารถเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ได้มากขึ้น
ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์	**ความต้องการ** • ปรับปรุงงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้การดำเนินงานของ อพวช. เพิ่มมากขึ้น
ด้านการพัฒนาภายในองค์กร	**ความต้องการ** • เรื่องเอกสาร ควรลดขั้นตอนเอกสารที่มีความยุ่งยาก • จัดทำภาพลักษณ์องค์กรให้ชัดเจน (Branding)

บทที่ 6

แผนแม่บทการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี 2567 - 2570
(ทบทวนปี 2567)

จากการวิเคราะห์สถานภาพขององค์กรด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร การกำหนดขอบเขตของการมุ่งเน้นและบริหารจัดการกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการจัดระดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร รวมถึงการวิเคราะห์ช่องว่างในการดำเนินงาน ในการประชุมเชิงปฏิบัติการของคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า อพวช. จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารองค์กร ผู้อำนวยการสำนัก/กอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง และจากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. จึงดำเนินการวางแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันขององค์กร ได้ดังนี้

- **วิสัยทัศน์ขององค์กรด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**

  "เป็นองค์กรที่สร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างยั่งยืน"

- **เป้าหมายของแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**

  1. เพื่อให้เกิดภาคีเครือข่ายที่ร่วมสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการและเพิ่มโอกาสทางธุรกิจมากขึ้น
  2. เพื่อรักษาความผูกพันและสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง
  3. เพื่อผลักดันสถานะการดำเนินงานของ อพ. สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเรียนรู้ชั้นนำระดับสากลที่เข้าถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างยั่งยืน
  4. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ระบบสารสนเทศและกระบวนการทำงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและที่เอื้อต่อการดำเนินการด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
  5. เพื่อสร้างวัฒนธรรมของการเป็นองค์กรที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครอบคลุมทุกภาคส่วน

➢ **การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**

จากการวิเคราะห์ข้างต้นได้มีการจัดลำดับความสำคัญของ**<u>กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรในภาพรวม</u>** ดังนี้

- A: Key Player **ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด** ได้แก่
  - **ลูกค้า/ผู้รับบริการภายนอก** ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงและใช้บริการจากการดำเนินงานของ อพวช. ในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ การให้บริการองค์ความรู้ รวมทั้งบริการอื่น ๆ ตามภารกิจและความเชี่ยวชาญ ของ อพวช.
  - **บุคลากร อพวช.** ที่ปฏิบัติงานภายในองค์กร ได้แก่ พนักงาน ลูกจ้าง อาสาสมัคร
  - **พันธมิตรทางวิชาการ** ที่มีการร่วมงานกับ อพวช. โดยมีเป้าหมายทางวิชาการร่วมกันหรือสอดคล้องกันในการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ ในทางตรงและทางอ้อม
  - **พันธมิตรทางธุรกิจ** ที่ดำเนินธุรกิจร่วมกับ อพวช. ในการสนับสนุนการดำเนินงานของ อพวช. ให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามภารกิจ
  - **ชุมชน/หน่วยงาน ในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. (บริเวณคลองห้า เดอะสตรีท รัชดา และเชียงใหม่)** ที่ได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อม จากการดำเนินงานของ อพวช. เป็นผู้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการประกอบการของ อพวช. และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการทำงานของ อพวช.

- B: Meet Their Need ต้องรักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ ได้แก่
  - **หน่วยงานเชิงนโยบาย ทั้งในระดับประเทศและนโยบายระดับองค์กร** ที่มีหน้าที่กำกับ ควบคุมและติดตามให้การดำเนินงานของ อพวช. เป็นไปตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในฐานะหน่วยงานของรัฐ เกิดการเติบโต และมีความยั่งยืน และให้ อพวช. ดำเนินการตามกระบวนการของหน่วยงานในพื้นที่
  - **สื่อมวลชน และสื่อ** ที่ทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารทุกช่องทาง และใช้ในสื่อช่องทางการเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

- C: Keep Informed ต้องแจ้งข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้ทราบอย่างต่อเนื่อง ได้แก่
  - **คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหาทรัพยากร** ที่ทำงานร่วมกับองค์กรเพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ สินค้า และ/หรือ บริการ

ตาราง การวิเคราะห์กลุ่มความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลกระทบ/ อิทธิพล/ ความสำคัญ (Power)			
4	B: Meet Their Needs (รักษาความพึงพอใจ) ผลกระทบ/อิทธิพล มาก ความสนใจ/ความร่วมมือ น้อย		A: Key Player (บริหารจัดการอย่างใกล้ชิด) ผลกระทบ/อิทธิพล มาก ความสนใจ/ความร่วมมือ มาก
3			
2	D: Low Priority (คอยสังเกตการณ์) ผลกระทบ/อิทธิพล น้อย ความสนใจ/ความร่วมมือ น้อย		C: Keep Informed (แจ้งข้อมูลให้ทราบอย่างต่อเนื่อง) ผลกระทบ/อิทธิพล น้อย ความสนใจ/ความร่วมมือ มาก
1			
	1	2	3	4
	ความสนใจ/ความร่วมมือ (Interest)		

ตาราง ลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช.

การทบทวนและจัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. **(ทบทวนปี 2567)** ได้พัฒนาขึ้นโดยคำนึงสารสนเทศ ปัจจัยนำเข้า ลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละกลุ่ม และจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ข้อจำกัด ที่ได้วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเบื้องต้น โดย คณะทำงาน ฯ ได้ทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับ แผนวิสาหกิจของ อพวช. ฯ มีรายละเอียดดังนี้

- **ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช.**

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายภาคีเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการและโอกาสทางธุรกิจ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความสัมพันธ์และความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ปรับปรุงกระบวนการและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

➢ การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของแผนฯ

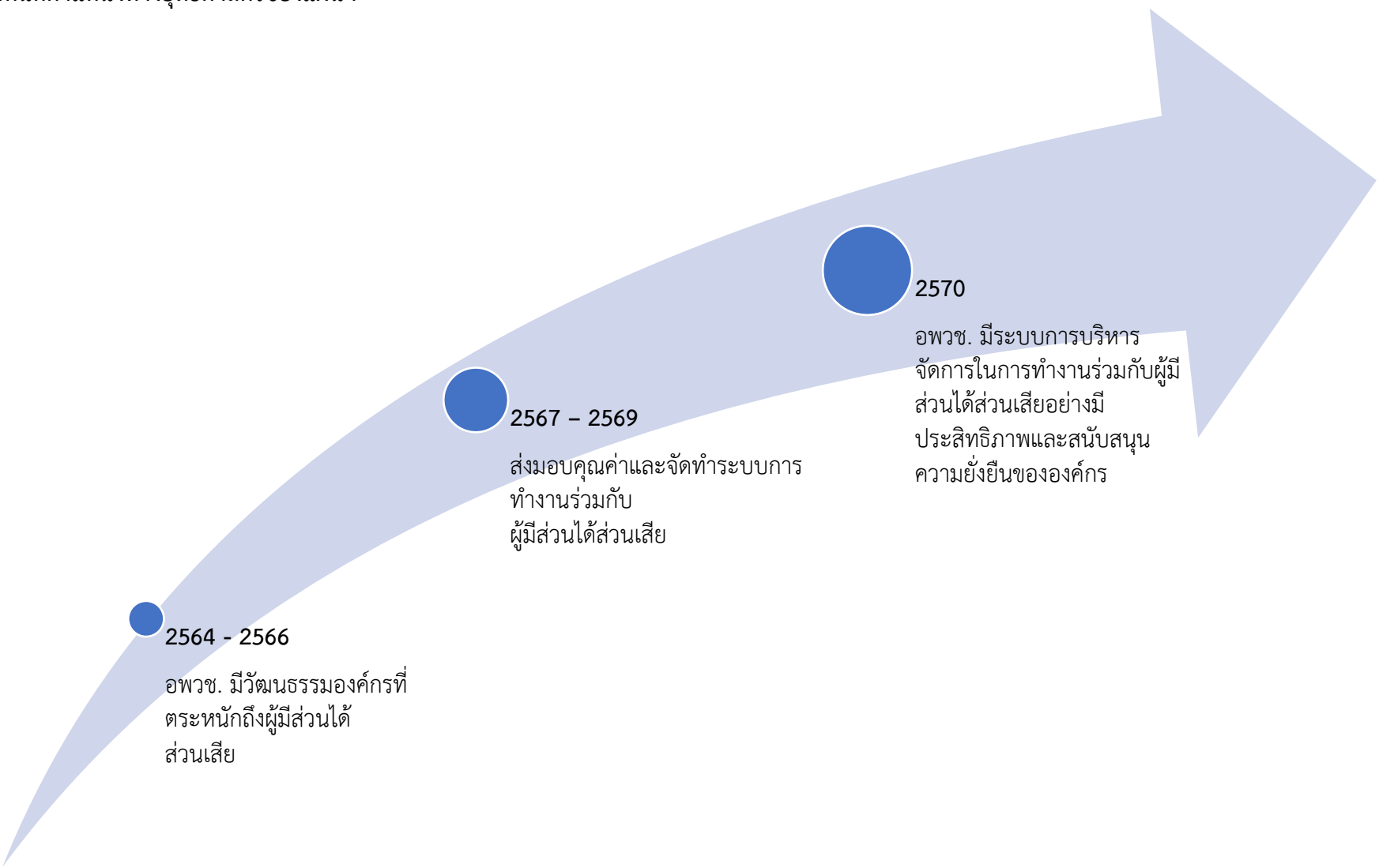

การเชื่อมโยงตำแหน่งทางยุทธศาสตร์แต่ละระยะ 2566-2570

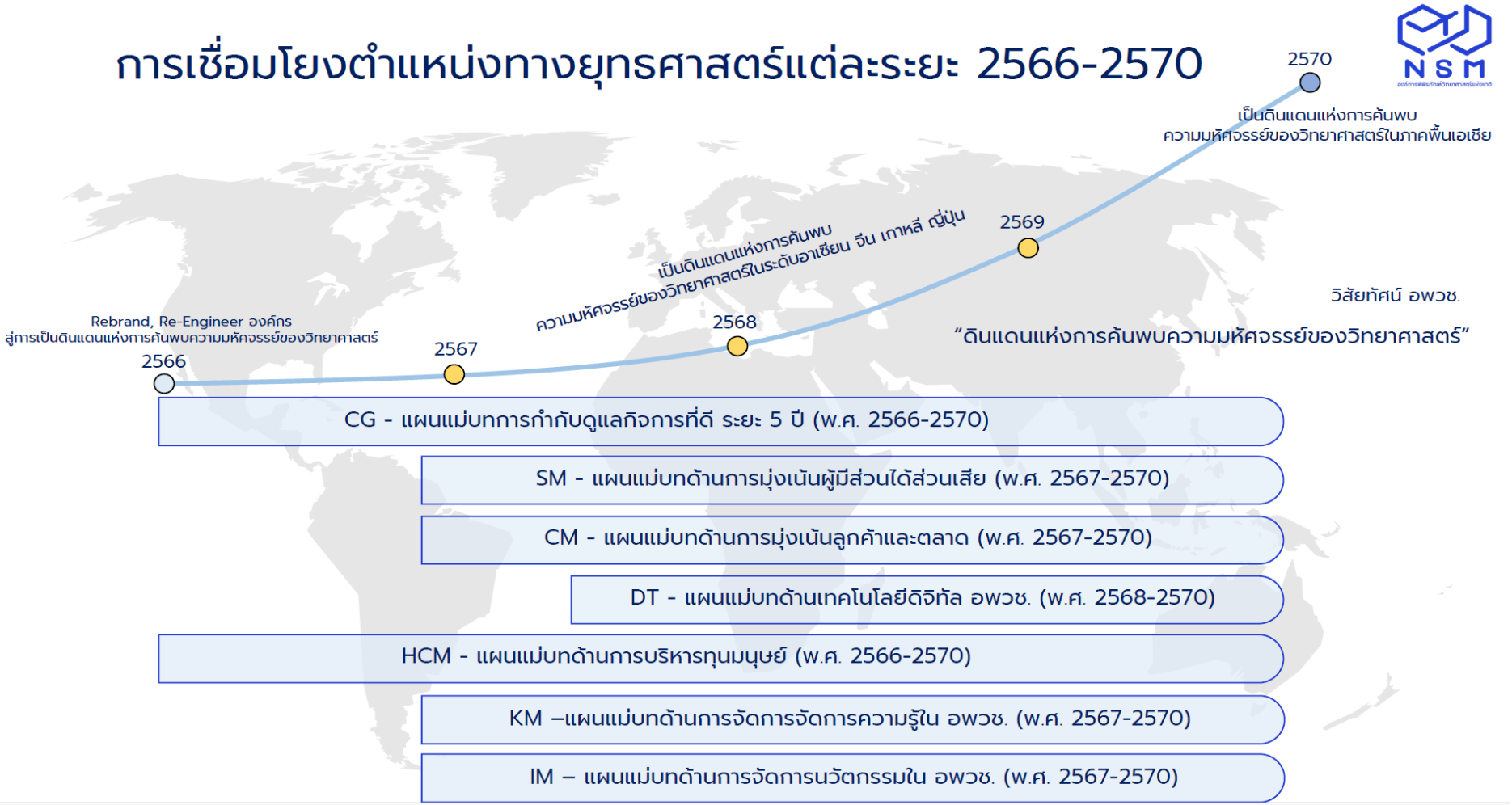

แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ปี 2567 – 2570 (ทบทวนปี 2567)

วิสัยทัศน์ขององค์กรด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	"เป็นองค์กรที่สร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างยั่งยืน"
วัตถุประสงค์ (Purpose)	1. เพื่อให้ อพวช. เป็นองค์กรที่มีระบบบริหารจัดการความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรและประเทศ 2. เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกมิติ 3. เพื่อให้ อพวช. เป็นหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับในการบริหารงานที่ให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ขอบเขต (Scope)	1. องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่มบุคคล ทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของ อพวช. 2. องค์กร/หน่วยงาน ชุมชน กลุ่มบุคคล ทั้งหมดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของ อพวช.
เป้าหมายของแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1. เพื่อให้เกิดภาคีเครือข่ายที่ร่วมสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการและเพิ่มโอกาสทางธุรกิจมากขึ้น 2. เพื่อรักษาความผูกพันและสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง 3. เพื่อผลักดันสถานะการดำเนินงานของ อพ. สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเรียนรู้ชั้นนำระดับสากลที่เข้าถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างยั่งยืน 4. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ระบบสารสนเทศและกระบวนการทำงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและที่เอื้อต่อการดำเนินการด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5. เพื่อสร้างวัฒนธรรมของการเป็นองค์กรที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครอบคลุมทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการและโอกาสทางธุรกิจ

กลยุทธ์ที่ 1 การใช้องค์ความรู้และข้อมูลการตลาดเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตรงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(คำอธิบายเพิ่มเติมกลยุทธ์: ศึกษาข้อมูลองค์ความรู้จากการจัดการความรู้ (KM) ทั้งภายในและองค์ความรู้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และศึกษาข้อมูลทางการตลาด วิเคราะห์ข้อมูลเชิงรุกด้วยการใช้ข้อมูล (Big Data) และ Marketing Information Analysis เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการ ความคาดหวัง หรือลดความกังวลของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างให้เกิดความสนใจร่วม (Common Interest))

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างช่องทางการขยายธุรกิจผ่านกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(คำอธิบายเพิ่มเติมกลยุทธ์: คิด พัฒนา สร้างโครงการเชิงธุรกิจที่สามารถทำให้เกิดการแบ่งผลประโยชน์ทางธุรกิจ การแบ่งรายได้-รายจ่าย Share Profit / Mutual benefit ทั้งในส่วนที่เป็นการแบ่งที่เป็นตัวเงินและที่ไม่ใช่ตัวเงิน)

กลยุทธ์ที่ 3 แสวงหาการสนับสนุนทรัพยากรจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(คำอธิบายเพิ่มเติมกลยุทธ์: การขอรับบริจาค การขอรับทรัพยากร เช่น การให้งบประมาณ การให้ทุน การสนับสนุนพื้นที่ การให้เปล่า ทั้งในรูปแบบเป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน (in cash/in kind))

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความสัมพันธ์และความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างภาพลักษณ์ขององค์กรที่ชัดเจนกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างทั่วถึง

(คำอธิบายกลยุทธ์: นำเสนอในภาพรวมของภาพลักษณ์องค์กร ประชาสัมพันธ์องค์กร สร้างการรับรู้ สื่อสารถึงคุณค่าของ อพวช. สู่สังคมที่ชัดเจนและแตกต่างจากคู่แข่ง)

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งในการสื่อสารกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(คำอธิบายกลยุทธ์: การสร้าง platform ให้ข้อมูลกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ครบและครอบคลุมทุกกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างการรับรู้และสร้างความสัมพันธ์กับองค์กร)

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความพึงพอใจและความผูกพันระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(คำอธิบายกลยุทธ์: เพื่อให้รับทราบความคาดหวังและความต้องการ และลดความกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(คำอธิบายกลยุทธ์: เน้นด้าน ทุนมนุษย์ ทรัพยากรมนุษย์ บุคลากรขององค์กร)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ปรับปรุงกระบวนการและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเพื่อการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(คำอธิบายกลยุทธ์: การปรับปรุง หลังบ้าน ภายในองค์กร)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(คำอธิบายกลยุทธ์: ระบบการจัดการที่ให้สามารถทำองค์ความรู้ ข้อมูลทางการตลาด ข้อมูลด้านลูกค้ามาใช้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 2 ได้)

	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการและโอกาสทางธุรกิจ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความสัมพันธ์และความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ปรับปรุงกระบวนการและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัดตามแผน* *สอดคล้องกับแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6	1. จำนวนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ดำเนินการสำรวจข้อมูล 2. จำนวนนิทรรศการ กิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และบริการ 3. ร้อยละความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ 4. จำนวนหน่วยงานเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้น 5. จำนวนหน่วยงานต่างประเทศที่ร่วมดำเนินธุรกิจ 6. จำนวนเครือข่ายพันธมิตร เครือข่ายแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและต่างประเทศ	1. จำนวนพันธมิตรที่เข้าร่วมกิจกรรม 2. จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3. จำนวนคู่มือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4. จำนวนเรื่องที่จัดอบรม	1. จำนวนเรื่องที่มีการสร้าง/ทบทวน/ปรับปรุง 2. จำนวนฐานข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นระบบ 3. ร้อยละความสำเร็จของระบบ
ความเชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนวิสาหกิจ อพ. ฉบับที่ 6	# 1. มุ่งสู่เสาหลักด้านการจัดการองค์ความรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพลเมือง # 2. สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่งวิทยาศาสตร์ # 3. พัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์	# 1. มุ่งสู่เสาหลักด้านการจัดการองค์ความรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพลเมือง # 2. สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่งวิทยาศาสตร์ # 3. พัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ # 4. ขับเคลื่อนองค์การพลวัตที่ชาญฉลาดอย่างยั่งยืน	# 2. สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่งวิทยาศาสตร์ # 3. พัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ # 4. ขับเคลื่อนองค์การพลวัตที่ชาญฉลาดอย่างยั่งยืน
วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ตามแผนวิสาหกิจ อพ. ฉบับที่ 6	1. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อร่วมใช้และแบ่งปันทรัพยากร 2. การหารายได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น		

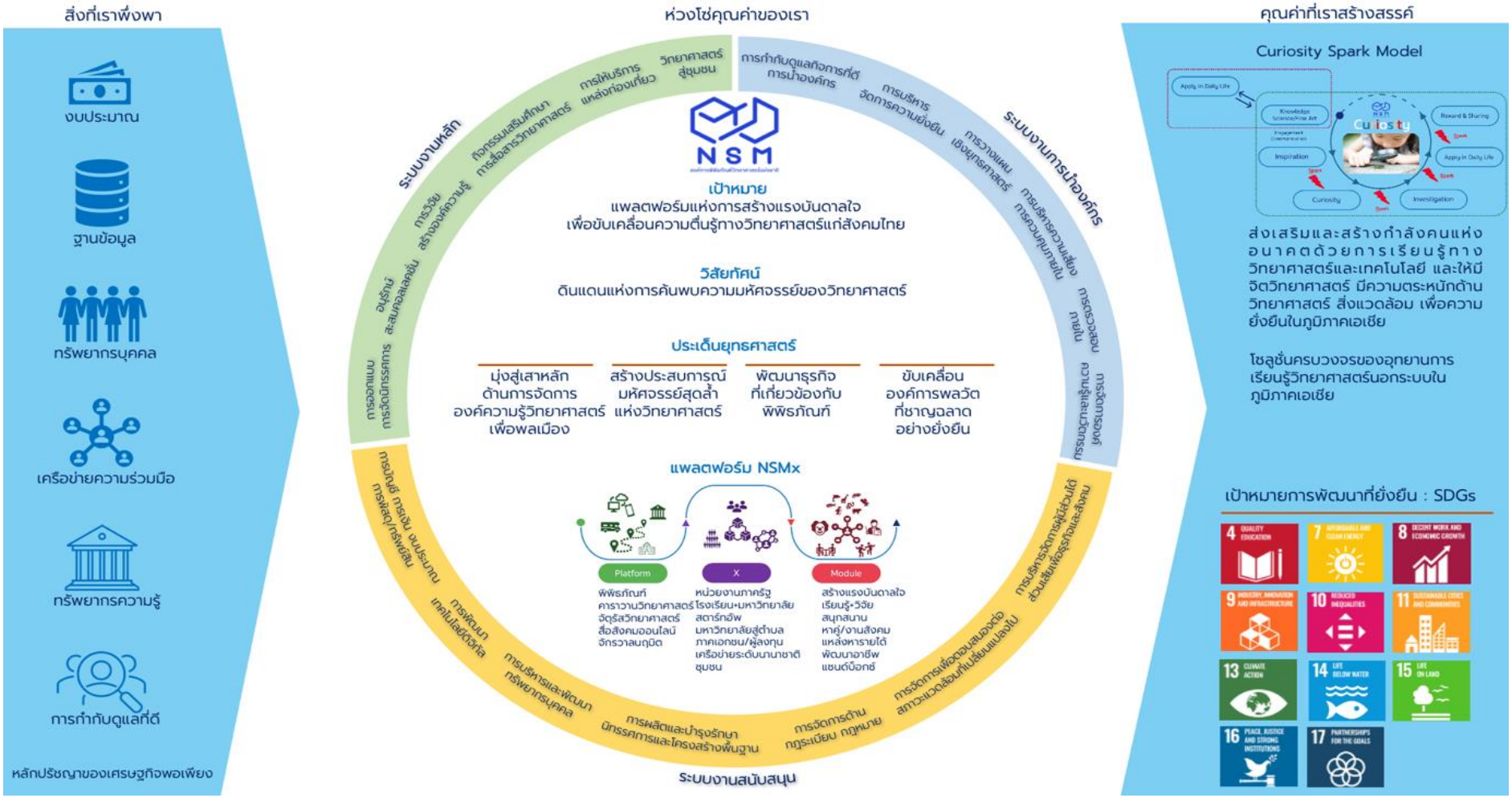
สิ่งที่เราพึ่งพา
งบประมาณ
ฐานข้อมูล
ทรัพยากรบุคคล
เครือข่ายความร่วมมือ
ทรัพยากรความรู้
การกำกับดูแลที่ดี
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ห่วงโซ่คุณค่าของเรา
ระบบงานหลัก
ระบบงานการน้ำองค์กร
ระบบงานสนับสนุน
NSM
เป้าหมาย
แพลตฟอร์มแห่งการสร้างแรงบันดาลใจ
เพื่อขับเคลื่อนความตื่นรู้ทางวิทยาศาสตร์แก่สังคมไทย
วิสัยทัศน์
ดินแดนแห่งการค้นพบความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์
ประเด็นยุทธศาสตร์
มุ่งสู่เสาหลักด้านการจัดการองค์ความรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพลเมือง
สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่งวิทยาศาสตร์
พัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์
ขับเคลื่อนองค์การพลวัตที่ชาญฉลาดอย่างยั่งยืน
แพลตฟอร์ม NSMx
Platform
พิพิธภัณฑ์
คาราวานวิทยาศาสตร์
จัตุรัสวิทยาศาสตร์
สื่อสังคมออนไลน์
จักรวาลนฤมิต
X
หน่วยงานภาครัฐ
โรงเรียน•มหาวิทยาลัย
สตาร์ทอัพ
มหาวิทยาลัยสู่ตำบล
ภาคเอกชน/ผู้ลงทุน
เครือข่ายระดับนานาชาติ
ชุมชน
Module
สร้างแรงบันดาลใจ
เรียนรู้•วิจัย
สนุกสนาน
หาคู่/งานสังคม
แหล่งหารายได้
พัฒนาอาชีพ
แชนด์บ็อกซ์
คุณค่าที่เราสร้างสรรค์
Curiosity Spark Model
Apply in Daily Life
Knowledge Science/Fine Art
Reward & Sharing
Inspiration
Curiosity
Investigation
Spark
ส่งเสริมและสร้างกำลังคนแห่งอนาคตด้วยการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และให้มีจิตวิทยาศาสตร์ มีความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนในภูมิภาคเอเชีย
โซลูชั่นครบวงจรของอุทยานการเรียนรู้วิทยาศาสตร์นอกระบบในภูมิภาคเอเชีย
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน : SDGs
4 QUALITY EDUCATION
7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY
8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH
9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE
10 REDUCED INEQUALITIES
11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES
13 CLIMATE ACTION
14 LIFE BELOW WATER
15 LIFE ON LAND
16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS
17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

<u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายภาคีเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการและโอกาสทางธุรกิจ</u> มีกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การใช้องค์ความรู้และข้อมูลการตลาดเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตรงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการสร้างความร่วมมือ และเปิดเวทีให้เครือข่ายในภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการองค์ความรู้และข้อมูลการตลาด เพื่อนำไปใช้ในการต่อยอดหรือเผยแพร่ โดยมี อพวช. ช่วยเป็นผู้ประสานงานหรือ platform เพื่อให้งานการจัดการองค์ความรู้ของ อพวช. เกิดขึ้นจากทุกภาคส่วน และเป็นประโยชน์ และตอบโจทย์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคส่วนต่าง ๆ อย่าแท้จริง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาข้อมูลองค์ความรู้จากการจัดการความรู้ (KM) ทั้งภายในและองค์ความรู้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างช่องทางการขยายธุรกิจผ่านกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การคิด พัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่สามารถทำให้เกิดรายได้แก่ อพวช. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งเกิดการแบ่งปันผลกำไรและการตอบแทนทางธุรกิจที่เป็นธรรม เกิดรายได้ที่ Share Profit / Mutual benefit ทั้งในส่วนที่เป็นการแบ่งที่เป็นตัวเงินและที่ไม่ใช่ตัวเงิน การนำข้อมูลทางการตลาด ความต้องการของลูกค้ามาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงรุกด้วยการใช้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ทั้งในรูปของตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน

กลยุทธ์ที่ 3 แสวงการสนับสนุนทรัพยากรจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยพัฒนาความสัมพันธ์กับหน่วยงานสนับสนุน ที่ให้ความสำคัญกับงานด้านการศึกษา หรืองานเพื่อสังคม เพื่อขอรับการสนับสนุนทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประสิทธิภาพการทำงานของ อพวช. เน้นการขอสนับสนุนด้านงบประมาณ การให้ทุน การสนับสนุนพื้นที่ การให้เปล่า ทั้งในรูปแบบเป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน (in cash/in kind)

ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการขยายภาคีเครือข่ายเพื่อการสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการและโอกาสทางธุรกิจนี้ พิจารณาจากการที่ อพวช. มีจุดแข็งด้านเครือข่ายพันธมิตรด้านวิชาการที่หลากหลายทั้งในและต่างประเทศที่เข้มแข็ง และปัจจุบันโอกาสที่นโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้นอกห้องเรียนเปิดกว้างมากขึ้น ทำให้สามารถสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการทางธุรกิจที่หลากหลาย แปลกใหม่ เพื่อตอบความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ และเป็นโอกาสในการสร้างความร่วมมือได้กับหน่วยงานพันธมิตรทางวิชาการและพันธมิตรทางธุรกิจ รวมทั้งกลุ่มผู้ลงทุนและผู้สนับสนุนได้ต่อไป

ในประเด็นยุทธศาสตร์นี้ ยังสอดคล้องกับแนวทางของแผนวิสาหกิจ อพวช. ใน**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการมุ่งสู่เสาหลักด้านการจัดการองค์ความรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพลเมือง** ในส่วนของกลยุทธ์การยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการองค์ความรู้และเชื่อมโยงสู่ฐานข้อมูลประเทศ กลยุทธ์การพัฒนาการสื่อสารวิทยาศาสตร์เพื่อตอบโจทย์สังคม และกลยุทธ์การสร้างพันธมิตรในการจัดการความรู้และสื่อสารวิทยาศาสตร์ทั้งภายในประเทศและระดับสากล เพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการและเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงานกับเครือข่ายและประสิทธิภาพการจัดการองค์ความรู้ขององค์กร **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2**

สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่งวิทยาศาสตร์ ในส่วนกลยุทธ์การพัฒนานิทรรศการ กิจกรรมเสริมศึกษาให้มีความหลากหลายโดดเด่นครบวงจรเพื่อมุ่งสู่กลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย และตอบโจทย์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์** ในส่วนของกลยุทธ์การขยายโอกาสทางธุรกิจและสร้างรายได้ด้วยนวัตกรรมเพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ผู้รับบริการ

<u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความสัมพันธ์และความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</u> มีกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างภาพลักษณ์ขององค์กรที่ชัดเจนกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างทั่วถึง โดยการนำเสนอในภาพรวมของภาพลักษณ์องค์กร ประชาสัมพันธ์องค์กร สร้างการรับรู้ สื่อสารถึงคุณค่า บทบาทของ อพวช. สู่สังคมที่ชัดเจนและแตกต่างจากคู่แข่ง การสร้างระบบให้เกิดการสื่อสารอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม มีการบริหารจัดการการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และขยายไปได้กว้างไกล

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งในการสื่อสารกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสร้างข้อตกลงร่วมกัน สามารถสร้างช่องทางการสื่อสารในหลากหลายรูปแบบให้ตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เพิ่มโอกาสการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความพึงพอใจและความผูกพันระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ในระยะยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกิดความผูกพันด้วยการทำงานแบบมีเป้าหมายร่วมกันให้เกิดความสำเร็จแบบ win-win กับทุกฝ่าย เกิดการต่อยอดความสัมพันธ์ในระยะยาว เกิดความยั่งยืนในความร่วมมือรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเชิงวิชาการ เชิงบริหารจัดการ หรือเชิงธุรกิจ

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลักดันการสร้างวัฒนธรรมในบุคลากร การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล การจัดการด้านทุนมนุษย์ที่ให้ทุกส่วนงานให้ความสำคัญ และเข้าใจการบริหารความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของความเป็นธรรม โปร่งใสและยั่งยืน

ในประเด็นยุทธศาสตร์นี้ พิจารณาจากการที่องค์กรที่ยังต้องปรับปรุงในส่วนของการสร้างความสำคัญและการเข้าร่วมในบทบาทขององค์กร กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง และสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้ง การส่งเสริมให้บุคลากรมีความเข้าใจด้านการบริหารผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งโอกาสด้านการปฏิรูปทางดิจิทัล (Digital Transformation) ของประเทศ การปรับโครงสร้างภายในองค์กรของ อพวช. และโครงการสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของ อพวช. รวมทั้งการมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและระบบออนไลน์ ทำให้สามารถพัฒนาระบบที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครอบคลุมทุกกลุ่มและสม่ำเสมอ

ในประเด็นยุทธศาสตร์นี้ ยังสอดคล้องกับแนวทางของแผนวิสาหกิจ อพวช. **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการมุ่งสู่เสาหลักด้านการจัดการองค์ความรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพลเมือง** โดยเน้นให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่จะสร้างแรงบันดาลใจด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม พัฒนาการสื่อสารวิทยาศาสตร์เพื่อตอบโจทย์สังคม **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่ง**

วิทยาศาสตร์ การพัฒนาความผูกพันระยะยาวที่ผู้รับบริการได้รับความสุข สนุก ความพึงพอใจ ในการมีประสบการณ์ที่ อพวช. และพัฒนาระบบดิจิทัลให้รองรับภารกิจขององค์กรในการพัฒนาธุรกิจ **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์** โดยการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม และดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อสร้างรายได้และเป็นประโยชน์ต่อสังคม **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ขับเคลื่อนองค์การพลวัตที่ชาญฉลาดอย่างยั่งยืน** ในส่วนของการการพัฒนาองค์กรให้บุคลากรมีศักยภาพและแรงจูงใจเพิ่มขึ้น เสริมสร้างศักยภาพทุนมนุษย์ให้พร้อมสำหรับศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน

<u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ปรับปรุงกระบวนการและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิภาพ</u> มีกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเพื่อการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการทบทวนกระบวนการ ระเบียบด้านการทำงานร่วมกับหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการร่วมทุน ระดมทุน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยพัฒนาระบบการจัดการสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลของ อพวช. ที่ให้สามารถสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเปิดเผยข้อมูลอย่างเหมาะสม การรักษาข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งการเปิดโอกาสให้มีการเข้าถึงข้อมูลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับปรุงกระบวนการและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีประสิทธิภาพนี้ พิจารณาจากการที่องค์กรยังขาดของระบบสารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยปัจจุบันโอกาสที่ในประเทศและสังคมโลกเริ่มเข้าสู่การเป็นสังคมดิจิทัล การทำ Digital Transformation และการปรับโครงสร้างองค์กรและโครงการสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลขององค์กร จะส่งเสริมให้มีการจัดระบบฐานข้อมูลได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการทบทวนข้อจำกัดด้านนโยบายและข้อกฎหมายต่าง ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจ การยอมรับและความพึงพอใจในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมสนับสนุนหรือร่วมดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ อพวช.

ในประเด็นยุทธศาสตร์นี้ ยังสอดคล้องกับแนวทางของแผนวิสาหกิจ อพวช. **ในประเด็นยุทธศาสตร์ 2 สร้างประสบการณ์มหัศจรรย์สุดล้ำแห่งวิทยาศาสตร์** ในส่วนของการพัฒนาระบบดิจิทัลให้รองรับภารกิจขององค์กรในการพัฒนาธุรกิจ **ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์** ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม **และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ขับเคลื่อนองค์การพลวัตที่ชาญฉลาดอย่างยั่งยืน** ในส่วนของการพัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน

➢ **คำนิยาม**

คำที่ใช้	ความหมาย
ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy Issue)	ประเด็นหลักที่ อพวช. ต้องคำนึงถึง ต้องการพัฒนา ต้องการมุ่งเน้นและดำเนินการ
เป้าประสงค์ (Goal)	เป็นสิ่งที่ อพวช. ต้องการจะบรรลุ โดยต้องนำประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy Issue) มาพิจารณาว่าหากดำเนินการตามประเด็นยุทธศาสตร์จนประสบความสำเร็จแล้ว อพวช. จะได้รับประโยชน์อย่างไร
ตัวชี้วัด (Key Performance Indicator)	สิ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ว่า อพวช. สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ ขั้นตอนนี้จะต้องพิจารณาหาปัจจัยที่เป็น ตัวบ่งชี้ดังกล่าว
ค่าเป้าหมาย (Value Added)	ตัวเลข หรือค่าของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ อพวช. ต้องการบรรลุขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการกำหนด หรือระบุว่าในแผนงานนั้น ๆ อพวช. ต้องการทำอะไร ให้ได้เป็นจำนวนเท่าไร และภายในกรอบระยะเวลาเท่าใด
มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ (Methods)	แนวทางหรือวิธีการที่ อพวช. จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ (Goal) โดยมาตรการและแนวทางการปฏิบัตินี้จะกำหนดขึ้นจากการพิจารณาจากปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factors) เป็นสำคัญ กล่าวคือต้องพิจารณาว่าในการที่จะบรรลุเป้าประสงค์ข้อหนึ่ง ๆ นั้น มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จ และเราจำเป็นต้องทำอย่างไรจึงจะไปสู่จุดนั้นได้

บทที่ 7
แผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ของ อพวช. ปี 2568 (ทบทวนปี 2567)

ในปี 2567 อพวช. โดยคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ได้มีการทบทวนและจัดทำกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใหม่ ด้วยการประชุมหารือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ข้อมูลเดิมและศึกษาเพิ่มเติม วิเคราะห์สารสนเทศ วิเคราะห์สถานภาพด้วย SWOT Analysis จากข้อมูลการดำเนินงานที่ผ่านมาและกำหนดแนวทาง เป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานร่วมกันในทุกภาคส่วนขององค์กร ระดับกอง สำนักและองค์กร **จึงได้มีการทบทวนแผนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช.** จากเดิม และแผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ของ อพวช. ประจำปี 2567 **เป็น แผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ของ อพวช. ประจำปี 2568 (ทบทวนปี 2567) ครบถ้วนทุกระดับกองและสำนักในองค์กร พร้อมทั้งจัดทำคู่มือแนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช.**

➢ การกำหนดขอบเขตและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการวิเคราะห์วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร ประเด็นการวิเคราะห์ SWOT การระบุประเด็น และการวิเคราะห์ช่องว่างของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดทำยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร และการจัดลำดับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรในภาพรวม จึงได้จัดทำ **แผนปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ของ อพวช. ประจำปี 2568 (ทบทวนปี 2567) ตามแนวทางและกระบวนการ**ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า (Input)	กระบวนการ (Process)	Output	Outcome
การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กระบวนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในองค์กรจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
การจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	การสำรวจความต้องการ/ความคาดหวัง/ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	การสื่อสาร	ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร
การจัดลำดับประเด็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	คู่มือการจัดการข้อร้องเรียน	การสนับสนุน	ความผูกพันและความภักดีจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
		แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ ทิศทาง และแผนการดำเนินงานขององค์กร และการพัฒนาองค์กร	ความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจ

ขั้นตอนการจัดทำแผนสร้างความสัมพันธ์/บริหารจัดการกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1. การระบุกระบวนงานสำคัญ

↓

2. การระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับกระบวนงานที่สำคัญของกอง

↓

3. การจัดลำดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

↓

4. การระบุประเด็นระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร
และการจัดลำดับของประเด็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

↓

5. การจัดทำแผนบริหาร/สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

↓

6. การระบุและการประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้ในการบริหาร/สร้างความสัมพันธ์
(งบประมาณ / บุคลากร / ความสามารถ / IT)

↓

7. การระบุความเสี่ยงของการจัดทำแผนบริหาร/สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

↓

8. การติดตามและการประเมินผลตามแผน

กระบวนการของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแผนปฏิบัติการด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. (ทบทวนปี 2567)

ผู้ส่งมอบ/กระบวนการก่อนหน้า : Suppliers	ปัจจัยนำเข้า : Inputs	ขั้นตอน : Process	ผลผลิต/ผลลัพธ์ : Output	ผู้รับมอบ/ผู้นำไปใช้ในกระบวนการถัดไป : Customer	กรอบเวลา : Time
สคร. ผู้บริหาร อพวช. คณะทำงานฯ	- นโยบายจากผู้บริหาร - แผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 - คู่มือการประเมินผลการดำเนินงาน รส. - คู่มือ AA1000SES	กำหนดเกณฑ์ที่ใช้จัดลำดับความสำคัญ ระดับและรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ร่าง เกณฑ์จัดลำดับความสำคัญ ระดับและรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	คณะทำงานฯ	ต.ค. 66 -เม.ย.67
คณะทำงานฯ	- ความเห็นของผู้บริหาร - ข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าขององค์กรที่ผ่านมา - ประเด็นความต้องการความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	การจัดลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดับสายงาน/สำนัก/กอง	ร่าง ลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดับสายงาน/สำนัก/กอง	คณะทำงานฯ	เม.ย.-มิ.ย..67
		การจัดลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขององค์กร	ร่าง การจัดลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขององค์กร	คณะทำงาน	เม.ย.-มิ.ย.67
คณะทำงานฯ	- ร่าง เกณฑ์จัดลำดับความสำคัญ ระดับและรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - ร่าง การจัดลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดับสายงาน/สำนัก/กอง - ร่าง การจัดลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขององค์กร	NO / YES เสนอคณะกรรมการบริหาร อพวช.	ผลพิจารณา ร่าง เกณฑ์จัดลำดับความสำคัญ ระดับและรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่าง การจัดลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดับสายงาน/สำนัก/กอง ร่าง การจัดลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขององค์กร ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหาร อพวช.	คณะทำงานฯ ทุกส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ก.ค.-ส.ค.67
คณะทำงานฯ ทุกสำนัก/กอง	- เกณฑ์จัดลำดับความสำคัญ ระดับและรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดับสายงาน/สำนัก/กอง การจัดลำดับความสำคัญ และประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขององค์กรที่ผ่านความเห็นชอบ - แผนปฏิบัติการของสำนัก/กอง	การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับสำนัก/กอง	แผนปฏิบัติการด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับกอง	คณะทำงานฯ ทุกสำนัก/กอง	ก.ค.-ส.ค.67
		ระบุทรัพยากร (Resource) ความสามารถ (Capacity) ขององค์กร และความเสี่ยงของแผนบริหารจัดการ/สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			
		เผยแพร่ สื่อสารแผน ฯ	การรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง	คณะทำงานฯ ทุกส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ก.ย.67

การระบุประเด็นระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร และการจัดลำดับของประเด็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1. **การระบุประเด็น/ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**
   สามารถวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์ การจัดประชุมกลุ่ม การหารือร่วมกัน การประชุมเสวนา และการจัดทำแบบสำรวจ เพื่อนำประเด็นดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นระหว่างองค์กรกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรได้อย่างยั่งยืน โดยอาจสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก
2. **การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**
   เมื่อทราบประเด็น/ความคาดหวัง ของผู้มีส่วนได้เสียแล้วต้องมีการวิเคราะห์เพื่อหาระดับความสำคัญของประเด็นที่มีต่อองค์กร โดยใช้เครื่องมือแผนภูมิ Materiality Matrix เป็นตัวช่วยจัดระดับและเปรียบเทียบความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ที่มีต่อทั้งองค์กรและต่อผู้มีส่วนได้เสียไปพร้อมกัน หากประเด็นดังกล่าวมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญขององค์กรจะเป็นสิ่งที่องค์กรต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ เพื่อป้องกันความเสียหายจากผิดพลาดในการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว โดยการวิเคราะห์สามารถจัดทำโดยการตั้งสมมุติฐานขององค์กร การสัมภาษณ์ การจัดประชุมกลุ่ม การประชุมเสวนา การจัดทำแบบสำรวจ โดยวิเคราะห์ใน 2 มิติ ได้แก่ 1) ประเด็นดังกล่าวส่งผลกระทบ/มีความสำคัญต่อ อพวช. 2) ประเด็นดังกล่าวส่งผลกระทบ/มีความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ลำดับ	รายการ	คำอธิบาย
1	ความสำคัญต่อ อพวช.	1 คะแนน หมายถึง สำคัญน้อยที่สุด 2 คะแนน หมายถึง สำคัญน้อย 3 คะแนน หมายถึง สำคัญปานกลาง 4 คะแนน หมายถึง สำคัญมาก 5 คะแนน หมายถึง สำคัญมากที่สุด
2	ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1 คะแนน หมายถึง สำคัญน้อยที่สุด 2 คะแนน หมายถึง สำคัญน้อย 3 คะแนน หมายถึง สำคัญปานกลาง 4 คะแนน หมายถึง สำคัญมาก 5 คะแนน หมายถึง สำคัญมากที่สุด

ตาราง แนวทางการระบุความคาดหวังของการสร้างความสัมพันธ์

ระดับการมีส่วนร่วม (Level)	เป้าหมาย (Goal)	การสื่อสาร (Communication)	ลักษณะความสัมพันธ์ (Nature of relationship)	เครื่องมือและแนวทางการมีส่วนร่วม (Methods of engagement)
Remain Passive **ไม่ตอบโต้**	ไม่มีเป้าหมาย ไม่มีการมีส่วนร่วม	ไม่มีการสื่อสารแบบรุก	ไม่มีความสัมพันธ์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความกังวลหรือไม่พอใจผ่านการประท้วง การเขียนหนังสือร้องเรียนผ่านช่องทางสื่อและเว็บไซต์ขององค์กร
Monitor **ติดตาม**	ติดตามมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	การสื่อสารทางเดียวจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปยังองค์กรหรือหน่วยงาน	ไม่มีความสัมพันธ์	• การติดตามผ่านช่องทางสื่อและอินเทอร์เน็ต • รายงานจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ อาจผ่านการสัมภาษณ์ด้วยข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง
Advocate **สนับสนุน**		การสื่อสารทางเดียวจากองค์กรหรือหน่วยงานไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		• สร้างแรงกดดันในหน่วยงานกำกับดูแล • สร้างแรงสนับสนุนผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ • การวิ่งเต้น
Inform **แจ้งให้ทราบ**	แจ้งให้ทราบหรือให้ข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	การสื่อสารทางเดียวจากองค์กรหรือหน่วยงานไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยไม่มีช่องทางหรือการเชิญเพื่อให้ตอบกลับ	ความสัมพันธ์ระยะสั้น/ยาวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย “เราจะแจ้งให้ทราบเป็นระยะ”	• ประกาศและหนังสือ • โบรชัวร์ • รายงานและเว็บไซต์ • การปราศรัย ประชุม และนำเสนอต่อสาธารณชน
Transact **ติดต่อสื่อสาร**	ทำงานร่วมกันในรูปแบบของความสัมพันธ์ทางสัญญา โดยหุ้นส่วนกำหนดวัตถุประสงค์และจัดหาทุน	การมีส่วนร่วมสองทางแบบจำกัด (Limited two-way engagement) การกำหนดและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามรูปแบบหรือข้อกำหนดของสัญญา	รูปแบบความสัมพันธ์ที่ถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์ทางสัญญา “เราจะทำอย่างที่เราเคยพูดว่าจะทำ” หรือ “เราจะจัดหาทรัพยากรเพื่อให้คุณสามารถลง	• ความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน • การให้เอกชนริเริ่มในการลงทุนแทนรัฐ • การให้ทุน • การตลาดอิงกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์/การตลาดอิงการกุศล

ระดับการมีส่วนร่วม (Level)	เป้าหมาย (Goal)	การสื่อสาร (Communication)	ลักษณะความสัมพันธ์ (Nature of relationship)	เครื่องมือและแนวทางการมีส่วนร่วม (Methods of engagement)
			มือทำในสิ่งที่เราเห็นด้วยว่าควรทำ”	
Consult **ปรึกษาหารือ**	รับรู้ข้อมูลและการตอบกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการตัดสินใจภายใน	การมีส่วนร่วมสองทางแบบจำกัด (Limited two-way engagement) โดยองค์กรหรือหน่วยงานเป็นผู้ถาม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นผู้ตอบ	การมีส่วนร่วมระยะสั้น/ยาว “เราจะแจ้งให้ทราบเป็นระยะ รับฟังปัญหาและความกังวล ให้ความสำคัญกับคุณเช่นคนในองค์กร รวมถึงรับข้อเสนอแนะถึงการตัดสินใจของเรา”	• การสำรวจ • การสนทนากลุ่ม • การประชุมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย • การประชุมสาธารณะ • การประชุมเชิงปฏิบัติการ
Negotiate **เจราจาต่อรอง**		การมีส่วนร่วมสองทางแบบจำกัด (Limited two-way engagement) การพูดคุยหารือถึงปัญหาและช่วงของปัญหาเพื่อให้ได้มติที่เป็นเอกฉันท์		• การร่วมเจรจาต่อรองกับลูกจ้างผ่านสหภาพแรงงาน
Involve **มีส่วนร่วม**	ทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงเพื่อทำให้แน่ใจและเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงปัญหาและความกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพิจารณาปัญหาและนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมสองทางหรือหลายทาง (Two-way or multi-way engagement) ศึกษารอบด้านแต่องค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถดำเนินการได้อย่างอิสระ	“เราจะทำงานร่วมกันเพื่อให้แน่ใจและเข้าใจถึงปัญหาและความกังวลของคุณ รวมถึงเพื่อพัฒนาข้อเสนอทางเลือก และรับฟังข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการที่มุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีอิทธิพลต่อขั้นตอนการตัดสินใจขององค์กร”	• การประชุมที่ผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่ายเข้าร่วม • คณะกรรมการที่ปรึกษา • กระบวนการสร้างฉันทามติ • กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ • การสนทนากลุ่ม • เครื่องมือการมีส่วนร่วมออนไลน์

ระดับการมีส่วนร่วม (Level)	เป้าหมาย (Goal)	การสื่อสาร (Communication)	ลักษณะความสัมพันธ์ (Nature of relationship)	เครื่องมือและแนวทางการมีส่วนร่วม (Methods of engagement)
Collaborate **ร่วมมือ**	ประชุมเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อตกลงร่วมกันในการหาทางออกและทำแผนการดำเนินงานร่วมกัน	การมีส่วนร่วมสองทางหรือหลายทาง (Two-way or multi-way engagement) เป็นการเรียนรู้ ตัดสินใจและดำเนินงานร่วมกัน	ระยะยาว “เรามุ่งหวังที่จะให้คุณให้คำแนะนำอย่างตรงไปตรงมาและมีส่วนร่วมในการค้นหาและดำเนินการแก้ไขปัญหาถึงอุปสรรคและความท้าทายที่มีร่วมกัน”	• โครงการร่วม • กิจการร่วมค้า • หุ้นส่วน • เครือข่ายความร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย • ช่องทางออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน
Empower **ให้อำนาจ**	ให้อำนาจการตัดสินใจในบางเรื่องหรือบางปัญหากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รูปแบบใหม่ของความรับผิดชอบ การตัดสินใจที่มอบให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทในภาพรวมขององค์กร	ระยะยาว “เราจะดำเนินการตามที่คุณตัดสินใจ”	• การบูรณาการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำกับดูแล กลยุทธ์และการดำเนินงานขององค์กร

ตารางการระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ ลูกค้า/ผู้รับบริการ ตามกระบวนงานหลักของ ระดับกอง/สำนัก
เพื่อเป็นแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการสร้างความสัมพันธ์ของ อพวช. ปี 2568 (ทบทวนปี 2567)

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	สำนัก/ศูนย์ (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหลักของสำนัก และ กอง)																																			
	สตน.		สนย.			สอก.				สพว.				สพธ.				สวช.			ศพช.			สบก.				สบช.		สวส.			สธค.				
	ตง.	ตป.	กย.	กผ.	กป.	คพ.	คก.	กม.	ศปท	วท.	วน.	วภ.	ศว.	วพ.	วส.	นว.	คธ.	กค.	จว.	สท.	วบ.	สว.	สร.	กก.	กบ.	กง.	กพ.	จช.	อส.	กอ.	กท.	กส.	กต.	กธ.	กว.	สส.	บค.
กลุ่ม 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ									/											/	/		/			/		/									/
กลุ่ม 2 บุคลากร อพวช.	/	/	/	/	/	/		/			/					/		/		/				/	/	/	/		/	/	/	/	/		/		
กลุ่ม 3 พันธมิตรทางวิชาการ			/							/		/	/	/	/	/	/		/	/		/	/		/				/								/
กลุ่ม 4 พันธมิตรทางธุรกิจ														/	/	/	/																	/			
กลุ่ม 5 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการ																							/														
กลุ่ม 6 หน่วยงานเชิงนโยบาย	/	/	/	/	/	/	/								/		/									/	/									/	
กลุ่ม 7 สื่อมวลชน และสื่อ											/																									/	
กลุ่ม 8 คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร										/																					/	/	/				

ภาพรวมแนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ขอบเขต ประเด็นและช่องการการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. (ทบทวนปี 2567)

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี 2567 – 2570 (ทบทวนปี 2567)

ลูกค้า/ผู้รับบริการ

ความคาดหวัง
- อพวช. ให้ความรู้แก่นักเรียนด้าน วทน.
- ได้แสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
- ได้รับข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์
- ได้รับบริการที่ดีตามความคาดหวัง หรือมากเกินความคาดหวัง

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์
- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
- แบบประเมินความต้องการความคาดหวัง ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ
- จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อลูกค้า

บุคลากร

ความคาดหวัง
- มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
- ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ
- มีอุปกรณ์พื้นฐานที่สนับสนุนการทำงานที่ดีและทันสมัย
- มีเพื่อนร่วมงานที่ดี ให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือ

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์
- ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและประสบการณ์บุคลากร
- จัดกิจกรรมสร้างความสุขและความผูกพัน
- แบบประเมินความต้องการความคาดหวัง ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ

พันธมิตรทางวิชาการ

ความคาดหวัง
- ได้รับชื่อเสียงจากการทำกิจกรรมร่วมกับ อพ. ในวงกว้าง
- มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และ/หรือบุคลากร
- มีผู้ประสานงานหลักเพื่อความต่อเนื่องของโครงการ

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์
- ร่วมเผยแพร่ความรู้
- สำรวจความต้องการความคาดหวัง
- ร่วมพัฒนาทักษะของบุคลากร
- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์

พันธมิตรทางธุรกิจ

ความคาดหวัง
- ได้สื่อสารภาพลักษณ์ของหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง
- ได้ตอบโจทย์ภารกิจของตัวเองได้
- มีผู้ประสานงานหลักที่สามารถติดตามความคืบหน้าของงานได้

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์
- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
- แบบประเมินความต้องการความคาดหวัง ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ
- จัดทำโครงการ/กิจกรรมร่วมกัน

ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการ

ความคาดหวัง
- ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือด้านทรัพยากร
- ได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ความรู้
- ได้รับความร่วมมือจากองค์กรในกิจกรรมของชุมชน

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์
- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
- สนับสนุนกิจกรรมของชุมชน
- สำรวจความต้องการความคาดหวัง

หน่วยงานเชิงนโยบาย

ความคาดหวัง
- ผลักดันให้รัฐวิสาหกิจปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานและสามารถเทียบเคียงกับภาคเอกชน
- มีหน่วยงานมาเป็น partner ร่วมดำเนินงานกัน
- ต้องการผลงานที่เป็นรูปธรรม

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์
- สำรวจความต้องการความคาดหวัง
- ร่วมประชุมตามโอกาสและวาระ

สื่อมวลชนและสื่อ

ความคาดหวัง
- ได้รับการอำนวยความสะดวกในการทำข่าว
- ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่
- ได้รับข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์
- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
- จัดกิจกรรม Press tour
- เชิญเข้าร่วมกิจกรรมและ/หรือ นิทรรศการพิเศษ
- สำรวจความต้องการความคาดหวัง

คู่ค้า/ผู้จัดหาทรัพยากร

ความคาดหวัง
- ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ คู่ค้า
- การส่งมอบของเป็นไปตามข้อตกลง และได้รับเงินตรงเวลา
- ได้รับผลกำไรจากการประกอบกิจการที่ดี

ช่องทางการบริหารความสัมพันธ์
- ส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์
- จัดการประชุม อบรม สัมมนาร่วมกัน
- สำรวจความต้องการความคาดหวัง
- การประเมินความพึงพอใจในการร่วมงาน

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ระดับความสำคัญ	ประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์	วิธีการสื่อสาร
		- พัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการ - การให้บริการที่เป็นประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับลูกค้า - การให้บริการที่มีมาตรฐาน จริยธรรม และความปลอดภัย	- การให้ลูกค้ามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ - การติดตามความพึงพอใจของลูกค้า - การสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ลูกค้าที่หลากหลายกลุ่ม - การพัฒนาและนำมาตรฐานพิพิธภัณฑ์มาใช้ในการบริหารจัดการในทุกส่วนงาน - การให้ความสำคัญกับประเด็นด้านชีวอนามัยและความปลอดภัยในการบริหารจัดการ	
บุคลากร อพวช.	การบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด	- การกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล - การดำเนินงานตามนโยบาย - สร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร - การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลตอบแทน สวัสดิการ ที่เป็นธรรม ปลอดภัย และมีความสุขการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อสร้างความยั่งยืนให้องค์กรในระยะยาว - ส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อการพัฒนาต่อยอดความสามารถ - สร้างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานให้เป็นมิตร	- การรับฟังความเห็น - การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร - การพัฒนาด้านชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม - การสร้างระบบค่าตอบแทนรายโครงการ - การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับด้านการประเมินและสวัสดิการ - การสร้างและพัฒนาความสัมพันธ์ในองค์กร	ประชุม หารือ แจ้งข้อมูลตามช่องทางการสื่อสาร

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ระดับความสำคัญ	ประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์	วิธีการสื่อสาร
พันธมิตรทางวิชาการ	การบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด	- การร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ - การให้ความสำคัญ Recognition - การสนับสนุนทางวิชาการ - การทำงานร่วมกันที่มุ่งประโยชน์ของประเทศในภาพรวม - การใช้ทรัพยากรของแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ได้เต็มที่ - การเคารพและไว้วางใจในการทำงานอย่างเป็นระบบและมีธรรมาภิบาล	- สร้างเวทีการมีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ - รับฟังความเห็นในการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ - การกำหนดระบบการสื่อสารและการประเมินความพึงพอใจของเครือข่าย -	เข้าพบ ประชุม หารือ ความร่วมมือ
พันธมิตรทางธุรกิจ	การบริหารจัดการอย่างใกล้ชิด	- การดำเนินงานร่วมกันด้วยหลักธรรมาภิบาล - การปฏิบัติที่เท่าเทียม Mutual Benefit - Share profit - การทำตามข้อตกลงและสัญญา - การปรับข้อกฎหมายการร่วมธุรกิจ -	- สร้างโครงการจากผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของผู้สนับสนุน - ตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังและลดความกังวลโดยการรับฟังความเห็น - เปิดเวทีมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ - การติดตามความพึงพอใจ การสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์	เข้าพบ หารือ เจรจา ต่อรอง
หน่วยงานเชิงนโยบาย	รักษาความพึงพอใจและตอบโจทย์ความต้องการ	- การเชื่อมโยงนโยบายกับการปฏิบัติในลักษณะของการสื่อสารสองทางที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาลก่อให้เกิดความยั่งยืนขององค์กร -	- การเปิดช่องทางการสื่อสารระหว่างระดับนโยบายสู่ระดับปฏิบัติให้คล่องตัวยิ่งขึ้น - การจัดให้มีอนุกรรมการย่อยเพื่อให้เกิดการถ่ายทอด นโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและครอบคลุม - การเน้นย้ำและพัฒนามุมมองด้านธรรมาภิบาลในระดับ ต่าง ๆ	เข้าพบ ประชุม หารือ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ระดับความสำคัญ	ประเด็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รูปแบบแนวทางการสร้างความสัมพันธ์	วิธีการสื่อสาร
ชุมชน/ หน่วยงาน ใน พื้นที่ให้บริการ	การบริหาร จัดการอย่าง ใกล้ชิด	- การปฏิบัติที่เท่าเทียม - การระวังการกระทำที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชน - การสร้างประโยชน์แก่ชุมชนรอบพื้นที่ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน - การสร้างประโยชน์แก่สังคม โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม และความยั่งยืน	- สร้างการมีส่วนร่วม - นำนโยบาย Zero Waste และ Eco Efficiency มาบูรณาการในกระบวนการทำงาน - การสร้างช่องทางให้ชุมชนเข้ามาใช้ประโยชน์กับพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์ - การสร้างช่องทางให้หน่วยงาน NGOs หน่วยงานด้านมลพิษ มีส่วนร่วมบูรณาการในกระบวนการทำงาน	หารือ แจ้งข้อมูลตาม ช่องทางการ สื่อสาร
สื่อมวลชน สื่อ (Media)	รักษาความพึง พอใจและตอบ โจทย์ความ ต้องการ	- การประสานงานที่รวดเร็ว - การให้ข้อมูลครบถ้วนถูกต้อง - สื่อสารอย่างต่อเนื่อง - รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ	- ตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังและลดความกังวลโดยการรับฟังความเห็นจากสื่อ - การติดตามความพึงพอใจของสื่อ - การติดตามความพึงพอใจของการใช้สื่อ	เข้าพบ แจ้งข้อมูลตาม ช่องทางการ สื่อสาร
คู่ค้า ผู้รับจ้าง และผู้จัดหา ทรัพยากร	แจ้งข้อมูล ข่าวสารของ องค์กรให้ทราบ อย่างต่อเนื่อง	- การปฏิบัติที่เท่าเทียม - การทำตามข้อตกลงและสัญญา - การแจ้งระบบและระเบียบที่ชัดเจน การบริหารงานตามสัญญาและเงื่อนไขด้วยความเป็นธรรม	- สื่อสารระเบียบ นโยบาย ข้อบังคับ - การติดตามความพึงพอใจ - การจัดระบบการบริหารสัญญาที่โปร่งใส ถูกต้องและรวดเร็ว	หารือ แจ้งข้อมูลตาม ช่องทางการ สื่อสาร

➢ **การสร้างความพร้อม**

การระบุทรัพยากร (Resource) และความสามารถ (Capacity)

การจัดสรรทรัพยากร

การบริหารจัดการ/สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องใช้ทรัพยากรเพื่อตอบสนองเป็นผลผลิตของความสัมพันธ์ซึ่งอาจมีผลสำคัญต่อการกำหนดกลยุทธ์และการบริหารจัดการขององค์กร โดยทรัพยากรที่ต้องระบุได้แก่ งบประมาณ บุคลากร ความสามารถ และเทคโนโลยีที่ต้องใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

งบประมาณ

- ที่ครอบคลุมการดำเนินกิจกรรม โดยหากมีการเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมดำเนินกิจกรรมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจได้รับค่าสนับสนุน ดังนั้นต้องมีการระบุงบประมาณที่ครอบคลุมแผนบริหารจัดการ/สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

บุคลากร

- ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดกับการดำเนินกิจกรรมบริหาร/สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ความสามารถ

- ที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการ/สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อตอบสนองการสร้างความสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ โดยอาจคำนึงถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสร้างความสัมพันธ์และเข้าใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษา โอกาสความพร้อมด้านเวลา

เทคโนโลยีสารสนเทศ

- ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องใช้เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการบริหารจัดการ/สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

แนวทางการปิด/ลดช่องว่าง (Gaps) ของการจัดหาทรัพยากร (Resource)

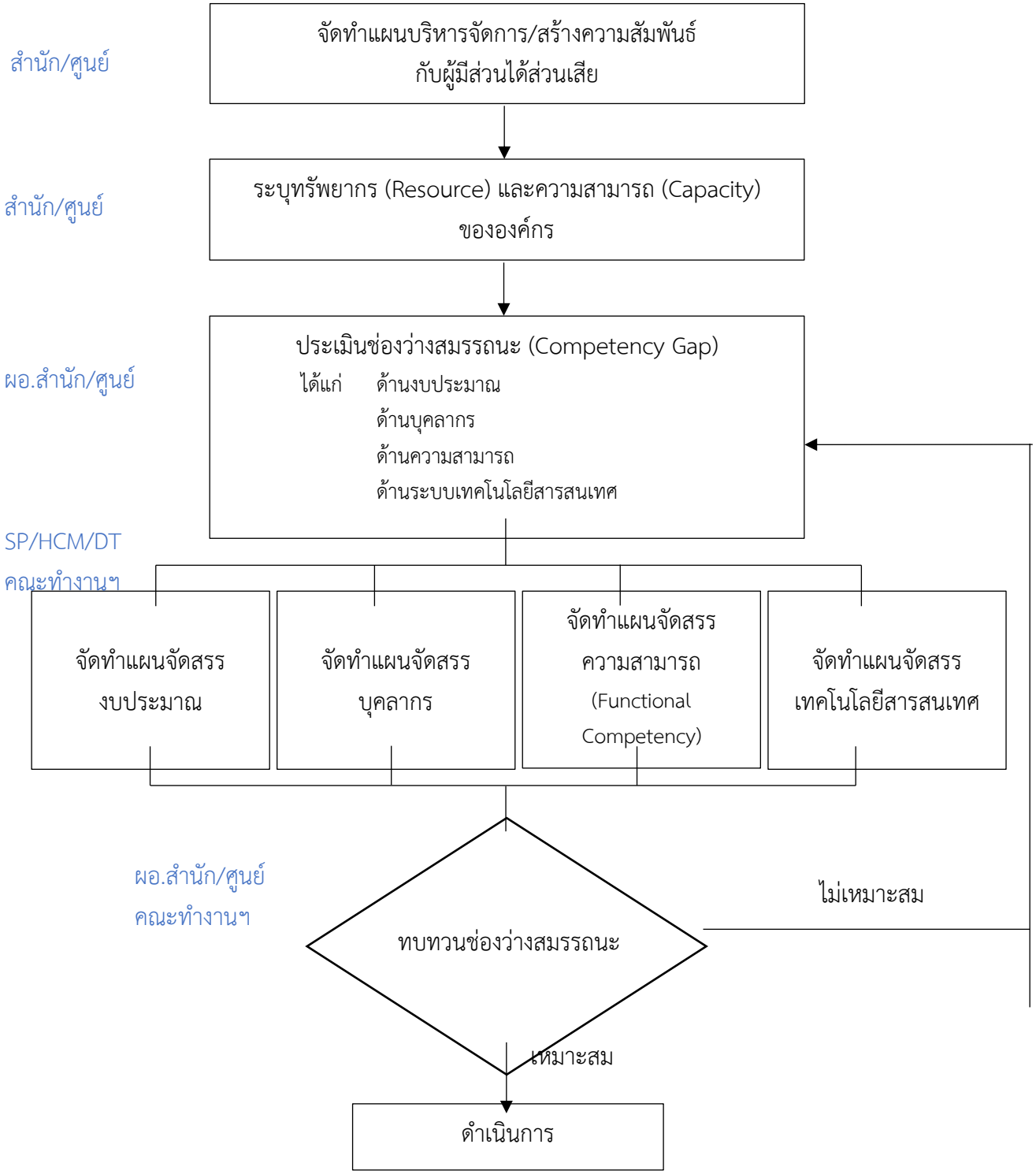

ด้านงบประมาณ

อพวช. ดำเนินการตามแนวทาง/ระบบในการดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาและขั้นตอนที่กำหนดทุกแผนงาน/โครงการ การจัดสรรทรัพยากรเป็นกระบวนการในการกำหนดทรัพยากรที่ช่วยสนับสนุนในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด เป็นเครื่องมือในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานในอนาคต เป็นแผนงานที่จัดทำอย่างเป็นระบบด้านคน วัตถุดิบ และแหล่งทรัพยากรอื่น โดยมีกระบวนการจัดสรรทรัพยากร ดังนี้

1. กำหนดปฏิทินการจัดสรรทรัพยากร
2. ประชุมหารือเพื่อกำหนดแบบฟอร์ม
3. จัดอบรมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการจัดทำข้อมูล
4. นำข้อมูลมาสรุปและวิเคราะห์การจัดสรรทรัพยากรเพื่อเป็นภาพรวมของหน่วยงาน
5. จัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการ
6. บันทึกข้อมูลผ่านระบบ E-Budgeting เพื่อเสนอผ่านกระทรวงต้นสังกัดไปยังสำนักงบประมาณ เพื่อให้สำนักงบประมาณพิจารณาเบื้องต้น
7. นำเสนองบประมาณต่อคณะกรรมาธิการฯ คณะอนุกรรมาธิการ (สส.) (สว.) เพื่อพิจารณาจัดสรรทรัพยากร
8. จัดทำแผนการปฏิบัติงาน/แผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้สำนักงบประมาณดำเนินการอนุมัติต่อไป
9. ถ่ายทอดการจัดสรรทรัพยากรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กระบวนการจัดสรรทรัพยากร

ชื่อกระบวนการ : **กระบวนการจัดสรรทรัพยากร**			ผู้รับผิดชอบกระบวนการหลัก : **สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์**		
ผู้ส่งมอบ/กระบวนการก่อนหน้า	ปัจจัยนำเข้า	ขั้นตอนและผู้รับผิดชอบ	ผลผลิต/ผลลัพธ์	ผู้รับมอบลูกค้า/ผู้นำไปใช้กระบวนการถัดไป	กรอบเวลา
Suppliers	Inputs	Process	Output	Outcome	Time
สำนักงบประมาณ, กระทรวงฯ, ผู้บริหาร อพวช.	- ปฏิทินงบประมาณระดับประเทศ - แบบฟอร์มคำของบประมาณ - นโยบายจากกระทรวงฯ, สำนักงบประมาณ, ผู้บริหาร อพวช.	เริ่มต้น วางแผนและเตรียมการดำเนินงาน - ประชุมหารือเพื่อกำหนดแบบฟอร์ม - จัดอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการจัดทำคำขอ	- ปฏิทินงบประมาณภายใน - แบบฟอร์มคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี	สำนักฯ/ศูนย์ฯ ภายใน อพวช.	ต.ค. - พ.ย.

ชื่อกระบวนการ : **กระบวนการจัดสรรทรัพยากร**			ผู้รับผิดชอบกระบวนการหลัก : **สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์**		
ผู้ส่งมอบ/กระบวนการก่อนหน้า	ปัจจัยนำเข้า	ขั้นตอนและผู้รับผิดชอบ	ผลผลิต/ผลลัพธ์	ผู้รับมอบลูกค้า/ผู้นำไปใช้กระบวนการถัดไป	กรอบเวลา
Suppliers	Inputs	Process	Output	Outcome	Time
สำนักฯ/ศูนย์ฯ ภายใน อพวช.	- จัดทำรายละเอียดของกิจกรรม, ค่าใช้จ่ายคำของบประมาณ, ผลสัมฤทธิ์ ผลการดำเนินงาน, ตัวชี้วัดของแต่ละผลผลิต/โครงการ และกิจกรรมตาม	สรุปคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ จัดลำดับความสำคัญของโครงการ จัดทำเล่มคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงาน	- สรุปคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ	- ผู้บริหาร อพวช. - คณะผู้บริหาร อพวช.	ธ.ค. - ม.ค.

ชื่อกระบวนการ : **กระบวนการจัดสรรทรัพยากร**			ผู้รับผิดชอบกระบวนการหลัก : **สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์**		
ผู้ส่งมอบ/ กระบวนการก่อนหน้า	ปัจจัยนำเข้า	ขั้นตอนและผู้รับผิดชอบ	ผลผลิต/ผลลัพธ์	ผู้รับมอบลูกค้า/ผู้นำไปใช้ กระบวนการถัดไป	กรอบเวลา
Suppliers	Inputs	Process	Output	Outcome	Time
สำนัก งบประมาณ, กระทรวงฯ, ผู้บริหาร อพวช.	- คำของบประมาณของแต่ละกิจกรรมภายใน อพวช. - รายละเอียดผลผลิต/โครงการ และกิจกรรม - ค่าตัวชี้วัด/เป้าหมายของการจัดทำคำของบประมาณ	จัดทำเล่มคำขอ งบประมาณรายจ่าย ประจำปี ไม่เห็นชอบ เสนอผู้บริหาร และ คณะกรรมการ เห็นชอบ จัดทำข้อมูลลงระบบ E-budgeting	- เล่มคำขอ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ	สำนัก งบประมาณ ,กระทรวงฯ	ก.พ. - มี.ค.

ชื่อกระบวนการ : **กระบวนการจัดสรรทรัพยากร**			ผู้รับผิดชอบกระบวนการหลัก : **สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์**		
ผู้ส่งมอบ/กระบวนการก่อนหน้า	ปัจจัยนำเข้า	ขั้นตอนและผู้รับผิดชอบ	ผลผลิต/ผลลัพธ์	ผู้รับมอบลูกค้า/ผู้นำไปใช้กระบวนการถัดไป	กรอบเวลา
Suppliers	Inputs	Process	Output	Outcome	Time
สำนักงบประมาณ	- การพิจารณาจากสำนักงบประมาณเบื้องต้น	จัดทำข้อมูลร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี	- จัดทำข้อมูลร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี -พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	- ผู้บริหาร อพวช. - คณะผู้บริหาร อพวช. - สำนักฯ/ศูนย์ฯ	เม.ย. - พ.ค.
สำนักงบประมาณ	- งบประมาณตามร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี	จัดทำเอกสารประกอบการชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมาธิการฯ คณะอนุกรรมาธิการ (สส.) (สว.)	- เอกสารประกอบการชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมาธิการฯ คณะอนุกรรมาธิการ (สส.) (สว.)	- สส., สว.	มิ.ย. - ก.ค.

ชื่อกระบวนการ : **กระบวนการจัดสรรทรัพยากร**			ผู้รับผิดชอบกระบวนการหลัก : **สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์**		
ผู้ส่งมอบ/ กระบวนการก่อนหน้า	ปัจจัยนำเข้า	ขั้นตอนและผู้รับผิดชอบ	ผลผลิต/ผลลัพธ์	ผู้รับมอบลูกค้า/ผู้นำไปใช้ กระบวนการถัดไป	กรอบเวลา
Suppliers	Inputs	Process	Output	Outcome	Time
- คณะกรรมาธิการ (สส.) (สว.) - สำนักฯ/ศูนย์ฯ	- งบประมาณหลังผ่านการพิจารณาของคณะกรรมาธิการฯ แต่ละคณะ - ข้อมูลงบประมาณ/ผลการดำเนินงาน ที่ให้แต่ละสำนักฯ/ศูนย์ฯ ปรับแก้ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับพิจารณา	จัดทำแผนการปฏิบัติงาน/การใช้จ่ายงบประมาณประจำเสนอผ่านสำนักงบประมาณอนุมัติ ↓ จัดทำข้อมูลลงระบบ BB-EvMis ↓ จัดทำการจัดสรรงบประมาณประจำปีตามหน่วยงานภายใต้โครงสร้างองค์กร ↓ สิ้นสุดกระบวนการจัดสรรงบทรัพยากร	- เอกสารแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้งบประมาณตามแบบ สงป. - สรุปงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรประจำปีภายในหน่วยงาน	- สำนักฯ/ศูนย์ฯ	ส.ค. - ก.ย.

ด้านบุคลากร

อพวช. มีการบริหารจัดการภายใต้การจัดแบ่งโครงสร้างองค์กรซึ่งมีการปรับเปลี่ยนและได้รับอนุมัติให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมกับการขยายปริมาณงาน และให้เกิดความชัดเจนในแง่บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในงานแต่ละด้าน อย่างไรก็ตามก็ยังบริหารจัดการในรูปของ matrix คือการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยต่าง ๆ ที่มีบทบาทแตกต่างกัน โครงสร้างการทำงานของ อพวช. ในปัจจุบันประกอบด้วย 11 สำนัก โดยมีผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ อพวช. กำกับดูแล ดังนี้

1. **สำนักวิชาการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์** รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้นคว้า ศึกษา วิจัยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
2. **สำนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา** รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้นคว้า ศึกษา วิจัยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารด้านธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ
3. **สำนักวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน** รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และขยายบริการกิจกรรมการเรียนรู้ ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาค (Outreach) และนอกพื้นที่องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
4. **ศูนย์พัฒนาความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์แห่งชาติ** รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ด้านการสื่อสารวิทยาศาสตร์ พัฒนาหลักสูตรและดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ให้เกิดการสร้างความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์แก่สังคมไทย
5. **สำนักบริการผู้เข้าชม** รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาและบริหารระบบการบริการผู้เข้าชม เพื่ออำนวยความสะดวก สร้างความพึงพอใจ และประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้ใช้บริการ
6. **สำนักตรวจสอบภายใน** รับผิดชอบในการสร้างความเชื่อมั่น (Assurance service) และการให้คำปรึกษา (Consulting service) แก่ผู้บริหารและหน่วยงานอย่างเป็นอิสระและเที่ยงธรรม โดยการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบควบคุมภายใน ระบบบริหารความเสี่ยง การกำกับดูแลกิจการที่ดี และการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ
7. **สำนักผู้อำนวยการ** รับผิดชอบเกี่ยวกับการสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ในการกำกับดูแลงานโครงการพิเศษ การสื่อสารองค์กรทั้งภายในและภายนอก ให้สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กร การจัดทำนโยบาย แผนแม่บทและแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม
8. **สำนักบริการกลาง** รับผิดชอบสนับสนุนภารกิจภายในองค์กร ด้านการบริหารงานสารบรรณ ควบคุม ดูแลการจัดส่งหนังสือเข้า-ออกให้กับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ด้านทรัพยากรบุคคลทั้งการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
9. **สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์** รับผิดชอบการจัดทำนโยบายและแผน การจัดทำยุทธศาสตร์ แผนวิสาหกิจ แผนงบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปี การติดตามและประเมินผล การรายงานผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน
10. **สำนักวิศวกรรมและการผลิตสื่อ** รับผิดชอบสนับสนุนการทำงานของส่วนงานต่าง ๆ ในองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ด้านการออกแบบ และผลิตนิทรรศการ สื่อ และอุปกรณ์ประกอบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

รวมทั้งการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบโสตทัศนูปกรณ์ และการจัดการห้องสตูดิโอ การดูแลและซ่อมบำรุงนิทรรศการ อาคารสถานที่และระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม ภูมิทัศน์

11. **สำนักพัฒนาธุรกิจและเครือข่าย** รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการวางแผน วิจัย และพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายด้านการตลาด งานการตลาดและประชาสัมพันธ์ การสื่อสารองค์กร การพัฒนาธุรกิจใหม่ ๆ และการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

ด้านความสามารถ

สมรรถนะของตำแหน่งงาน

1. สมรรถนะหลัก Core Competency ประกอบด้วย
   - การบริการที่ดี (Service Mind)
   - การทำงานเป็นทีม (Teamwork)
   - การพัฒนาตัวเองเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์กร (Conscientiousness)
   - การสร้างความผูกพันต่อองค์กร (Supporting the organization)
2. สมรรถนะด้านบริหาร Managerial Competency ประกอบด้วย
   - การสื่อสาร (Communication)
   - การสร้างทีม (Team building)
   - การจัดการตนเอง (Self-management)
   - การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic planning)
3. สรรถนะตามบทบาทหน้าที่ Functional Competency จำนวน 37 ด้าน

สมรรถนะที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาบุคลากรขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ มีกรอบและทิศทางในการกำหนดสมรรถนะที่เหมาะสมโดยแบ่งเป็นประเภท และวิธีการจัดทำสมรรถนะแต่และประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเภทของสมรรถนะ

Competency ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ บุคลากรในนั้น แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. Core Competency หมายถึง Competency ที่บุคลากรทุกคนทุกระดับในองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ไม่ว่าจะอยู่ในสายงานใดต้องมี Competency นี้เหมือนกัน หรือเรียกได้ว่าเป็นขีดสมรรถนะหลักของบุคลากรองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
2. Managerial Competency หมายถึง Competency ที่เป็นความสามารถในการจัดการซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทักษะในการบริหาร และจัดการงานต่างๆ ซึ่งต้องมีทั้งระดับผู้บริหาร และระดับพนักงานปฏิบัติการ โดยจะแตกต่างกันตามบทบาท และความรับผิดชอบ
3. Functional Competency หมายถึง Competency ที่เป็นความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในแต่ละสายงาน ไม่ว่าคนๆ นั้นจะอยู่ในสายงานใดหรือตำแหน่งใดจะต้องมี Functional Competency ของตนเอง

วิธีการจัดทำสมรรถนะแต่ละประเภท

วิธีการจัดทำ Functional Competency ทั้ง 3 ประเภท ประกอบด้วยแนวทางและวิธีการปฏิบัติรวม 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

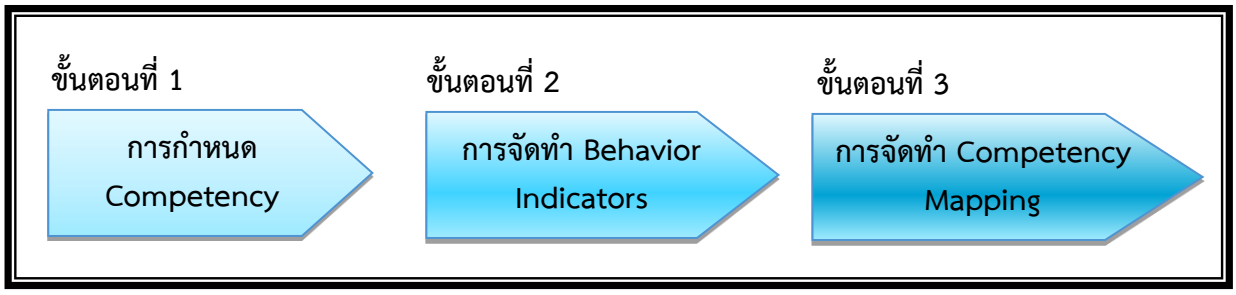

Core Competency

ตลอดช่วงเวลากำหนด Core Competency นั้น องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ได้กำหนดกรอบหรือแนวทางการจัดทำ Core Competency ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การกำหนด Competency – CC กำหนดขึ้นจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติเป็นหลัก โดยผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้ร่วมกันพิจารณาและให้ความเห็นชอบกับ Core Competency ที่นำมาใช้ปฏิบัติในองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ดังต่อไปนี้

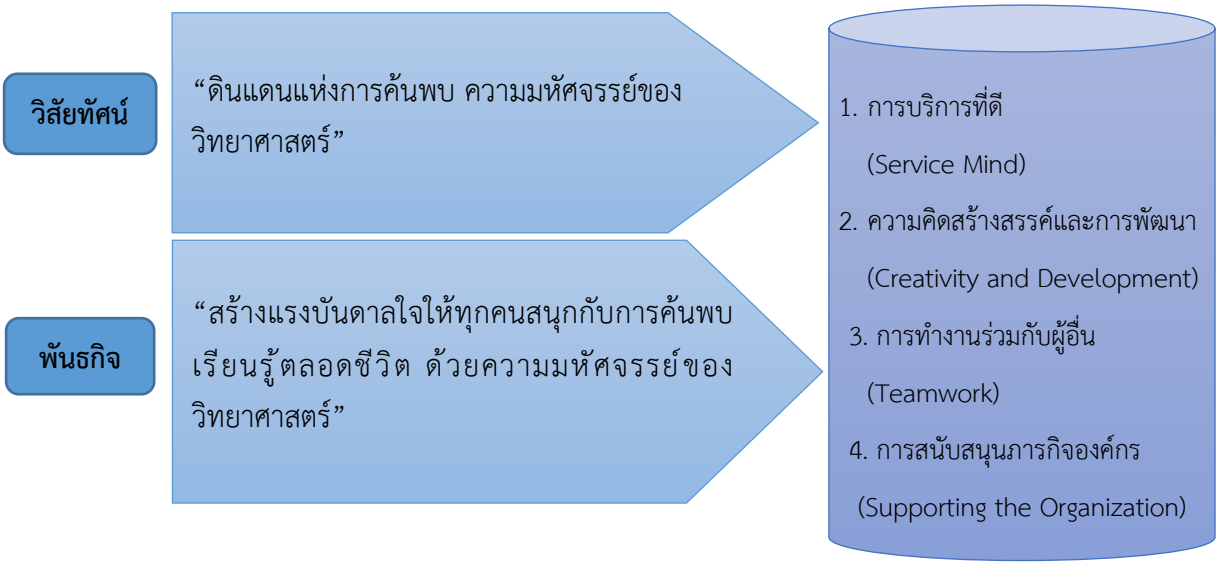

สมรรถนะหลัก Core Competency ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ประกอบด้วย

CC 01 : การบริการที่ดี (Service Mind)

CC 02 : ความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนา (Creativity and Development)

CC 03 : การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Teamwork)

CC 04 : การสนับสนุนภารกิจองค์กร (Supporting the Organization)

<u>ขั้นตอนที่ 2</u> : การจัดทำ Behavior Indicator – แนวทางการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ (Behavior Indicator) ของ Core Competency นั้นมีแนวทางการเขียนดังต่อไปนี้

- พฤติกรรมจะต้องเขียนขึ้นต้นด้วยคำกิริยา
- พฤติกรรมจะต้องสามารถสังเกตเห็นได้
- พฤติกรรมจะสามารถตรวจสอบและสอบทานจากบุคคลที่เกี่ยวข้องได้
- พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ของคนที่มีผลงานดี (Good Performer) หรือเป็นพฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นจากผู้บังคับบัญชา

ในการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติได้กำหนดแยกตามระดับความเชี่ยวชาญ (Proficiency Level : PL) และปัจจุบันกำหนดไว้ที่ 5 ระดับความเชี่ยวชาญซึ่งใช้กรอบหรือแนวทางในการกำหนด PL ตามมาตรฐานดังต่อไป

ระดับความเชี่ยวชาญ	คำนิยาม
PL-1: ประยุกต์ใช้ (Basic Level)	⌘ มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และคุณสมบัติพื้นฐานที่เหมาะสมกับงานและลักษณะองค์การ ⌘ ปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาในงานได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐาน/แนวทาง/นโยบายที่องค์การกำหนด
PL-2: พัฒนา (Doing Level)	⌘ มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ คุณสมบัติ ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับงานและลักษณะองค์การเป็นอย่างดี ⌘ ประยุกต์ใช้ความรู้/ประสบการณ์และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในงานได้อย่างเหมาะสม ⌘ พัฒนาระบบงาน ป้องกัน/แก้ไขปัญหาในงานได้ ⌘ ให้คำแนะนำ/คำปรึกษา/สอนงานได้
PL-3: ก้าวหน้า (Developing Level)	⌘ มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในทุกระบบงานที่รับผิดชอบ มีความชำนาญเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นอย่างดี ⌘ เชื่อมต่อกับระบบงานอื่นๆ ขององค์การในภาพรวมได้เป็นอย่างดี ⌘ คิดและวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ ⌘ ป้องกัน/แก้ไขปัญหาในงานที่มีความยาก/ซับซ้อน พัฒนาระบบงานทั้งระบบย่อย และภาพรวมได้ดี ⌘ เป็นที่ปรึกษา/ให้ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานอื่นได้
PL-4: เป็นตัวอย่าง (Advance Level)	⌘ มีความรู้ ความเข้าใจในภาพรวมของระบบงานต่างๆ ขององค์การอย่างดีเยี่ยม ⌘ ถ่ายทอดความรู้/ได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ/เพื่อนร่วมสาขาวิชาชีพของตน ⌘ คิดและวิเคราะห์ในเชิงกลยุทธ์ได้ดี ⌘ พัฒนาองค์ความรู้/ผลิตภัณฑ์/บริการ/ระบบงานใหม่ๆ ที่เพิ่มคุณค่าแก่หน่วยงานและองค์การ ⌘ เป็นต้นแบบที่ดีในองค์การได้
PL-5 (Expert Level)	เชื่อมโยงและบูรณาการองค์ความรู้ตามหลักอำนาจหน้าที่ของกอง/ส่วน วินิจฉัย สั่งการ ควบคุม ตรวจสอบ การบริหารงานขององค์กร

<u>ขั้นตอนที่ 3</u> : การจัดทำ Competency Mapping – หมายถึงการกำหนดระดับความชำนาญ (Proficiency Level/Scale) ที่คาดหวังของแต่ละตำแหน่งงานว่าควรจะอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ในการกำหนด PL ของ Core Competency องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ยึดวิธีการจัดทำแบบ Role Based หรือ Hierarchy Based ที่กำหนด PL ที่คาดหวังไว้เหมือนกันตามระดับตำแหน่งงานดังต่อไปนี้

ระดับ 1 Basic Level	สำหรับ พนักงานระดับปฏิบัติการ
ระดับ 2 Doing Level	สำหรับ พนักงานระดับชำนาญการ/หัวหน้างาน
ระดับ 3 Developing Level	สำหรับ พนักงานระดับอาวุโส/ชำนาญการพิเศษ/หัวหน้ากอง/ผู้อำนวยการกอง
ระดับ 4 Advance Level	สำหรับ พนักงานระดับผู้เชี่ยวชาญ/ผู้อำนวยการสำนักและศูนย์
ระดับ 5 Expert Level	สำหรับ พนักงานระดับผู้เชี่ยวชาญพิเศษ/รองผู้อำนวยการ

Managerial Competency

<u>ขั้นตอนที่ 1</u> : การกำหนด Competency – Managerial Competency (MC) กำหนดขึ้นจากการศึกษาคำบรรยายลักษณะงาน ของตำแหน่งงานระดับบริหารขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติที่สะท้อนให้เห็นถึงทักษะในการบริหารจัดการงานต่างๆ ของผู้บริหารที่ต้องดูแลพนักงานระดับต่างๆ ขององค์การ ซึ่งจะแตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงาน โดยกำหนดขึ้นได้ดังนี้

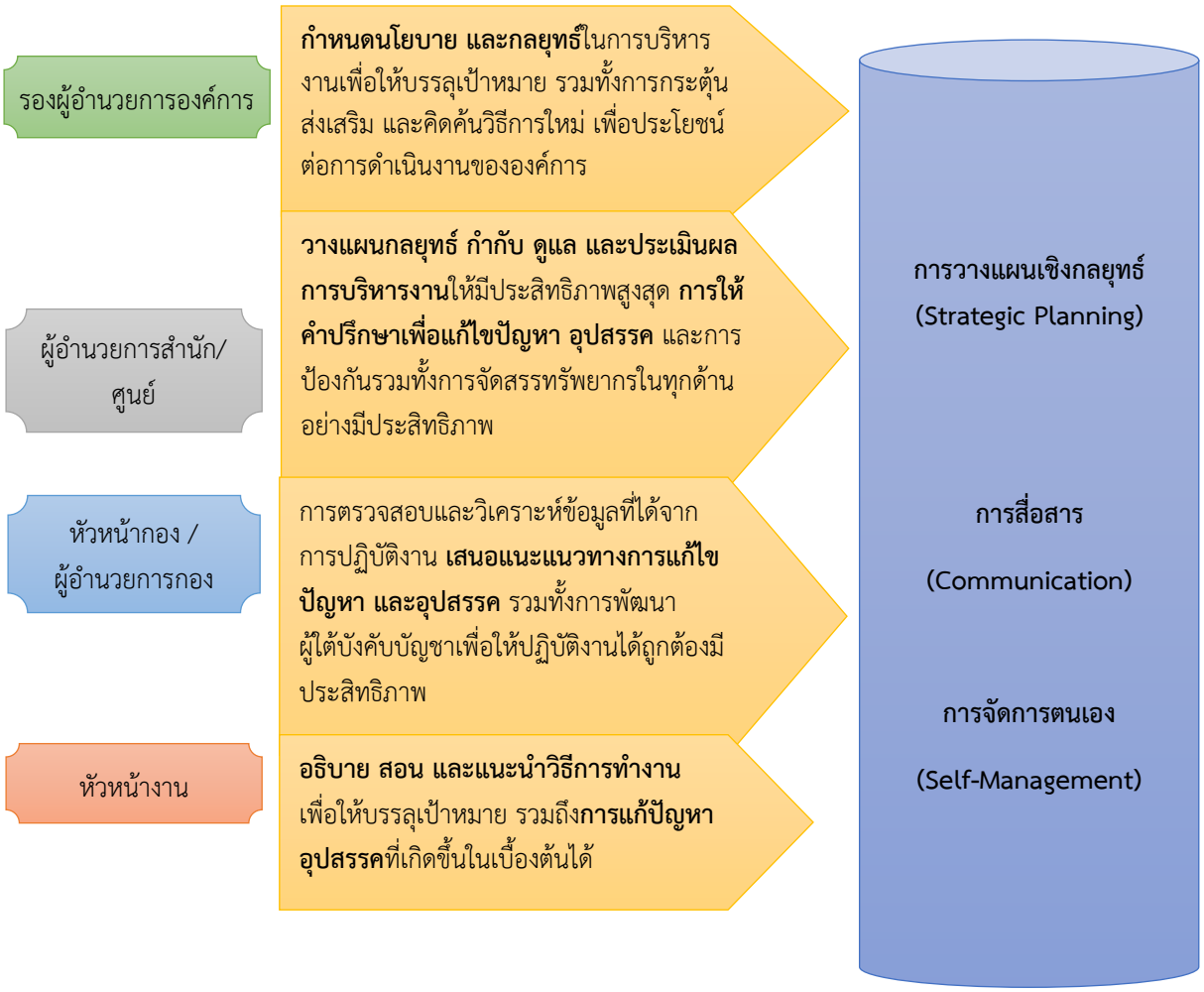

<u>ขั้นตอนที่ 2</u> : การจัดทำ Behavior Indicators – แนวทางการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ (Behavior Indicators) ของ Managerial Competency นั้นมีแนวทางการเขียน โดยยึดกรอบหรือการกำหนด PL ตามมาตรฐาน เช่นเดียวกับ Core Competency

<u>ขั้นตอนที่ 3</u> : การจัดทำ Competency Mapping – หมายถึงการกำหนดระดับความชำนาญ (Proficiency Level/Scale) ที่คาดหวังของแต่ละตำแหน่งงานว่าควรจะอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ในการกำหนด PL ของ Managerial Competency ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติยึดวิธีการจัดทำแบบ Role Based หรือ Hierarchy Based ที่กำหนด PL ที่คาดหวังไว้เหมือนกันตามระดับตำแหน่งงาน ดังต่อไปนี้

Proficiency Level 1 – สำหรับ หัวหน้างาน

Proficiency Level 2 – สำหรับ หัวหน้ากอง

Proficiency Level 3 – สำหรับ ผู้อำนวยการกอง

Proficiency Level 4 – สำหรับ ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์

Proficiency Level 5 – สำหรับ รองผู้อำนวยการ

Functional Competency

<u>ขั้นตอนที่ 1</u> : การกำหนด Competency - Functional Competency (FC) กำหนดขึ้นจากประชุมสัมมนาหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำคำบรรยายลักษณะงาน (Job Description) ของตำแหน่งงานต่างๆ ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติที่สะท้อนให้เห็นถึงขอบเขตของหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งงานต่างๆ และคุณสมบัติที่จำเป็นของแต่ละตำแหน่งงาน รวมทั้งความชัดเจนของความรับผิดชอบระหว่างพนักงานปฏิบัติงานและผู้บังคับบัญชา มาเป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษา วิเคราะห์ เพื่อทำการกำหนด FC ซึ่งกำหนดได้ จำนวน 37 ตัว โปรดพิจารณารายละเอียดของ ชื่อ Functional Competency ที่กำหนดไว้ในสารบัญ Competency Functional Competency ขององค์การฯ

การกำหนด **Functional Competency** แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

กลุ่มงานพิพิธภัณฑ์	❖ **นักวิชาการ** ❖ **ภัณฑารักษ์**	➘ ความรู้ด้านการจัดการพิพิธภัณฑ์ ➘ ความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ➘ ความรู้ในด้านการวิจัยและพัฒนา ➘ ความรู้ในด้านการจัดการวัตถุตัวอย่าง และเอกสารสำคัญ ➘ ความรู้วิชาการ/เทคนิคเฉพาะทาง ➘ การบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลทางวิชาการและวิจัย ➘ ความคิดอย่างเป็นระบบ
กลุ่มงานสนับสนุน	❖ **เจ้าหน้าที่สื่อสารองค์กร** ❖ **เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน** ❖ **เจ้าหน้าที่โครงการพิเศษ** ❖ **เจ้าหน้าที่ทรัพยากรบุคคล** ❖ **เจ้าหน้าที่พัสดุ** ❖ **เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี** ❖ **นิติกร** ❖ **เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์** ❖ **เจ้าหน้าที่บริการผู้เข้าชม** ❖ **เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป** ❖ **เลขานุการ** ❖ **เจ้าหน้าที่ธุรการ** ❖ **พนักงานขับรถ** ❖ **เจ้าหน้าที่ดูแลภูมิทัศน์**	➘ ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ➘ ความรู้กฎหมายแรงงาน ➘ ความรู้เกี่ยวกับระบบสารบรรณ ➘ ความรู้ทางธุรกิจและการตลาด ➘ ความรู้การบริหารงานประชาสัมพันธ์เพื่อธุรกิจและการตลาด ➘ ความรู้เกี่ยวกับกฎการจราจรและการใช้รถยนต์ ➘ ทักษะด้านงานวิเทศสัมพันธ์ ➘ ทักษะด้านดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ➘ ทักษะการบริหารการเงินและงบประมาณ ➘ ทักษะการให้คำปรึกษา
กลุ่มงานเทคนิคเฉพาะ	❖ **นักเทคโนโลยีสารสนเทศ** ❖ **วิศวกร** ❖ **สถาปนิก** ❖ **นักออกแบบนิทรรศการ** ❖ **เจ้าหน้าที่ออกแบบและกราฟฟิก** ❖ **เจ้าหน้าที่เทคนิค** ❖ **ช่างเทคนิค**	➘ ทักษะด้านการซ่อมบำรุง – ติดตั้งระบบประกอบอาคาร ➘ ทักษะด้านการซ่อมบำรุง – ติดตั้งระบบจัดแสดงนิทรรศการ ➘ ทักษะด้านบริหารการจัดการงานคลังวัสดุ-อะไหล่ ➘ ทักษะด้านการออกแบบ พิมพ์ ติดตั้งกราฟิก ➘ ทักษะด้านการออกแบบนิทรรศการ ➘ ทักษะการถ่ายภาพนิ่ง – ภาพวิดีโอ ➘ ทักษะด้านการบริหาร ควบคุมการผลิตสื่อ ➘ การวิเคราะห์และพัฒนาระบบสารสนเทศ ➘ ทักษะด้านวิศวกรรม ➘ ทักษะด้านสถาปัตยกรรม

<u>ขั้นตอนที่ 2</u> : การจัดทำ Behavior Indicator – แนวทางการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ (Behavior Indicator) ของ Functional Competency นั้นมีแนวทางการเขียน โดยนำคำบรรยายลักษณะงานมาพิจารณาแยกเป็นองค์ประกอบย่อยของงานเพื่อให้ทราบว่ามีงานลักษณะใดบ้างที่จะมาสนับสนุนให้เกิดผลงานตามที่ระบุไว้ตามหน้าที่ โดยกำหนดรายละเอียดการจัดทำพฤติกรรมบ่งชี้แยกตามระดับความเชี่ยวชาญในภาคผนวก ค

<u>ขั้นตอนที่ 3</u> : การจัดทำ Competency Mapping – การกำหนดระดับความชำนาญ (Proficiency Level/Scale) ที่คาดหวังของแต่ละตำแหน่งงานว่าควรจะอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ในการกำหนด PL ของ Core Competency องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ยึดวิธีการจัดทำแบบ Role Based หรือ Hierarchy Based ที่กำหนด PL ที่คาดหวังไว้เหมือนกันตามระดับตำแหน่งงานดังต่อไปนี้

ระดับ 1 Basic Level	สำหรับ พนักงานระดับปฏิบัติการ
ระดับ 2 Doing Level	สำหรับ พนักงานระดับชำนาญการ
ระดับ 3 Developing Level	สำหรับ พนักงานระดับอาวุโส/ชำนาญการพิเศษ
ระดับ 4 Advance Level	สำหรับ พนักงานระดับผู้เชี่ยวชาญ
ระดับ 5 Expert Level	สำหรับ พนักงานระดับผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

อพวช. มีการจัดทำสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture) เพื่อมุ่งเน้นการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการมุ่งเน้นการบริหารจัดการ/สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่

- ด้าน Business ได้แก่ กระบวนการทำงาน ยุทธศาสตร์และกลยุทยุทธ์ตามแผนแม่บทต่าง ๆ ขององค์กร
- ด้าน Data ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลหน่วยงานพันธมิตร
- ด้าน Application ได้แก่ การใช้โปรแกรมเพื่อสนับสนุนการทำงาน การเก็บฐานข้อมูล เช่น Microsoft Office
- ด้าน Technology ได้แก่ อุปกรณ์ Hardware และอุปกรณ์ Software ต่าง ๆ ที่สนับสนุนการทำงาน
- ด้าน Security ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายต่าง ๆ รวมถึงนโยบายด้าน PDPA และความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งครอบคลุมในทุกด้านข้างต้น

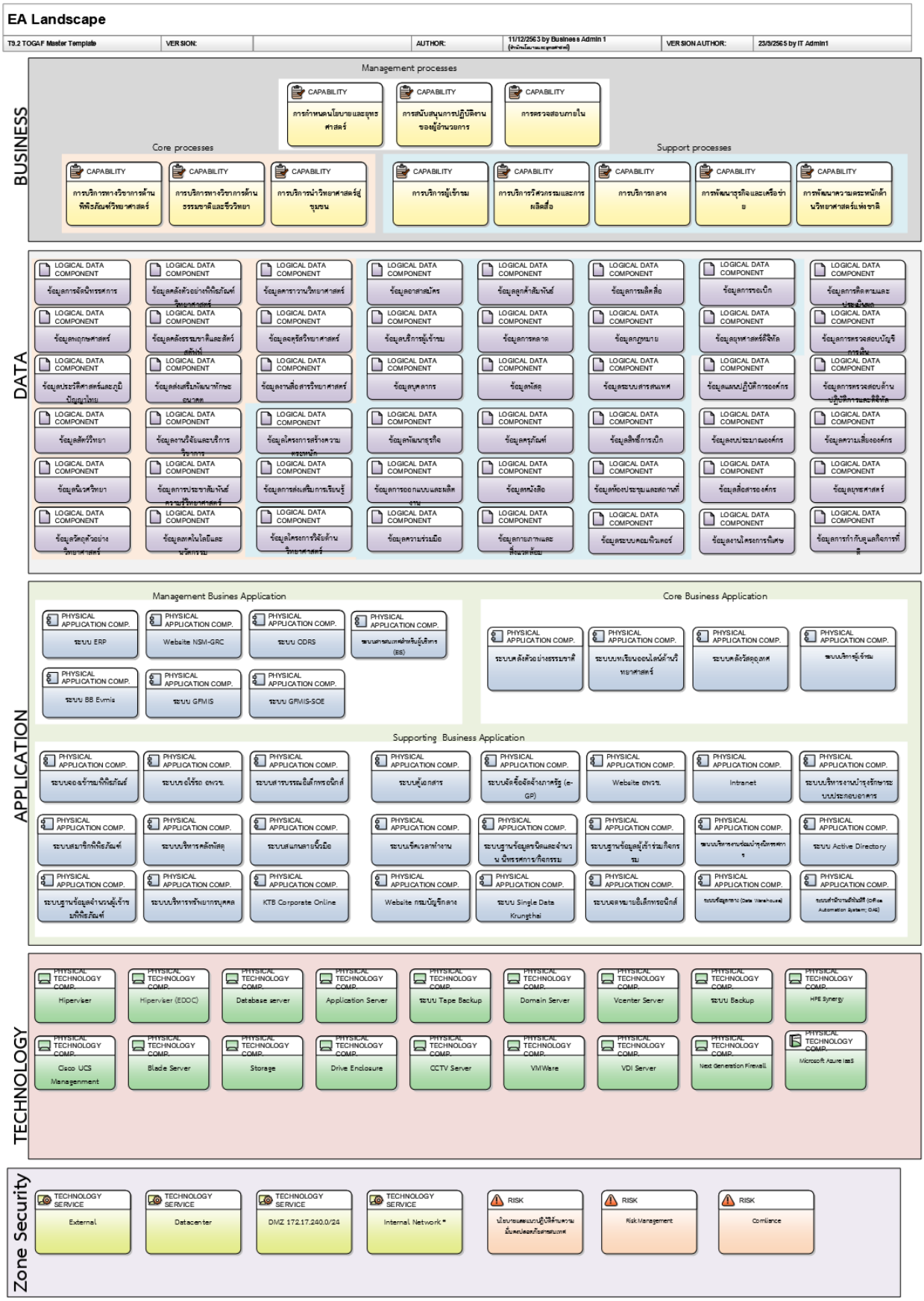
EA Landscape
T3.2 TOGAF Master Template
VERSION:
AUTHOR:
11/12/2563 by Business Admin 1
VERSION AUTHOR:
23/9/2565 by IT Admin1
BUSINESS
Management processes
CAPABILITY การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์
CAPABILITY การสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ
CAPABILITY การตรวจสอบภายใน
Core processes
CAPABILITY การบริการทางวิชาการด้านพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์
CAPABILITY การบริการทางวิชาการด้านธรรมชาติและชีววิทยา
CAPABILITY การบริการนำวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน
Support processes
CAPABILITY การบริการผู้เข้าชม
CAPABILITY การบริการวิศวกรรมและการผลิตสื่อ
CAPABILITY การบริการกลาง
CAPABILITY การพัฒนาธุรกิจและเครือข่าย
CAPABILITY การพัฒนาความระหนักด้านวิทยาศาสตร์แห่งชาติ
DATA
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการจัดนิทรรศการ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลคลังตัวอย่างพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลตารางวิทยาศาสตร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลอาสาสมัคร
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลลูกค้าสัมพันธ์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการผลิตสื่อ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการขอเบิก
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการติดตามและประเมินผล
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลพฤกษศาสตร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลคลังธรรมชาติและสัตว์สตัฟท์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลคุรัลวิทยาศาสตร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลบริการผู้เข้าชม
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการตลาด
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลกฎหมาย
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลทุนศาสตร์ดิจิทัล
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการตรวจสอบบัญชีการเงิน
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาไทย
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลส่งเสริมพัฒนาทักษะอนาคต
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลงานสื่อสารวิทยาศาสตร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลบุคลากร
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลพัสดุ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลระบบสารสนเทศ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลแผนปฏิบัติการองค์กร
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการตรวจสอบด้านปฏิบัติการและดิจิทัล
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลสัตว์วิทยา
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลงานวิจัยและบริการวิชาการ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลโครงการสร้างความตระหนัก
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลพัฒนาธุรกิจ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลครุภัณฑ์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลสิทธิ์การเบิก
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลงบประมาณองค์กร
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลความเสี่ยงองค์กร
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลนิเวศวิทยา
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ความรู้วิทยาศาสตร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการส่งเสริมการเรียนรู้
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการออกแบบและผลิตงาน
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลหนังสือ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลห้องประชุมและสถานที่
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลสื่อสารองค์กร
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลบุคลศาสตร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลวัตถุตัวอย่างวิทยาศาสตร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลสตาโนโลยีและนวัตกรรม
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลโครงการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลความร่วมมือ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการยกหนี้และตั้งหนี้ค้างชำระ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลงานโครงการพิเศษ
LOGICAL DATA COMPONENT ข้อมูลการทำกับดูแลกิจการที่ดี
APPLICATION
Management Busines Application
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบ ERP
PHYSICAL APPLICATION COMP. Website NSM-GRC
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบ ODRS
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (EIS)
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบ BB Evmis
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบ GFMIS
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบ GFMIS-SOE
Core Business Application
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบคลังตัวอย่างธรรมชาติ
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบบทเรียนออนไลน์ด้านวิทยาศาสตร์
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบคลังวัสดุอุปกรณ์
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบบริการผู้เข้าชม
Supporting Business Application
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบจองห้องพิพิธภัณฑ์
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบรองใช้รถ อพวช.
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบตู้เอกสาร
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (e-GP)
PHYSICAL APPLICATION COMP. Website อพวช.
PHYSICAL APPLICATION COMP. Intranet
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบบริหารงานบำรุงรักษาระบบประกอบอาคาร
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบสมาชิกพิพิธภัณฑ์
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบบริหารคลังพัสดุ
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบสแกนลายนิ้วมือ
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบเช็คเวลาทำงาน
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบฐานข้อมูลรหัสและจำนวนนิทรรศการ/กิจกรรม
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบฐานข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรม
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบบริหารงานบัญชีและการเงิน
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบ Active Directory
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบฐานข้อมูลอำนวยผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล
PHYSICAL APPLICATION COMP. KTB Corporate Online
PHYSICAL APPLICATION COMP. Website กรมบัญชีกลาง
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบ Single Data Krungthai
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบข้อมูลกลาง (Data Warehouse)
PHYSICAL APPLICATION COMP. ระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation System; OAS)
TECHNOLOGY
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Hiperwiker
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Hiperwiker (EDOC)
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Database server
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Application Server
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. ระบบ Tape Backup
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Domain Server
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Vcenter Server
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. ระบบ Backup
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. HPE Synergy
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Cisco UCS Management
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Blade Server
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Storage
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Drive Enclosure
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. CCTV Server
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. VMWare
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. VDI Server
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Next Generation Firewall
PHYSICAL TECHNOLOGY COMP. Microsoft Azure IaaS
Zone Security
TECHNOLOGY SERVICE External
TECHNOLOGY SERVICE Datacenter
TECHNOLOGY SERVICE DMZ 172.17.240.0/24
TECHNOLOGY SERVICE Internal Network *
RISK นโยบายและแนวปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ
RISK Risk Management
RISK Comliance

การบริหารความเสี่ยงของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า

คณะทำงานด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า กำหนดให้มีการจัดทำการรายงานภาพรวมการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าผู้รับบริการ และการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ และแผนปฏิบัติการของแต่ละสำนัก/ศูนย์/กอง โดยให้มีการวิเคราะห์การบริหารจัดการความเสี่ยงของแผนสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ครอบคลุมการวิเคราะห์ใน 2 มิติ ได้แก่

1. การดำเนินงานและผลลัพธ์ไม่ตอบสนองตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มลูกค้าผู้รับบริการ
2. การดำเนินงานและผลลัพธ์ไม่ตอบสนองตามความต้องการของ อพวช.

จึงได้กำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงของแผนสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ดังนี้

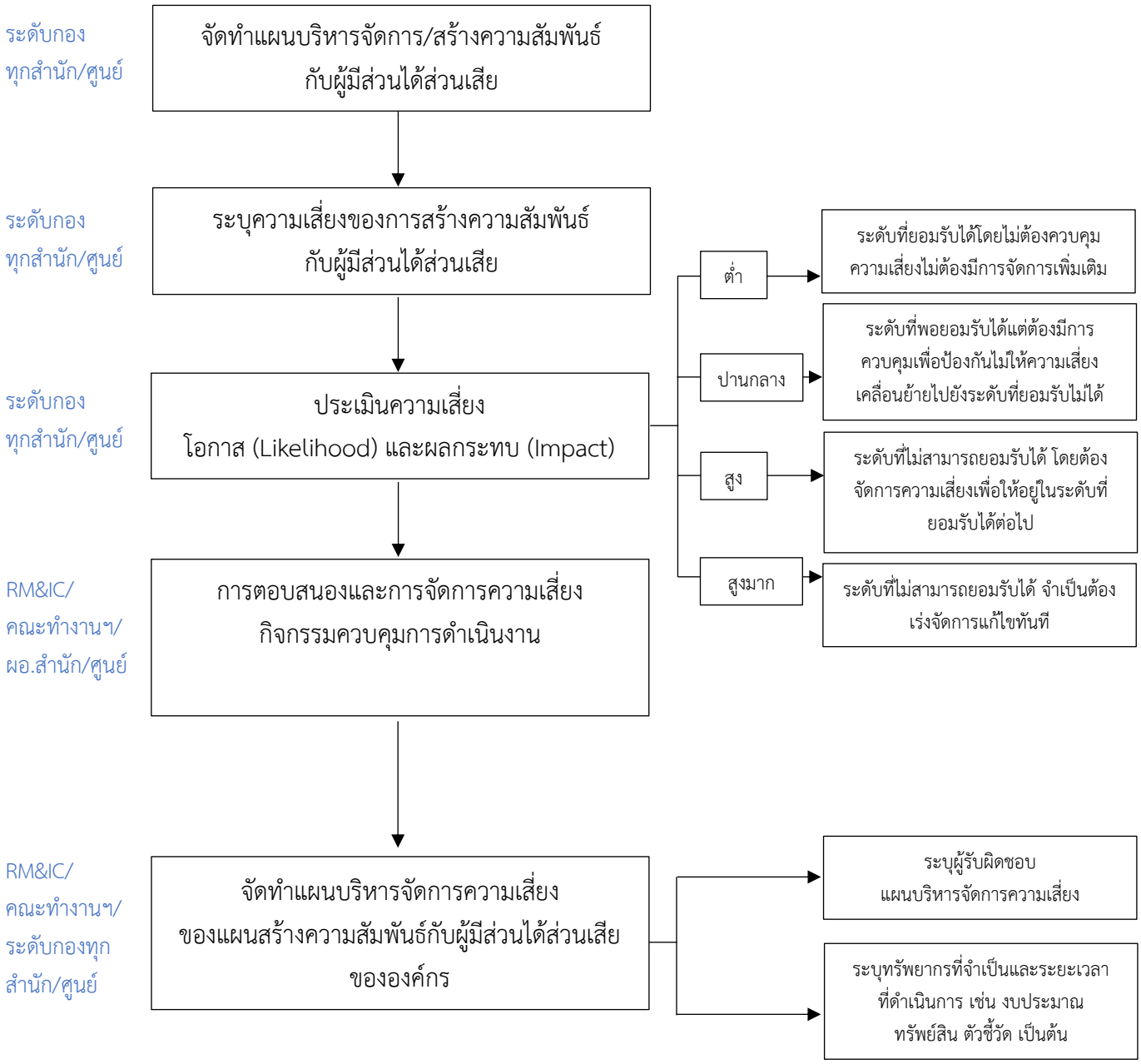

บทที่ 8
การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสู่การปฏิบัติ และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง

➢ แนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสู่การปฏิบัติ

จากแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. คณะทำงานด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า ได้ดำเนินการจัดทำการวิเคราะห์และสรุปแผนการดำเนินการในภาพรวม เพื่อนำเสนอต่อคณะทำงาน คณะกรรมการบริหาร อพ. และคณะกรรมการ อพวช. เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยกำหนดให้มีการเผยแพร่**แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี พ.ศ. 2567 - 2570 (ปรับปรุงปี 2567)** สู่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้รับรู้ และกำหนดการถ่ายทอดแผนแม่บทฯ ไปยัง สำนัก/ศูนย์ เพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับสำนัก/ศูนย์ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ขอบเขตการดำเนินงาน

- ประเภทของแผนที่สื่อสารและถ่ายทอด และกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่สื่อสารและถ่ายทอดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอก
- วิธีการสื่อสารและถ่ายทอดแผน
- ขั้นตอนในการสื่อสารและถ่ายทอดแผน

การดำเนินงาน

1. ประเภทของแผน ฯ ที่สื่อสาร
   - แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี 2567 – 2570 (ทบทวนปี 2566)
   - แผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ประจำปี 2567
   - แผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ระยะยาวปี 2567 – 2570
   - แผนปฏิบัติการด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปี 2567
   - ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
   - แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ อพวช. ปี 2567 – 2570 (ทบทวนปี 2567)
   - แผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ประจำปี 2568
   - แผนปฏิบัติการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของ อพวช. ระยะยาวปี 2568 – 2570
   - แผนปฏิบัติการด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปี 2568
   - ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ

กระบวนการถ่ายทอดแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง

ผู้ส่งมอบ/กระบวนการก่อนหน้า : Suppliers	ปัจจัยนำเข้า : Inputs	ขั้นตอน : Process	ผลผลิต/ผลลัพธ์ : Output	ผู้รับมอบ/ผู้นำไปใช้ในกระบวนการถัดไป : Customer	กรอบเวลา : Time
สคร. ผู้บริหาร อพวช.	1. นโยบายจากผู้บริหาร 2. ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา 3. ผลการประเมิน Enabler SCM 4. แผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6	ทบทวนกระบวนการวางแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการประชุมวางแผนการดำเนินงาน และวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ผลการทบทวนกระบวนการจัดทำแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง	คณะทำงานฯ	ต.ค. - ก.ค.
คณะทำงานฯ	ข้อมูลจากการจัดทำ/ทบทวนแผน	ร่างแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง	ผลพิจารณาร่างแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง	คณะทำงานฯ	ก.ค. - ส.ค.
		NO / YES เสนอคณะกรรมการบริหาร อพวช.	เล่มแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านความเห็นชอบ จากคณะกรรมการบริหาร อพวช. และคณะกรรมการ อพวช.	คณะทำงานฯ	ส.ค.
		แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการที่ผ่านความเห็นชอบ			
คณะทำงานฯ	เล่มแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง ฉบับสมบูรณ์	การเผยแพร่และถ่ายทอดสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายในและภายนอกองค์กร	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้ผ่านช่องทาง ดังนี้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน : ถ่ายทอดจากผู้บังคับบัญชาสู่ระดับปฏิบัติการ ระดับกอง และบุคคล การประชุมคณะทำงานด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า การประชุมภายใน การแจ้งเวียนผ่านอีเมล ระบบข้อมูลภายใน (Intranet) และ Website ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก: สื่อสารผ่านการทำสำรวจ website สื่อในพื้นที่และออนไลน์ กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช. กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. กลุ่มที่ 8 คู่ค้า ผู้รับจ้าง ผู้จัดหาทรัพยากร •สื่อสารผ่านการทำสำรวจ Focus Group กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 7 สื่อมวลชนและสื่อ •สื่อสารผ่านการบรรยาย อบรมสัมมนา การประชุมความร่วมมือ กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช. กลุ่มที่ 8 คู่ค้า ผู้รับจ้าง ผู้จัดหาทรัพยากร •สื่อสารผ่านกิจกรรม กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ	คณะทำงานฯ ผู้บริหาร อพวช. ทุกส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ก.ย.

2. กลุ่มเป้าหมายที่สื่อสารและถ่ายทอด ประกอบด้วย

1.1 สื่อสารและถ่ายทอดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน ได้แก่ กลุ่มบุคลากร อพวช.
โดยมีวิธีการสื่อสารและถ่ายทอดแผน

- สื่อสารแผน ฯ และถ่ายทอดตัวชี้วัด/เป้าหมายในระดับสำนัก/กอง ในการประชุมคณะทำงานด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า
- สื่อสารแผน ฯ และถ่ายทอดตัวชี้วัด/เป้าหมายในระดับบุคลากร ในการประชุมภายในของสำนักจากผู้บังคับบัญชาสู่ระดับปฏิบัติ
- สื่อสารให้บุคคลากรภายในองค์กรทุกคนทราบ โดยผ่านระบบข้อมูลภายใน (Intranet)

1.2 สื่อสารและถ่ายทอดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
โดยมีวิธีการสื่อสารและถ่ายทอดแผน

- สื่อสารผ่านการทำสำรวจกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช. กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.
- สื่อสารผ่านการทำสำรวจ Focus Group กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 7 สื่อมวลชนและสื่อ
- สื่อสารผ่านการบรรยาย อบรมสัมมนา การประชุมความร่วมมือ สำหรับ กลุ่มที่ 2 บุคลากร อพวช. กลุ่มที่ 3 พันธมิตรทางวิชาการ กลุ่มที่ 4 พันธมิตรทางธุรกิจ กลุ่มที่ 5 หน่วยงานเชิงนโยบาย กลุ่มที่ 6 ชุมชน/หน่วยงานในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.
- สื่อสารผ่านกิจกรรม กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ
- สื่อสารผ่าน Website อพวช. และสื่อสร้างการรับรู้ภายในองค์กร สำหรับ กลุ่มที่ 1 ลูกค้า/ผู้รับบริการ กลุ่มที่ 8 คู่ค้า/ผู้รับจ้าง/ผู้จัดหาทรัพยากร
  โดยดำเนินการก่อนเริ่มปีบัญชี 2567 และ 2568

การติดตามและประเมินผล

คณะทำงานด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า กำหนดให้มีการกำกับติดตามการดำเนินงานของคณะทำงานฯ รวมถึงการดำเนินงานตามแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและแผนปฏิบัติการประจำปี รวมถึงแผนสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อรายงานความคืบหน้าต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

การเรียนรู้ การจัดการความรู้ และการทบทวนแผนฯ

คณะทำงานด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า กำหนดให้มีการทบทวนแผนแม่บทด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแผนปฏิบัติการรายปี โดยทบทวนกระบวนการสำคัญและสำรวจกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแผนฯ ที่กำหนด เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการรวมทั้งนวัตกรรม ให้ตรงตามความต้องการและความคาดหวัง และลดความกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตาราง ภาพรวมแผนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า อพวช. ปี 2567 - 2570 (ทบทวนปี 2567)

การดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2566-2567											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
แผนการดำเนินการภาพรวม												
จัดการประชุมของคณะทำงานฯ เพื่อขับเคลื่อนแผนการดำเนินงาน												
ทบทวนแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปี พ.ศ. 2566 - 2570												
ทบทวนแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด ปี พ.ศ. 2566 - 2570												
ดำเนินการตามแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการประจำปี 2567 ที่ได้รับอนุมัติ - ติดตามการดำเนินงานตามแผนปี 2567 รายไตรมาส - รายงานการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ อพวช. รายไตรมาส												
สื่อสารและถ่ายทอดแผนฯ ทั้งหมดสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในได้แก่ บุคลากร อพวช. (ระดับสำนัก ระดับกอง ระดับบุคคล)												
สื่อสารและถ่ายทอดแผนฯ สู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก												
ทบทวนและปรับปรุงแผนแม่บทฯให้เกิดประสิทธิภาพสอดรับกับแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 (ฉบับทบทวนปี 2567) ประกอบด้วย - แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อพวช. ปี 2567 - 2570 - แผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด อพวช. ปี พ.ศ. 2567 - 2570												

การดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2566-2567											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ทบทวนและปรับปรุงแผนแม่บทฯให้เกิดประสิทธิภาพสอดรับกับแผนวิสาหกิจ อพวช. ฉบับที่ 6 (ฉบับทบทวนปี 2567) ประกอบด้วย (ต่อ) - ทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ - ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า - ทบทวนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - ทบทวนการจำแนกกลุ่มลูกค้า ด้วยข้อมูลสารสนเทศ - วิเคราะห์สถานภาพการดำเนินงานด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด ด้วย SWOT Analysis - ทบทวนปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประจำปี - ทบทวนปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านลูกค้าและตลาดประจำปี - สำรวจและประเมินช่องว่างด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า (Gap Analysis) จากผู้มีส่วนร่วมภายในและภายนอกองค์กร												
นำเสนอแผนทั้งหมดคณะกรรมการบริหาร อพวช. และคณะกรรมการ อพวช.												
ถ่ายทอดแผนแม่บท (ฉบับทบทวน) และแผนปฏิบัติการ สู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก												
จัดทำแผนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าและทบทวนรายปี												
ดำเนินการตามแผนสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า												
ดำเนินการติดตาม รายงาน และประเมินผล												

การดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2567-2568											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า												
กำหนดแนวทางการรับฟังและการประเมินประสิทธิภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า จัดทำแผนยกระดับความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์												
ทบทวนแผนแม่บทด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าระยะยาว และแผนปฏิบัติการประจำปี ก่อนเริ่มปีบัญชีถัดไป												
การติดตามและประเมินผล												
การเรียนรู้ การจัดการความรู้ และการทบทวนแผน												
การเตรียมระบบการสนับสนุนเพื่อพัฒนาการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า												
ด้านข้อมูลและระบบดิจิตอลที่สนับสนุนงานสารสนเทศด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า												
รวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า จัดทำ Stakeholder Profile ให้ข้อมูลทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมใช้งานและสื่อสาร ดำเนินการตามแผนด้านระบบสารสนเทศ Customer Focus และแผนดิจิทัล												
ด้านสิ่งสนับสนุนทางกายภาพ												
การพัฒนาพื้นที่และอุปกรณ์ทางกายภาพเบื้องต้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า												
การพัฒนานวัตกรรมสินค้าและบริการเพื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า												
ด้านงบประมาณ												
การวิเคราะห์สถานภาพด้านงบประมาณที่ใช้ดำเนินการด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า												

ภาคผนวก 1

คำสั่งองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติที่ 2/2564
ลงวันที่ 8 มกราคม 2564
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า

และ

คำสั่งองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติที่ 42/2566
ลงวันที่ 5 กันยายน 2566
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า (แก้ไขเปลี่ยนแปลง)

คำสั่งองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
ที่ ๒ / ๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า

ตามที่ได้มีคำสั่งองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติที่ ๓๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้เสียและลูกค้า นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและภารกิจ โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มตลอดจนลูกค้าที่ใช้บริการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ จึงให้ยกเลิกคำสั่งที่ ๓๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ และแต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้าขึ้นใหม่ ประกอบด้วย

๑. รองผู้อำนวยการ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (นางกรรณิการ์ เฉิน)	ประธานคณะทำงาน
๒. นางสุวรรณี ยุธานุสรณ์	รองประธานคณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาธุรกิจและเครือข่าย	รองประธานคณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาความตระหนักด้านวิทยาศาสตร์แห่งชาติ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการสำนักบริการผู้เข้าชม หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการสำนักบริการกลาง หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมและการผลิตสื่อ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวศิริรัตน์ พรหมแก้ว	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวฐาปนี อัศวโชคชัย	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๔. นางสาวชนิกา คงสวัสดิ์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางสาวกัญญาภัค แรงจริง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นางสาวฐิติยา ชุ่มมาลี	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและยุทธศาสตร์ด้านลูกค้าและตลาด
๒. กำหนดระดับความสำคัญและจัดทำแผนการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
๓. วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศจากลูกค้า ตลาด ผลิตภัณฑ์และบริการ ตลอดจนสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานและการแข่งขัน

๔. จัดทำแผน...

๔. จัดทำแผนบริหารจัดการลูกค้าและตลาด การจำแนกกลุ่มลูกค้าและกำหนดเป้าหมายการตลาด การรับฟังความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า
๕. ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า
๖. ร่วมมือกับคณะกรรมการและคณะทำงานอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการด้านการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า
๗. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รวิน ระวิวงศ์)
ผู้อำนวยการ
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

คำสั่งองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
ที่ ๕๒ / ๒๕๖๖
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า (แก้ไขเปลี่ยนแปลง)

ตามคำสั่งองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ ได้แต่งตั้ง นางสุวรรณี ยุธานุสรณ์ เป็นรองประธานคณะทำงานการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า โดยนางสุวรรณี ยุธานุสรณ์ พ้นจากการเป็นพนักงานองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและภารกิจ โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มตลอดจนลูกค้าที่ใช้บริการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ จึงแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. ให้ นางสุวรรณี ยุธานุสรณ์ พ้นจากรองประธานคณะทำงาน
๒. แต่งตั้งให้ ผู้อำนวยการสำนักบริการผู้เข้าชม เป็นรองประธานคณะทำงาน
๓. แต่งตั้งให้ ผู้อำนวยการสำนักวิทยาศาสตร์สู่ชุมชน หรือผู้แทน เป็นคณะทำงาน แทน ผู้อำนวยการสำนักบริการผู้เข้าชม หรือผู้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รวิน ระวิวงศ์)
ผู้อำนวยการ
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

ภาคผนวก 2
นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลที่ดีด้านบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
(Stakeholder and Customer Management: SCM)

ประกาศคณะกรรมการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลที่ดีด้านบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
(Stakeholder & Customer Management: SCM)

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) มีความมุ่งมั่นและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เพื่อสร้างและดำรงความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสามารถบริหารจัดการผลกระทบจากการปฏิบัติงานทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อชุมชม สังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรวม ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะเสริมสร้างรากฐานในการพัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน

เพื่อให้การบริหารจัดการความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสร้างความเชื่อมั่น ความสัมพันธ์อันดีและความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลที่ดีด้านบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

๑. คำนิยาม

"ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย" หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กร ทั้งภายในและภายนอกที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของ อพวช.

"ภายใน" หมายถึง พนักงาน ลูกจ้าง

"ภายนอก" หมายถึง หน่วยงานกำกับดูแลเชิงนโยบาย (กระทรวงการคลัง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงบประมาณ) ลูกค้า ผู้ใช้บริการและผลิตภัณฑ์ คู่ค้า พันธมิตร ผู้สนับสนุน สื่อมวลชน และชุมชนในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.

๒. นโยบายด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒.๑ ปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็น สร้างความเข้าใจและส่งเสริมความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์

๒.๒ ปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ อพวช. ตลอดจนหลักการกำกับกิจการที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ภายใต้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

๒.๓ กำหนดกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน เพื่อนำไปจัดทำแผนสร้างความสัมพันธ์และออกแบบแนวทางตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างเหมาะสม

๒.๔ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเปิดช่องทางการรับข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียน โดยให้ความสำคัญกับการรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเพียงพอ

๒.๕ จัดให้มีการสื่อสารและสร้างความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ไม่คลุมเครือ โปร่งใสและทั่วถึง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน รวมทั้งเกิดความมั่นใจ และความไว้วางใจระหว่างกัน

นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลที่ดีด้านการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับความเห็นชอบ
จากคณะกรรมการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๓. แนวปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ พนักงานและลูกจ้าง

๑) สื่อสารนโยบายทิศทางขององค์กร รวมถึงหัวข้อที่มีความสำคัญต่อพนักงานและลูกจ้าง

๒) ปฏิบัติต่อพนักงานและลูกจ้างทุกคนอย่างเท่าเทียมกันตามหลักสิทธิมนุษยชน

๓) ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถ พร้อมความมั่นคงและความก้าวหน้าในสายอาชีพ รวมทั้งสนับสนุนให้พนักงานและลูกจ้างมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรม

๔) ให้พนักงานและลูกจ้างปฏิบัติตามค่านิยมองค์กร จริยธรรมและจรรยาบรรณการดำเนินงาน รวมถึงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

๕) ปลูกฝังให้พนักงานและลูกจ้างมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

๓.๒ หน่วยงานกำกับดูแลเชิงนโยบาย

๑) ปฏิบัติงานตามนโยบายของหน่วยงานกำกับดูแลเชิงนโยบาย ในฐานะเจ้าของ ผู้กำกับดูแลและผู้กำหนดนโยบาย อีกทั้งร่วมเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๒) ดำเนินงานตามภารกิจบนพื้นฐานความรับผิดชอบ โปร่งใสและตรวจสอบได้ รวมถึงรายงานผลการดำเนินงานและสถานภาพขององค์การอย่างสม่ำเสมอ ครบถ้วน และตามความเป็นจริง

๓) บริหารจัดการทรัพยากรขององค์การให้เกิดประโยชน์สูงสุด และพัฒนาองค์การให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

๓.๓ ลูกค้า ผู้ใช้บริการและผลิตภัณฑ์

๑) ให้บริการอย่างมีคุณภาพ โดยให้ลูกค้า ผู้ใช้บริการได้รับประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุดตามความคาดหวัง

๒) ขยายพื้นที่การให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างสังคมวิทยาศาสตร์อย่างยั่งยืน

๓) พัฒนาขบวนการทำงานและช่องทางการให้บริการ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างหลากหลายมิติ

๔) ปฏิบัติต่อลูกค้า ผู้ใช้บริการทุกรายอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม ด้วยใจให้บริการ มีมารยาทและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

๕) จัดเก็บข้อมูลของลูกค้าอย่างเป็นระบบ ปลอดภัย และไม่นำข้อมูลไปใช้ในทางไม่ถูกต้อง

๖) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับฟังเสียงของลูกค้า และดำเนินการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนด้วยความรวดเร็วอย่างเป็นระบบ

๓.๔ คู่ค้า พันธมิตร ผู้สนับสนุน

๑) ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ได้ตกลงไว้กับคู่ค้า พันธมิตร ผู้สนับสนุน อย่างเคร่งครัดและไม่ละเมิดสิทธิตามกฎหมาย

๒) ให้ความเป็นธรรมและเท่าเทียมในการคัดเลือก และการปฏิบัติต่อคู่ค้า พันธมิตร ผู้สนับสนุนทุกราย

นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลที่ดีด้านการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับความเห็นชอบ
จากคณะกรรมการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดหาสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ชุมชน

๔) หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้ากับคู่ค้าที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

๕) ให้ความช่วยเหลือคู่ค้า พันธมิตร ผู้สนับสนุน ในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อบรรลุข้อตกลงที่มีต่อกัน

๖) ไม่เรียก รับ หรือจ่ายผลประโยชน์ที่ไม่สุจริตต่อคู่ค้า พันธมิตร ผู้สนับสนุน และปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง และอื่น ๆ อย่างเคร่งครัด

๓.๕ สื่อมวลชน

๑) เปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสื่อมวลชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และตรงประเด็น

๒) สื่อสารข้อมูลที่รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

๓) เปิดโอกาสให้สื่อมวลชนสามารถพบปะ พูดคุยกับผู้บริหารระดับสูงอย่างใกล้ชิด

๔) อำนวยความสะดวกแก่สื่อมวลชนที่มาติดต่อ

๕) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อมวลชน เช่น จัดให้มีการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์หรือกิจกรรมของ อพวช. เพื่อให้เห็นกระบวนการในการให้บริการ รวมถึงได้รับข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกต้อง

๓.๖ ชุมชนในพื้นที่ให้บริการของ อพวช.

๑) ดำเนินงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และไม่กระทำการใด ๆ ที่จะมีผลเสียหายต่อชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และประโยชน์สาธารณะ

๒) สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชน โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่รอบ อพวช.

๓) ปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นกับผู้บริหาร พนักงานและลูกจ้างทุกระดับ

๔) สนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างความเข้มแข็ง ให้กับชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยใช้ความสามารถหลักของ อพวช. เป็นกลไกหลักให้กับชุมชนและเสริมสร้างประโยชน์สุขของชุมชนโดยรอบ อพวช.

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ศาสตราจารย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล)
ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ประธานกรรมการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลที่ดีด้านการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับความเห็นชอบ
จากคณะกรรมการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

Curiosity WINS

ดินแดนแห่งการค้นพบความมหัศจรรย์ของวิทยาศาสตร์

พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา

พิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

National Science Museum Thailand, Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation

39 หมู่ 3 เทคโนธานี ต.คลองห้า อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120

โทร: 02 577 9999 โทรสาร: 02 577 9900 E-mail: info@nsm.or.th

www.nsm.or.th NSM Thailand